

CLEMENTII CLE

MENTINI AMERINI DE MEDICINIS
COMPOSITIS LIBER.

IAM Deo gratias ago de omnibus & singulis beneficijs, quę mihi uberrime cōtulit: superest mihi suppliciter ipsum exorare, ut in futurū uiuam & moriar gratia sua, & à morte uiolenta, & pœnis infernis me liberet: & quādiu uiuero faciat me iustum, quoniā iustitia est optima & maxima omnium uirtutum, quę homines deo conciliat, & in cœlū aditum præstat. Amplius, spiritū sanctum suppliciter oro, ut uirtutes medicinarum, & remedia omnium malorum mihi patefaciat, & suo diuino fauore & gratia prosequar, & perficiam hunc libellum. Medicinarū copia quā magna in libris medicorum reperitur, sed eas potiores duntaxat elegimus, quę à ueteribus inuentę, à recentioribus sunt magis approbatę. Et ut facilius quod queritur inueniatur, imitabimur ordinem naturę, quę primo digerit, deinde digesta subducit, postea restorationem intendit. Sic nos primo ponemus sirupos digestiuos. Secundo electuaria quę lambuntur, ad egritudines pectoris. Tertio, pillulas. Quarto, electuaria solutiua. Quinto, electuaria & confectio nes restauratiuas. Sexto agit de medicinis opiatis. Septimo de trochiscis. Octauo de speciebus & pulueribus. Nono de unguentis. Decimo de oleis dicemus. Itaq; distinguemus capita partim secundum ordinem naturę, partim secundum diuersitatem nominum, & partim secundum similitudinem qualitatum, uel secundum uirtutes & proprietates medicinarum.

De sirupis.

Cap. I.

Iuleb rosatum digerit humores cholericos, confortat & restau rat egros, mitigat calorem & sitim, sed modicum constipat, & fit hoc modo: Mitte in ollam uitreatam octo libras rosarum purpurearum recentium, & funde super eas aquę feruentis libras decem, & recte cooperi eam, ne exhalet, & post octo horas subductis rosis expressis, eadem aqua calefacta & feruens super octo libras aliarum rosarū conspergatur: atque octo iterum horas quā bene cooperta maneat, donec frigeat. Et si melius facere uolueris, iterū atq; iterū itidem facias. Et huiusmodi infusio dicitur rosarum. Eodem modo fit infusio uiolarū, R. infusionis rosarū lib. 5. sacchari lib. 4 coquantur cum facilitate, lento & claro igne donec parū per inspissetur. Sic etiam fit iuleb uiolatum, quod sanè refrigerat & remouet sitim & tussim calidam, & lenit asperitatem pectoris, & omnem intestinorū siccitatem, & medet pleuritidi. Clarefiunt autē iuleb & sirupi hoc modo, sume albumen unius oui, sacchari lib. 1. aquę lib. 2. dissoluantur simul & concutiantur donec spumescant, & bulliant, & cum incipit nigrescere spuma, paulatim amoueat

amoueatur, & fiet clarū. Præterea fit alio modo iuleb: Sume aquę rosatę lib. 3. sacchari lib. 2. & fiat iuleb. ut supra. Aut, R. succi rosarum lib. 3. sacchari lib. 2. fiat iuleb. Similiter potest fieri iuleb uiolatum, R. succi uiolarum lib. 2. sacch. lib. 2. fiat iuleb. Aqua mellis ualde humectat, & sitim mitigat, sedat tussim siccam & humidam, abstergit saniam pectoris, & phlegma mucosum, lauat intestina & uiscera, & uias urinę, & præseruat homines à calculis & colica: subtiliat, aperit, resoluit, & confert ægri tudinibus neruorum, & iuncturarum, quibus ex innata proprietate nocet uinum. Sume aquę fontis dulcis clarę lib. 8. mellis lib. 1. coquantur cum facilitate ad consumptionem quartę partis, & continue spumetur: quod si minus coquitur, magis humectat, lenit, & inflat. Sed magis cocta resoluit inflationes uentosas, digerit, nutrit, & minus humectat, & quandoq; aromatizatur cum nuce muscata, ligno aloës, uel speciebus aromaticis, zingibere, cinnamomo, croco, mace & similibus.

Mel rosatum plurimum confert stomacho frigido, digerit & abstergit humores phlegmaticos, calefacit, adiuuat digestionem, & nutrit. Et quandoq; fit cum rosellis, quę sunt rosę incomplete, maturę, quando incipiunt expandi, globosę, eligantur tantūmodo folia, & exponantur in umbra quindecim dies, super tabulas extensę: postea terantur, & cum triplo mellis misceant. Et quandoq; fit cum succo rosarum, & interdum cum utroq; & semper mel sit triplū ad utrunq;: sed quando fit cum succo, plerunq; colatur coctum ad spissitudinem sirupi, & sic miscetur sæpe cum sirupo acetoso: & quandoque magis coquitur, & sicut electuarium assumitur. Mel uiolatum fit sicut mel rosatum, & habet uirtutem lenitiuam & absteriuam: & ideo plerunque ponitur in clysteribus lenitiuis.

Sirupus acetosus simplex est optimus, & communis ad omnem materiã, ideo medici sæpius utuntur eo, & quod mirum est, digerit cholera, phlegma, & melancholiam, ratione q; aceti attenuat crassos humores, incidit uiscosos, duos, mollit ineptos, euellit, ubiq; penetrat, oppilationes aperit, prouocat urinam, putredini resistit, & corrigit malitiam humorum: & idcirco in febribus pestiferis iuuat. Sed ratione remissę frigiditatis, tenues & subtiles humorum partes inspissat, adęquat, calorem refrigerat, uiscera lenit, & sitim sedat, digerit ergo utranq; materiã, & maxime cholera, R. sacchari boni albi lib. 5. aquę fontis clarę lib. 4. coquantur claro igne absq; fumo, semper abijciendo spumam, quousq; medietas aquę sit resoluta, deinde adde aceti, uini albi clari lib. 2. uel circa, secundum quod humores, ægri tudo uel complexio requirunt plus uel minus aceti, & cum eo iterum coquantur, & usui referuetur. Sed sciendum est, quod acetum nocet stomachis debilibus. & læsis, & apostematibus, & ægri tudinibus neruorum, & diluitur cum aqua endiuie uel simplici aqua contra cholera.

Sirupus acetosus ex radicibus compositus apprime digerit cholera cras-

fam, difficilem, phlegmaticam: incidit enim, abstergit, & prohibet putredinem, corrigit malas qualitates, aperit oppilationes, urinam sudoremq; prouocat. Est sanè satis tēperatus & salubris, & frequenter eo indigemus & utimur: præsertim in principio febrium, quæ dependent à phlegmate cholericò, & propinatur cum melle rosato mixtus, & aqua fœniculi uel alijs dilutus: contra phlegma uilcosum additur acetū, sed sine aceto, ualet contra ægritudines neruorum, stomachi, uiscerum, & apostemata, R. aquæ fontis claræ lib. 10. radicū apij, fœniculi, endiuivæ añ. un. 3. seminum apij, fœniculi, anisi añ. un. 1. seminis endiuivæ un. s. coquantur faciliter ad consumptionem medietatis aquæ, postea addantur sacchari lib. 3. clarificet, & demum addantur aceti lib. 2. uel 3.

Oxymel simplex digerit malos humores diuersorum generum, in quibus superat phlegma: nam incidit, attenuat, & resoluit crassos humores phlegmaticos, qui sunt in stomacho, epate, iuncturis, & est efficax contra febres diuturnas, & conuenit in principio febrium phlegmaticarum, cū aqua fœniculi permixtum, R. aquæ fontis claræ dulcis lib. 4. mellis lib. 2. coquantur & spumentur, & addatur aceti lib. 1.

Oxymel compositum & sirupus acetosus de quinque radicibus digerit malos humores febrium cronicarū phlegmaticos, melancholicos, frigidos, crassos, mucosos, uel permixtos cum cholera crassa, quos quidē humores incidit, attenuat, & per urinam & sudorem resoluit, aperit enim & potenter discutit oppilationes stomachi & iecoris, febribusq; phlegmaticis quotidianis, quartanis, diuturnis, præcipue in earum declinatione, peculiariter medetur, R. corticum radicū apij, fœniculi, petroselinii, asparagi añ. un. 2. coquantur prædictæ radices aquæ lib. 12. & aceti lib. 1. ad consumptionem medietatis, deinde addatur aliquantulum mellis, & fiat sirupus. Sed quidam prædictam cōcoctionem faciunt tantummodo cum semine apij & fœnogræco. Et uterq; præparatus cum aceto, & sine aceto dicitur sirupus de quinque radicibus. Rursus quandoq; fit cum melle, & uocatur oxymel compositum, & quandoq; cum saccharo, & uocatur sirupus acetosus de quinque radicibus.

Sirupus denarij uel de bisantijs est maxime uirtutis contra febres compositas, difficiles & longas, quæ dependent ab humore cholericò mixto phlegmatico, digerit enim eos & aperit oppilationes, & discutit icteritiā. In febribusq; cholericis quæ prolongantur, conuenienter exhibetur post decimum diem, R. succi endiuivæ, apij añ. lib. 2. succi lupulorum, boraginis, buglossæ añ. lib. 1. parum bulliant, spumentur, & depurentur, sublataq; residentia, R. succi clari lib. 4. sacchari lib. 2. s. rite coquantur, & fiat sirupus.

Oxyfacchara digerit materias cholericas phlegmati mixtas, quæ grauant stomachum, & præcordia, & faciunt tertianas duplas inordinatas, quas uocāt erraticas, & similes quartanis duplis, R. succi mali punici, id est uini granatorum dulcium uel acetosorum lib. 2. aceti lib. 1. sacchari libras tres, coquantur cum

cum facilitate in stannato super prunas semper cum spatula agitando donec recte coquatur.

Sirupus de endiuiâ simplex choleram digerit, maxime subtilem, acutam, calorem refrigerat, oppilationes aperit, omnemq; iecoris malitiam emendat, R. succi endiuię depurati lib. 8. sacchari lib. 5. & mediã, fiat rite sirupus quem cum aqua hordei uel endiuię dilutum propinabis.

Sirupus de endiuiâ compositus optimus ad eadem, R. succi endiuię, succi epaticę utriusq; ad ignem clarificati, añ. lib. 3. rosarum, uiolarum, lenticulę, aque florum nenufaris, polytrici añ. un. s. capilli ueneris, hordei excorticati, quatuor seminum communium frigidorum, añ. un. i. sacchari quantum sufficit, aromatizetur cum his speciebus, R. sandalorum alborum, rubeorũ, berberis, seminum citoniorum, ligni aloës, cinnamomi, corticum citri añ. scrup. i. Quandoq; tamen preparatur sine his speciebus, & sic magis refrigerat: sed cum speciebus magis confortat cor, cerebrum, & reliquum corpus. Omnino uterq; refrigerat epar, & remouet eius oppilationes, & propinatur cum aqua endiuię, lupulorum, boraginis, uel buglossę.

Sirupus uiolatus digerit materias cholericas, subtiles, refrigerat, humectat, lenit asperitates pectoris, & stipticitatem uiscerum mollit, curat tussim siccam, & maxime confert pleureticis, R. uiolarum un. 2. seminum citoniorum, maluę añ. un. i. iuiubarum, sebestem añ. numero 20. coquantur in sex libris aque cucurbitę, usq; ad tertiam partem sacchari lib. i. s. & rite fiat sirupus.

Sirupus iuiubinus raucedinem emendat, tenue sputum condensat, & faciliat, sitim mitigat, & breuiter, tussi, pleuresi, ardentiq; febri medetur, R. iuiubarum 60. liquiritię, hordei excorticati, añ. un. i. uiolarum, capilli ueneris, seminis maluę, añ. drag. 5. papaueris albi, seminum citoniorum, melonum, lactuę, draganti añ. drag. 3. coquantur in lib. 4. aquę fontis, & cum libris duabus sacchari, fiat rite sirupus.

Sirupus exliquiritia est temperate calidus, & plurimũ ualet contra tussim, lenit & abstergit pectus & pulmonem, & expuere facit materiam phlegmaticam, R. liquiritię un. 2. capilli ueneris un. i. hyssopi siccę un. s. infundantur diem & noctem in quatuor libras aquę, postea coquantur ad consumptionẽ ferẽ medietatis, & super eius colaturam projiciantur sacchari, penidiorum, mellis, añ. un. 8. & fac sirupum.

Sirupus de hyssopo tusses difficiles & diuturnas curat, est parum calidior præcedenti, & magis aperitiuus, digerit materias phlegmaticas, quę oppilãt uias anhelitus, faciliat sputum, & anhelitum, cõfert asmaticis, & remouet dolores pectoris, capitis, & laterũ, qui proueniũt à frigida tussi, R. passularũ un. i. s. hyssopi siccę, radicũ apij, fœniculi, liquiritię añ. un. i. dra. 2. iuiubarũ, sebestẽ añ. numero 30. carycarũ, daçylorũ pinguiũ, añ. numero 10. capil. uen. dra. 6. hordei excorticati un. s. seminũ maluę, citoniorũ, dragãti drag. 3. infundant

in lib. 5. aque, diem & noctem, & coquantur ad consumptionem medietatis, & cum duabus libris penidiorum fiat sirupus, qui conuenienter diluitur cum aqua pectorali, uel aqua hyssopi, prassij, scabiosæ, uel concoctionibus pectoralibus.

Sirupus ex prassio plurimum aperit, incidit, subtiliat, mundificat, & expue re facit materias phlegmaticas, uiscosas, tenaces, catarrhales, & saniosas, quæ congregantur in pectore & pulmone: & breuiter, constructus est contra difficiles tussis inueteratas, R. passularum unc. 4. prassij unc. 2. carycarum pinguium numero 16. hyssopi, capil. uen. añ. unc. 1. anisi, calamenthi, radicum apij, fœniculi, añ. drag. 5. seminis malug, fœnogreçi, ireos, añ. drag. 3. seminum lini, citoniorum, añ. drag. 2. coquantur in lib. 5. aque, donec cõlumantur 2. lib. & fiat sirupus cum penidiorum, mellis añ. lib. 2.

Sirupus de granatis acetosis refrigerat, & corrigit putridam choleram, clarificat sanguinem, & mitigat febrem & sitim, R. succi granatorum acetosorũ purificati lib. 5. sacchari lib. 3. fiat sirupus. Simili modo fit sirupus ex granatis dulcibus, qui magis delectat & prodest pleureticis, ac cum aqua dilutus potest ad libitum, sicut iuleb, assumi.

Sirupus ex acetositate citri, febribus incensuis & pestiferis sanè medetur, refrigerat, & obtundit acuitatem cholere, & in estate plurimum ualet contra pestem: nam præseruat à putredine, confortat cor, mitigat sitim, & remouet uertiginem & ebrietatem, R. succi acetositatis citri lib. 12. & coquatur in uase uitreo paulatim super prunas ad consumptionem tertiæ partis, & coletur, & quiescat donec sequestretur residentia, qua dempta, R. huius succi clari lib. 7. iuleb rosati uel uiolati libras 5. coquatur donec inspissetur. In æstate autem potest exponi soli, donec consumatur aquositas. Sed omnino debet fieri cum maxima diligentia, quoniam rite factus est excellentis uirtutis.

Sirupus de papauere inducit somnum his qui non possunt dormire, sistit catarrhales destillationes, & condensat humores subtiles & acutos, tussim remouet siccam, & præparatos tuetur à phthisi. Sume seminis papaueris albi & rubei añ. un. 6. seminis lactucæ un. 5. iuiubarum 30. seminis malug, citoniorũ añ. drag. 6. capilli ueneris, liquiritiæ añ. drag. 5. coquantur in lib. 5. aquæ ad consumptionem medietatis, & addantur sacchari, penidiorum añ. un. 8.

Sirupus de succo herbe acetosæ, quæ dicitur acetosella, contra pestem plurimum ualet, refrigerat calorem febrilem, confortat cor, remouet syncopim & fluxum uentris, R. succi acetosæ clari lib. 3. sacchari lib. 2. fiat sirupus. Si uero succus acetosæ sine saccharo ad consumptionem tertiæ partis coquatur, & soli exponatur, fit similis rob de ribes.

Sirupus de portulaca inuentus est ad sedandam sitim, & refrigerandum calorem cordis, epatis, & estuosam inquietudinem, R. succi endiuie cocti & depurati lib. 4. seminis portulacæ triti lib. 1. ponantur in olla diem & noctem infusa,

fusa, & cum facilitate coquantur ad consumptionem medietatis, & cum duabus libris sacchari, fiat rite sirupus.

Sirupus de agresta sedat nauseam & uomitum, & fluxum, qui proueniunt ab acuitate & inflammatione cholere, repellit malos humores à stomacho, et peculiariter medetur prægnantibus, quæ frequenter stomacho laborant & mitigat sitim, R. agrestæ lib. 12. ponat in uase uitreo, & super prunas paulatim coquatur ad consumptionem tertiæ partis, & coletur, & quiescat quousq; demittat residetiã, qua ablata, R. agrestæ puræ lib. 7. iuleb rosati lib. 5. fiat sirupus.

Sirupus de myrto potenter stipticat, fluxumq; uentris & uomitum apprimere compescit, destillationes acutas & falsas, quæ à capite in præcordia descendunt, obtundit, sistit, tussim remouet profluuijs menstruorũ medetur, & urinæ frequenter minctæ: qui enim non possunt continere urinam, aut fluxum excoxiatiuum uel diariam patiuntur inueteratam, hoc sirupo faciliter curant. Sume succi granorum mirti lib. 12. coquatur faciliter in uase uitreo, positus super prunas ad consumptionem tertiæ partis, coletur & permittatur facere residentiam, qua dempta, R. succi depurati lib. 7. iuleb ros. lib. 5. fiat sirupus.

Miua cotoniorum est ualde stiptica, fluxum uentris & uomitum statim sedat, gustum excitat & appetitum, cibum digerit, cõfortat stomachum, epar, & omnia uiscera ægri tudinibus debilitata, corroborat, R. succi cotoniorum lib. 10. paulatim coquatur in olla, semper auferendo spumam, usq; ad consumptionem medietatis, coletur & tres horas quiescat, & subtrahatur residentia, R. succi clari lib. 4. uini boni odoriferi tantundẽ, mellis spumati lib. 5. coquantur simul semper auferendo spumam, donec inspissetur. Et quidam loco mellis ponunt saccharum, & est melius contra febres: præterea quandoq; condit cū speciebus aromaticis eiusmodi, R. cinnamomi, cardamomi maioris, quod est granum paradisi, añ. drag. 1. s. gariophylorum drag. 1. zingiberis, mastichis, ligni aloës, macis, añ. scrup. 2. grana 5. croci drag. 1. s. omnia præter crocum terantur parumper, & in panno posita suspendantur in ipsa miua, & fricentur sepe sepius, quousq; coquatur miua & inspissetur, postmodum aromatizetur cum galliæ muscatæ drag. 1. s. uel cum pauco musco.

Sirupus de menta parum calefacit, sed multum confortat stomachum debilem & languidum, caloremq; naturalem & digestiuam restaurat, nauseam, uomitum, fluxum uentris & singultum sedat, R. succi cotoniorum dulcium, & acrium, succi granatorum dulcium, acrium, & mediocrium añ lib. 1. s. quibus infundatur mentæ siccæ lib. 1. s. rosarum un. 2. & dimittantur diem & noctem, deinde coquantur paulatim, quousq; redeat ad quatuor libras, R. huius colaturæ lib. 4. sacchari lib. 2. fiat sirupus.

Sirupus de absinthio est compositus ad restituum gustum, cõfortat stomachum & epar, & remouet eorum dolores & uiscerum debilitatem & languorem, amarus sanè est, sed ualde excitat appetitum, R. absinthij lib. 1. ros.

un. 2. spicæ un. 3. uini boni odoriferi, succi cotoniorum añ. lib. 2. s. infundant in uase lapideo diem & noctem, postea claro & lento igne coquantur ad consumptionem ferè medietatis & cum mellis lib. 2. fiat sirupus.

Sirupus de fumo terre datur contra scabiem, prurimum, impetiginem; digerit enim malos humores, falsos, adustos, qui faciunt scabiem, & ulcerat cutim lenit uentrem, cõfortat stomachum & iecur, remouet oppilationes, & sanguinem infectum ad synceritatem reducit, R. myrabolanorum citrinorũ, chebulorum añ. 20. florum boraginis, uel buglossæ, uiolarum, absinthij añ. un. 1. liquiritiæ, rofarum añ. un. s. epithymi, polypodij añ. drag. 7. prunorum centũ, passularum lib. s. tamaricum, cassiæ nouiter extractæ añ. unc. 2. aquæ lib. 10. coquantur donec redierint ad lib. 3. R. huius colaturæ lib. 3. succi fumiterre cocti, depurati sacchari añ. lib. 3. fiat sirupus.

Sirupus de thymo potenter calefacit, curat tusses & alias ægri tudines frigidas, digerit enim malos humores pectoris, frigidos calefacit, & confortat præcordia, R. extremitatum thymi un. 2. calamenti, mentæ siccæ añ. drag. 5. anisi, fœniculi, apij, dauci añ. un. s. passularum un. 4. s. coquantur in sufficienti aqua, & cum lib. 2. mellis, fiat sirupus.

Sirupus de calamento confert splenetis, & attenuat splen tumidum, calefacit frigidos & senes, digerit humores phlegmaticos & melancholicos, tenaces & uiscosos, & curat tusses inueteratas, & asma senum, R. calamenti domestici & syluestris añ. un. 2. ligustici, dauci, squinanti añ. drag. 5. passularum lib. s. coquantur in sufficienti aqua, & cum libris duabus mellis fiat sirupus.

Sirupus splenetorum est efficacissimus contra febrem quartanam & ægri tudines omnes melancholicas, digerit enim melancholiam crassam, duram, adustam, & malos humores mollit & resoluit, poros potenter aperit, splen tumidum discutit, tristitiam, timorem, & insaniam melancholicam sedat, R. capilli ueneris, radicum buglossæ domesticæ & syluestris & earum flores, polypodij, epithymi añ. un. 1. folliculorum sene, chamepyteos, sticados añ. drag. 7. fumiterre drag. 6. eupatorij un. s. chamedreos, squinanti, ellebori nigri, añ. drag. 3. succi pomorum dulcium un. 8. omnia præter epithimum & succu pomorum, bulliant in lib. 4. aquæ ad consumptionem medietatis, postea addat epithimum & succus pomorum prædictus, sacchari lib. 2. fiat sirupus.

Sirupus de epithymo datur contra scabiem difficilem, inueteratam leprã, cancrum, & fistulas, digerit materiam melancholiam, falsam, adustam, & corrosiuam, quæ inficit & ulcerat cutim, & facit amplas crustas, siccas aperit oppilationes, prouocat urinam, & mollit aluum, R. epithymi un. 2. s. myrabolanorum citrinorum, indorum, emblicorum bellirycorũ, thymi, calamenti, buglossæ, liquiritiæ, polypodij agarici, sticados añ. un. 2. muscatæ, fumiterre añ. un. 1. drag. 2. rofarum, seminis fœniculi, anisi, añ. un. 2. s. prunorũ 20. passularum un. 4. tamarindorum un. 2. s. coquantur in sex libris aquæ ad consumptionem

ptionē medietatis, & cū lib. 3. sacchari, & lib. 2. rob. uini, id est, sape, fiat sirup.

Sirupus de eupatorio maxime aperit oppilationes, & pallentibus morbis peculiariter medetur, sanat febres diurnas, & croceum corporis pallorem & tumore discutit, hydropisimq; & uentositates resoluit, calefacit stomachū, epar, intestina, & eorum dolores mitigat, R. radicum apij, fœniculi, endiuie, liquiritie, squinanti, absinthij, rosarum, añ. un. 2. capilli ueneris, spine albe, florum buglossæ, anisi, fœniculi, eupatorij añ. drag. 5. rheubarbari, mastichis añ. drag. 3. spice, azari, macis añ. drag. 2. coquantur in libris aquæ 8. ad consumptionem tertie partis, & cum quatuor lib. sacchari, fiat sirupus, & adde succi apij & succi endiuie quod sufficit.

Spina alba est arbutū quod facit multos ramos, sed non crescit supra quinque pedes, eius lignum declinat ad albedinem, & habet spinas longas, acutas, & ualde pungituias: sed folia presertim teneriora ingrediuntur in hunc sirupum, quæ sunt tenera & sapiunt gustui.

Sirupus stichados exhibetur cōtra egritudines neruorum frigiditas, paralysis, epilepsiam, spasmus, mollificationem, & obliquitatem oris, ualde calefacit, & cōfert senibus, qui à catarrhis infestantur, R. foliorum stichados, passularū añ. un. 2. serpylli, calamenti, origani añ. drag. 5. anisi, pyrethri añ. drag. 3. s. piperis longi drag. 1. s. zingiberis drag. 1. coquantur in sufficienti aqua ad consumptionem medietatis, & cum lib. 5. mellis fiat sirupus, & aromatizetur cū cinnamomi, calami aromatici, spice croci, zingiberis, piperis nigri & longi añ. drag. 1. s. ligatis in panno lini raro suspenso in medio sirupo, & cum decoctione spice, florum roris marini, uel saluie diluatur.

Sirupus de artemisia medetur passionibus matricis, & retinet eam in proprio loco, resoluit frigiditatem, uentositatem, & dolores, corroborat neruos, aperit poros, sanguinem corrigit, menstruis imperat & prouocat, R. artemisie manipulos duos, calamēthi, saturæiæ, origani, thymi, tamaricis, stichados añ. manipulum unum, florum camomille, meliloti, maioranæ, florum roris marini añ. un. 1. purpure marine, calami aromatici, macis añ. drag. 3. chamædreos, matricarie minoris, betonicæ, abrotani manipulum mediū, acori, prassij, foliorum maiorum rubeæ, sileris mōtani spice celticæ añ. un. s. azari, squinanti, anisi, fœniculi, apij añ. drag. 2. fiat decoctio in sufficienti aqua ad consumptionem medietatis, & cum sufficienti melle, fiat sirupus.

Sirupus matricis plurimum ualet contra uitia matricis, repellit malos humores, qui regurgitant ad stomachum, sedat nauseam & uomitum, calefacit stomachum, aperit oppilationes, prouocat menstrua, resoluit sperma, reprimat cupiditates uenereas, digerit malos humores phlegmaticos, corrigit sanguinē, & sedat dolores matricis, R. matricariæ, carpobalsami, calami aromatici, ligni balsami, sileris montani, cassie lignæ añ. un. s. anisi, fœniculi, pullegij, origani, calamenti, roris marini, serpylli añ. manipulum unum, seminis

agnicalli muscate drag. 3. ligni aloës, cinnamomi añ. drag. 2. radicū mandragoræ hyosciami añ. drag. 1. coquantur in sufficiente aqua ad cōsumptionem medietatis, & cum sufficiente melle fiat sirupus.

Acetum squilliticum & oxymel squilliticum, partim propter faporis ingratitudinem, partim propter paruam utilitatem, quæ potest prouenire ratione loci, ubi nascitur squilla, nostris temporibus ferè aboleuit. Sed apud ueteres fuit celeberrimum, & ægritudinibus frigidis ferè omnibus peculiariter medebatur, epilepsiæ, uertigini, gingiuis, & corrosis dentibus infirmis, foetido & difficili anhelitui, raucedini, tussibus alijsq; uitijs pectoris, pulmonis, epatis, stomachi, splenis, & præcipue lapsæ & debili uessicæ, quæ non retinet urinam, præfocationibus cæterisq; uitijs matricis. Et acetum fit hoc modo, R. cortices seu laminas squillæ, & cū stylo ligneo acuto sue eas in filo disiunctas, & sic dies quadraginta siccant in umbra, postea cōminue eas cū incisorio ligneo in parua frustra, & in qualibet libra huius squillæ misce aceti lib. 8. in uas uitreū parui orificij, & cū cera obstructū, totidem quadraginta diebus soli exponat & coletur, & reponatur. Quantitas aut potitionis eius est à media uncia usq; ad unam in mane ieiuno stomacho, uel post cœnam in ægritudinibus capitis.

Oxymel squilliticū est melius ad omnia quæ de eius aceto diximus, R. mellis spumati lib. 3. aceti squillitici lib. 2. coquatur rite donec inspissetur & spumetur. Itidem acetum si in oxymelle composito, uel sirupo de quinq; radicibus loco aceti communis poneretur, fieret oxymel squilliticum compositum.

Succus herbæ acetosæ ad spissitudinem coctus, cor & stomachum confortat, calorem remittit, sitim sedat, à peste liberat, & uenenosæ eius putredini resistit, uomitum & fluxum cholericum constringit, & fit hoc modo, ut diutius conseruetur, R. succi herbæ acetosæ lib. 6. coquatur lento & claro igne ad consumptionem tertiæ partis, coletur & abijciatur residua, atq; iterum in uase uitreo leuiter coquatur, donec inspissetur: sic etiam fit & conseruatur succus ribes, & est consimilis uirtutis. Similiter coquit mustū, & fit sapa, quæ est stiptica, & cōfortat stomachū & intestina. Cōsimiliter fit agresta cocta & succus de corneis, q est ualde cōstrictiuus, & debet extrahi succus quādo incipiūt maturefcere. Similiter possunt fieri ex piris, persicis, malis apijs, decijs, et reliquis pomis, sicut de amariolis, cerasis, qui est optimus & delectabilis fapor.

Concoctio communis temperata, qua medicinæ solutiue dissoluuntur, & sirupi diluuntur, R. prunorum decem, hordei, liquiritiæ, passularum, anisi feniculi añ. un. mediam, florum buglossæ, boraginis añ. drag. 1. s. coquantur in libris tribus aquæ ad consumptionem tertiæ partis, & cōseruatur infra quindecim dies.

Cōcoctio communis parum frigidior prædicta, tempore æstiuo utenda in dissoluendis medicinis, & lymphandis sirupis, R. passularum, liquiritiæ, prunorum, iuiubarū enucleatarū, uiolarū, hordei mundi, quatuor seminū frigidorum

dorum mundatorum añ. drag. 2. coquantur in sufficienti aqua, ut supra.

Concoctio pectoralis communis, quæ est potus tussientium, lenit & humectat pectus, digerit materiam, faciliat sputum, & sedat tussim, R. carycarū pinguium un. s. dactylorū, iuiubarum añ. drag. 2. marrubij, hyssopi, capilli ueneris, passularum, liquiritiæ rasæ, uel contusæ, seminis apij, fœniculi, hordei añ. drag. 2. coquantur in lib. 12. aquæ ad consumptionem tertiæ partis, & pro febre phlegmatica & egritudine frigida coquatur in eis mellis un. i. & cum hac concoctione diluantur sirupi & medicinæ.

Concoctio ex marrubio efficacissima cōtra asma & tussim, dilatat uias anhelitus, abstergit excrementa mucosa, & mirum in modum faciliat anhelitū, R. marrubij uiridis, chamædreos añ. manipulū 1. & mediū, coquantur in sufficienti aqua ad cōsumptionem tertię partis, R. huius colature lib. 1. succi marrubij un. 5. mellis un. 2. stichados triti un. s. coquatur simul mediocriter, & da un. 4. quotidie in aurora tepidas. Melicratum est uinum cum melle uel saccharo, & speciebus aromaticis conditum, quod uulgares Itali chiarieram uocāt, est potus ualde delectabilis & suauis, calefacit, & confortat stomachum frigidum, lapsum, epar, & omnia intestina: sed nostris temporibus sæpius ad uoluptatem quàm ad utilitatem hyberno natali potatur, & plerunq; in bacchanalibus crapulantium reperitur: fœtidum anhelitum corrigit, & facit pulchrū colorem, R. uini optimi lib. 10. mellis spumati lib. 2. uel sacchari lib. 1. & lento & claro igne modicum coquatur, postea desuper projice has species mediocriter contusas R. cinnamomi drag. 2. gariophylorū, zingiberis, ligni aloës, macis añ drag. 1. cardamomi drag. s. croci, spicæ utriusq; scrup. 1. postea coletur cum panno denso, & si libet aromatizetur cum modico musco.

De electuarijs lambendis.

Cap. II.

Rosequemur de electuarijs lambendis, quę partim digerunt & partim euacuant excrementa quę congregantur in pectore.

Diadragantum est peculiare remedium calidę & siccę tussis, & pleuresis, lenit asperitatem linguę, gutturis, & totius pectoris, sputū & anhelitū faciliat, discutit apostema pleureticū, mitigat febrem, & restaurat phthisicos & cōsumptos, R. draganti albi drag. 2. gummi arabici albi un. i. drag. 2. amyli un. s. liquiritię, seminum melonis, cucumeris citrulli, cucurbitę añ. dra. 2. camphorę scrup. s. penidiorum un. 5. confice cum saccharo & aqua uiolata, & fac confectionem in forma solita, & lambatur.

Diapapauer inducit somnum & quietum soporem ijs qui propter inquietudinem, calores, febres, uel dolores non possunt dormire, sistit acutos catarthos, qui minantur phthisim, tenues humores ingrossat, tussim siccam sedat, & humectat pectus, mitigat sitim, reficit extenuatos, & acutas febres refrigerat & sanat, R. seminis papaueris albi, penidiorum utriusq; un. 2. s. succi liquiritię, draganti, gūmi arabici, amygdalarū dulciū, mundatarū añ. un. 1. dra. 2.

seminum melonis, citrulli, cucumeris, cucurbitæ, lactuce, malue añ. un. 7. amyli, seminum portulace, citoniorum añ. drag. 5. confice cum sirupo uiolato, & capiatur paulatim lambendo. Eucodiū digerit & refrigerat materias acutas, cholericas, mitigat dolores, æstus, inquietudines, febres cholericas, æstiuas pleureses, sedat tussim siccam & sitim, & humectat thoracem, & prouocat somnum, R. papaueris albi un. 3. drag. 1. amygdalarum dulcium, granorum pini, gūmi arabici, draganti, succi liquiritiæ añ. un. 1. drag. 2. amyli seminis portulace, seminis lactuce, seminis citoniorum añ. un. s. croci drag. 1. penidiorū un. 4. confice cum sirupo de papauere, & capiatur lambendo.

Electuarium lambendum ex semine citoniorum confert hecticis & phthisicis, & conualescentes restaurat & extenuatos, mundificat thoracem, & educit materias saniosas, & alia excrementa que faciūt tussim, lenit asperitates pectoris, & faciliat anhelitū, R. seminū citoniorū, citrulli, amyli, draganti, gūmi arabici añ. dra. 6. papaueris albi, spodij, seminis lini torrefacti, croci, amygdalarum dulcium añ. dra. 3. granorū nasturtij coctorū, amygdalarū amararū, farine fabarum añ. dra. 1. s. penidiorū un. 6. & cū aqua fontis fiat electuarium.

Diamylum lenit asperitates pectoris, & mitigat eius dolores, faciliat sputum, & sanat pleuresim, R. farine amyli, succi liquiritiæ añ. drag. 2. s. draganti, cymini, sceniculi añ. drag. 2. hyssopi sicce, capilli ueneris, dactylorum seminis, cucurbitæ, melonis, citrulli, cucumeris añ. drag. 1. seminis urticæ, ireos añ. scrup. 1. penidiorum un. 5. confice cum sirupo uiolato.

Electuarium sanum lambendum exploratum est cōtra tussim frigidam, & raucedinem uocis, digerit, & facile expuit phlegma uiscosum, & est efficacissimum cōtra tussim, R. iuiubarum, sebesten añ. 30. passularum carycarum, dactylorū añ. un. 2. scenogreci drag. 5. capilli ueneris manip. 1. cinnamomi, hyssopi sicce, liquiritiæ, anisi, sceniculi, ireos, calamenthi, seminis lini añ. un. s. coquantur simul in libris quatuor aquæ ad consumptionem medietatis, R. prædictæ cōcoctionis lib. 2. penidiorū, tantundē, pineorū mundatorū drag. 5. amygdalarum dulcium mundatarum, liquiritiæ, draganti, gummi arabici, amyli añ. drag. 3. ireos drag. 2. coquantur ad spissitudinem, & capiatur lambendo.

Diapenidion constructum est contra uitia pectoris & pulmonis, humectat & abstergit anhelitus, faciliat sputum, remouet tussim & raucedinem, & confert phthisicis, R. penidiorum, zingiberis, succi liquiritiæ, draganti, gummi arabici, amyli, seminum citrulli, melonū, cucumeris, cucurbitæ añ. drag. 1. s. camphorę grana 7. confice cū hoc sirupo uiolato, fac bullire in una lib. aquæ tres uncias florum uiolarum, quousq; aqua aliquātulum tingatur, & coletur, & colaturę addatur sacchari lib. 1. & iterum bulliat donec incipiat inspissari, & tunc projiciantur in eum semina communia prædicta, semper cum spatula agitando, deinde penidia in eo dissoluantur, & addatur camphora, & reliqua secum misceantur, & in mortario conficeantur.

Diapinum

Diapinū expuere facit materias phlegmaticas & uiscolas, sanat tussim inueteratam & asma, & contra hæc est efficacissimum, & plurimum ualet, R. pinorum un. 3. drag. 6. amygdalarum dulcium, auellandarum assatarum, draganti, gummi arabici, succi liquiritiæ, amyli, capilli ueneris, ireos añ un. s. dactylorum un. 4. s. amygdalarum amararum drag. 3. butyri recentis, sacchari albi, mellis, passularum añ. un. 4. confice cum melle & capiatur lambendo.

Mel passularū sic fit, R. passularū un. 8. aque lib. 2. coquant ad cōsumptionē ferè aque, hoc est, ad cōsumptionē medietatis, et postea fortiter exprimant, recipe huius decoctiōis lib. 1. mellis spumati lib. 2. & simul sufficiēter coquant.

Electuarium ex amygdalis prodest his qui patiuntur tussim siccam, nam lenit, humectat, & abstergit thoracem, excrementa extrahit, & faciliat anhelitum, R. amygdalarum dulcium, & amararum excorticatarū, seminis lini torrefacti, granorum pini, anisi, draganti, gummi arabici, succi liquiritiæ, & radicis eius añ. drag. 1. s. sacchari, penidiorum utriusq; un. s. succi apij, fœniculi, utriusq; depurati un. 1. mellis despumati quod sufficit.

Electuarium ex pulmone uulpis abstergit & consolidat ulcera pectoris & pulmonis, & præferendū est alijs remedijs in phthisi, R. pulmonis uulpis præparati, succi liquiritiæ, capilli ueneris, seminis fœniculi añ. un. s. confice cum melle rosato uel sirupo myrtino. Pulmo uulpis sic præparatur, scinditur per uenas recens, & lauatur cū uino calido, & inuolutus absinthio ponatur in olla in furno mediocriter calido, & sic exiccatus extrahatur antequam aduretur.

Electuarium thoracis curat tussim phlegmaticam, lenit asperitatem pectoris, abstergit eius excrementa, dilatat anhelitum & calefacit, R. draganti triduo in aqua infusi un. 3. hyssopi, prassij, serpylli, calamenthi, cinnamomi añ. un. s. zingiberis, cymini, succi liquiritiæ añ. drag. 1. s. cōfice cum melle despumato, & da drag. 2. in mane & in meridie, & tantundem in sero ante cœnam.

Electuarium ex serpyllo digerit, abstergit, & è pectore ducit materias phlegmaticas, saniofas, & curat tussim & phthysim, R. serpylli, hyssopi, ireos añ. un. 1. confice cum melle, uel saccharo rosato, & da drag. 2. ter in die cum aqua mellis.

Electuarium ex semine lini optimum contra tussim, præsertim puerorum; nam lenit, abstergit, & sedat dolores pectoris, R. farine seminis lini un. 2. confice cum melle.

Electuarium irinum faciliat sputum, expuere facit humores uiscosos & saniam, & sanat ulcera pulmonis. Sume ireos, croci, mirrhæ, cinnamomi, granorum pini, gummi arabici, terebenthinæ resinæ añ. un. s. cassiæ fistulæ, dactylorum añ. drag. 3. costi drag. 2. spicæ drag. 1. galbani scrup. 2. mellis ad spissitudinē cocti circiter lib. 1. cui primū addat terebenthina resina seorsum ad spissitudinē cocta, postea galbanū in illis bulliat, demū reliqua, & fiat electuarium.

Electuarium ex squilla digerit & educit materias frigidas, grossas, & ui-

scosas, sedat dolores pectoris, & laterum, & est efficacissimum contra perpetuas tusses & asmata senum, R. succi squillæ, mellis despumati, utriusq; lib. 2. & coquantur ad spissitudinem. Succus autem ex squilla sic extrahitur, munden- tur cepæ, squillæ cū cultello ligneo, & circudentur pasta frumenti, & coquan- tur in furno donec sit cocta illa pasta, qua dempta cepæ in mortario lapideo ca- lido cum pistillo ligneo calido contundantur, & cum panno lini subtili forti- ter exprimantur & succus extrahatur. Electuarium de squilla cōpositum ualet contra tussim inueteratam, & asma difficile, attenuat enim crassos humores, uiscosos, quos expuit & faciliat anhelitum: sed est amarum, & gustui nō gra- tum, sicut proximū superscriptum, R. succi squillæ, ut supra, coctæ un. s. ireos drag. 2. hyssopi, prassij añ. drag. 1. mirrhæ, croci añ. drag. s. cōfice cum melle, & paulatim lambatur.

Diamoron est optimum & peculiare remedium anginae & tumoribus in- trinsecis, gulæ, uuas prolixas subleuat: maxime sistit catarrhos, abstergit phle- gma uiscosum, & excrementa educit, quæ obstruunt guttur, & præfocant & resoluit anginam, R. succi mororū rubi lib. 1. succi mororū lib. s. mellis lib. s. sapæ un. 3. coquantur simul ad spissitudinem sirupi, & ad usum conseruetur: fiunt enim cum eo gargarissmata dissoluto cum cōcoctionibus rosarum, hor- dei, & similibus. Mora autem sint mediocriter matura.

Succus uiridium corticum nucum cū subduplo mellis ad spissitudinem co- ctus sistit destillationes acutas, calidas, quæ impediūt anhelitum, & præfocant, & resoluit anginam & pleuresim, gargarissatus cū decoctionibus appropria- tis. Vnde si opus fuerit mulieribus uel pueris, & qui habent humidam cōple- xionem, dissoluatur prædictus succus cum aqua cocta tepida, & fiant garga- rissmata. Sed reliquis uiris si egritudo fuerit in principio, dissoluatur cum de- coctione rosarum, uel balaustrarum. Et si fuerit in statu, addatur modicum cro- ci & myrrhæ: at in declinatione salis nitri uel aliquid salis harmoniaci, & fiant gargarissmata, quæ erunt optima ad ea quæ diximus, fit autem huiusmodi suc- cus, & extrahitur ex corticibus nucum in mense Iulio.

De pillulis.

Cap. III.

Illule alephagine sunt debilis & tardæ solutionis, sed maximi iu- uamenti, omnino aliqua ex parte soluunt humores crassos, me- lancholicos, phlegmaticos, putridos, & prohibent augmentū eorum, mundificant stomachum, caput, & organa sensuum, ea- demq; confortant, & digestiuam augent, quàm salubres sunt, & qui eis utunt sanitatem conseruant, & amissam recuperant, & ualent contra quartanam, R. absinthij, succi rosarum añ. un. 5. cinnamomi, cubebæ, ligni aloës, calami aro- matici, macis, nucis muscate, cardamomi, gariophylorum, azari, mastichis, squinanti spice, carpobalsami añ. un. 1. contundantur aliquantulum, & infundan- tur in libras duodecim aquæ, & coquantur ad cōsumptionem duarum tertia- rum,

rum, deinde manibus fricentur, & exprimantur, postea sume aloës succi citri
ni lib. 1. & lauet sepius aqua pluuiali, & dimittat exsiccare, postea super ipsum
infundantur prædictæ colaturæ circiter lib. 2. & terantur in sole, & addat myr
rhæ, mastichis añ. drag. 5. croci drag. 3. Rursum fundatur super ea residuum
expressionis prædictæ, & continue terantur, donec exiccentur, & fiant pillu
læ, de quibus capiatur drag. 1.

Pillulæ hierę simplicis purgant stomachum, caput, epar, renes, matricem,
iuncturas, resoluunt malos humores phlegmaticos, & remouent eorum egri
tudes: nam incidunt, attenuant, & abstergant uiscosos humores, calefaciūt
& exiccant, aperiunt poros, reddūt spiritus, synceros acuiunt sensus, & sunt sa
luberrimę, R. cinnamomi, mastichis, azari, spice, carpobalsami, croci, ligni
aloës, cassię lignę añ. drag. 2. aloës un. 4. fiant pillulæ cum melle rosato uel
aqua bdellij, aut aqua draganti, & dantur in quãtitate drag. 1. uel drag. 1. s. ho
ra eundi dormitum uel in matutinis. Ex iisdem quoq; speciebus hierę compo
nitur electuarium cum melle quod mittitur in clysteribus, quia per os est ama
rum & gustui ingratum.

Pillulę de hiera cõpositę purgant & cõfortant stomachũ, caput, & organa
sensuum, & fortius educunt humores phlegmaticos, à membris remotis, R.
aloës epatici un. 1. drag. 5. cinnamomi, spice, costi, squinanti, ligni balsami, cas
się lignę, mastichis, azari, rosarũ, absinthij, agarici, colocynthę, turbith, bde
lij añ. dra. 1. fiãt pillulę cũ sirupo de stichados, & da dra. 1. quãdo itur dormitũ.

Pillulę Assageret sunt optimę ad stomachũ & caput, purgant enim & con
fortant membra nobilia, & prohibent ascensum malorum humorũ, & pecu
liariter medentur catarrhis & ægri tudinibus capitis senum, R. cinnamomi,
azari, spice, carpobalsami, croci, ligni aloës, cassię lignę añ. drag. 1. mastichis
drag. 5. myrabolatorum citrinorum un. s. aloës epatici un. 2. fiãt pillulę cum
sirupo destichados. Sed quia sunt debilis solutionis his & alijs addat duodeci
ma pars diagridij, & sumatur drag. 1. quando itur dormitum.

Pillulę salubres præseruãt homines ab omni ægri tudine, & purgãt omnes
malos humores, & maxime phlegmaticos, confortant stomachum, cerebrũ,
& reliqua membra principalia, R. cinnamomi, spice, croci, squinanti, costi, a
zari, cassię lignę, ligni aloës, carpobalsami, absinthij, epithymi, stichados, ro
sarũ, rheumbarbari, turbith, mastichis, trochiscorum colocynthę añ. drag. 1.
diagridij drag. 5. aloës un. 2. s. fiant pillulę cum uino optimo, & sumat drag. 1.

Pillulę ex absinthio parum aut nihil soluunt, sed ualde confortant stoma
chum, & inuentę sunt ad excitandum gustũ, & reducendũ appetitum, R. ab
sinthij un. s. cinnamomi, macis, gariophylorum, galangę, nucis muscatę, zin
giberis, cardamomi, anisi, ligni aloës, corallorum rubeorum, rosarum, rheum
barbari añ. drag. 1. spice drag. s. aloës un. 2. fac massam cum uino, & da drag. 1
per duas horas ante prandium, & tantundem ante cœnam,

Pillulę communes, sunt saluberrimę contra pestem, conseruant enim bonos humores & sanitatem, & resistunt putredini, & humores corruptos expellunt, sed sunt debilis & facilis solutionis, nam purgant sine molestia & lesione, R. myrrhę, croci añ. drag. 1. aloës drag. 2. alij addunt mastichis drag. 1. ad confortationem stomachi, & tantundem boli armeni, & in simili proportione dupla addunt aloë: qui si lauetur cum aqua endiuie, magis confortat & minus soluit, & fiat pillulę secundū magnitudinē ciceris cum uino, & da drag. 1.

Pillulę turbithinę leuiter soluunt phlegma à capite & stomacho, & qui eis utitur præseruatur à morbis phlegmaticis, R. turbith un. 1. drag. 2. zing. rosarum añ. drag. 5. mastichis un. s. aloës un. 2. s. fiant pillulę cū succo absinthij, & da drag. 1. circa mediam noctem.

Pillulę mastichinę præseruant stomachū ab omni ægritudine, leuiter purgant, & maxime confortant, & non permittunt humores corrumpi: & qui eis utuntur, præseruantur à doloribus stomachi, capitis, uentris, & matricis: cōferunt tristibus & melancholicis, & uitia matricis corrigunt, R. aloës un. 1. dra. 2. mastichis un. s. agarici dra. 5. fiat pillulę cū uino cocto, quod dicitur sapa.

Pillulę stomachicę purgant choleram, phlegma, & melancholiam à stomacho, capite, epate, & organis sensuum, & iuncturis: præseruant bonos humores à corruptione, & resistunt catarrhis, R. pil. hierę simplicis un. 1. myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum, absinthij, diagridij añ. un. 5. zingiberis, epithymi, anisi añ. dra. 2. s. agarici, salis indi añ. dra. 2. turbith un. 1. drag. 2. fac pillulas cum succo scariolę.

Pillulę aggregatiuę quàm pluribus malis medentur, nam purgant omnes malos humores, cholericos, phlegmaticos, & melancholicos, & sanant eorū ægritudines & febres longas, periodicas, & clarificant sanguinem, spiritum, & sensus R. myrabolanorum citrinorum, rheubarbari añ. un. s. succi eupatorij, succi absinthij añ. drag. 5. myrabolanorum chebulorum, indorum, agarici, colocynthę, polypodij añ. drag. 2. mastichis ros. salis gemmę, epithymi, anisi, zingiberis añ. drag. 1. aloës, turbith, diagridij añ. drag. 6. fac pillulas cū electuario succi rosarum, & da drag. 1.

Pillulę imperiales modicum soluunt, & plurimum confortant stomachū, & omnia intestina frigida, muniunt uirtutes naturales, remouent frigiditatem, clarificant sanguinem & spiritū, R. cinnamomi, amomi, anisi, mastichis, zingiberis, cardamomi, ros. zedoarię, macis, nucis muscatę gariophylorū, croci, cubebę, ligni aloës, turbith, manne, agarici, sene, spice, myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum, bellirycorum emblicorū añ. scrup. 1. rheubarbari un. 1. aloës un. 2. fac massam teretem cū sirupo uiolato, & da drag. 1.

Pil. ex spica sunt salubres & efficaces cōtra oppilationes et earū morbos: nā aperiūt oppilationes splenis, epatis, & stomachi, & sanāt febres cronicas, icteritiā, & hydropisim, sed parū soluunt, nisi addatur diagridium, R. spice nardi drag. 5.

dra. 5. rheubarbari, agarici, epithymi añ. un. s. costi, mastichis, chamedreos, amomi añ. drag. 3. spice celtice, croci añ. drag. 2. mirrhe, cinnamomi, gario phylorum, squinanti añ. drag. 1. aloës un. 1. drag. 2. fac pillulas cum uino.

Pillulæ eupatorij sunt debilis solutionis, sed remouent oppilationes, & earum morbos, icteritiam, febres longas, periodicas, & dolores capitis, R. myrabolanorum citrinorum, succi eupatorij, succi absinthij, rheubarbari añ. dra. 3. mastichis añ. drag. 1. croci drag. s. aloës drag. 5. confice massam teretem pro pillulis cum succo endiuie.

Pillulæ aperitiue remouent oppilationes epatis, splenis, & purgant malos humores, uiscosos, & duros, & sanant febres inueteratas, icteritiam, & hydro pifim, R. harmoniaci, serapini, bdelij, turbith myrabolanorū citrinorum añ. drag. 5. rheubarbari añ. un. s. aloës drag. 5. gummi arabici, opoponaci añ. drag. 2. mastichis drag. 1. spice scrup. s. dissolue gummi cū uino, & fac pillulas.

Pillulæ ex rheubarbaro expellunt malos humores simplices, mixtos, uiscosos, & corruptos, remouent oppilationes, febres cronicas, morbos epaticos, & cauent hydro pifim, R. hierę simplicis un. 1. drag. 2. trochiscorum diarhodon un. s. rheubarbari drag. 3. myrabolanorum citrinorum drag. 2. s. succi absinthij, succi liquiritie, mastichis añ. drag. 1. seminis apij, fœniculi añ. drag. s. fac pillulas cum aqua fœniculi.

Pillulæ ex lacca soluunt malos humores diuersarum specierū, mixtos aperiant poros, curant morbos oppilationum, febres longas, dolores epatis, & hydro pifim, R. hierę picre drag. 5. lacce ablute, absinthij & succi eius, succi eupatorij, aloës, myrabolanorum citrinorum, rheubarbari, mastichis, croci, anisi, azari, cassie fistule, seminis fumiterre añ. drag. 2. confice cum succo solatri, & da drag. 1. s. Si uero tussis coniungatur febrī, adde succi liquiritie un. s.

Pillulæ diarhodon digerunt & euacuāt malos humores, phlegmaticos stomachi & intestinorum, aperiant oppilationes, sanāt phlegmaticas febres, sed potissimum confortant stomachum, excitant gustum, & faciunt bonum oris odorem, R. trochiscorum diarhodon, absinthij añ. drag. 5. squinanti, mastichis añ. drag. 2. salis indi drag. 1. aloës un. 2. fiant pillulæ cum succo mente.

Pillulæ cochie attrahunt à capite, & soluunt materiam frigidam, phlegmaticā, que nocet neruis, cerebro, & sensibus & sunt peritiles, & proficue agritudinibus omnib. capitis, frigidis, & maxime catarrhis, R. specierū hierę simplicis un. 1. drag. 2. turbith, sticados añ. drag. 5. trochiscorum, colocynthē un. s. diagridij drag. 3. fac pillulas cum succo absinthij uel sirupo de sticados.

Pillulæ senum familiares, maximo presidio sunt senibus, & qui à catarrhis infestantur, purgant omnes malos humores, acuunt & confortant uisum, auditum, & reliquos sensus, mundificant cerebrum & neruos, & senes incolumes reddunt, R. aloës loti un. 1. drag. 5. diagridij drag. 6. s. myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum, belliricorum, emblicorū rheubarbari,

mastichis, absinthij, rosę, uiolę, sene, agarici, añ. drag. i. fac massam pil. cū succo fœniculi.

Pillulę aureę caput & stomachum optime purgant ab humoribus cholericis, & morbos cholericos sanant, præter febres, & resoluunt uentositatem, R. aloës, diagridij añ. drag. 5. ros. feminis apij, añ. drag. 2. s. anisi, fœniculi, mastichis añ. drag. i. s. croci, trochiscorum, colocynthę añ. drag. i. fac massam pil. cum infusione draganti.

Pillulę arabicę purgant omnes malos humores, & sanant morbos inueteratos, dolores capitis, hemicraniam, uertiginem, cōfortant stomachum, sple nem, cerebrum, neruos, ingenium, uisum, auditum, & reliquos sensus acuit, auferunt melancholiam, tristitiam & reducunt hilaritatem R. brionię, myrabolanorum citrinorum, bellirycorum indorum, chebulorum, emblycorum, azari, mastichis, rosarū, diagridij, añ. un. i. castorei drag. 5. croci drag. i. aloës un. 4. fac massam pil. cum succo fœniculi.

Pillulę lucis sunt optime ad ægrotudines oculorum, purgant malos humores, & caligantes oculos sanant, resoluunt uapores offuscantes, uisum acuiunt, & corroborant spiritum & uirtutem uisuiam, & conseruant sanitatem oculorum, R. euphragię drag. 6. agarici, sene añ. drag. 5. myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum, bellirycorum, emblycorum, rheum barbari añ. un. s. rosarum, uiolarum, trochiscorum colocynthę, turbith, cubebe, calami aromatici, nucis muscatę, spice epithymi, carpobalsami, xilobalsami, sileris montani, feminis rutę, squinanti azari mastichis gariophylorum, cinnamomi, anisi, fœniculi apij, cassię lignę, croci, mastichis, añ. dra. 2. aloës un. ii. fac massam pil. cum aqua fœniculi, & da drag. i. cum duodecima parte diagridij.

Pillulę ex agarico sunt proficua tussientibus nam euacuant malos humores, cholericos, & phlegmaticos, crassos, glutinosos, & putridos, qui fluunt in thoracem, impediunt anhelitum & faciunt tussim, R. turbith drag. 5. hierrepicre simplicis un. s. agarici trochiscati drag. 5. colocynthę trochiscatę, sarcocollę añ. drag. 2. ireos, prassij, mirrhę, zingiberis añ. drag. i. fac pillulas cum sapa.

Pillulę ex fumo terre soluunt malos humores, cholericos, adustos, mordicatuos, & phlegma falsum, quę faciunt pruritem & scabiem, eisq; peculiariter medentur, R. myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum añ. drag. 5. aloës drag. 7. diagridij drag. 2. confice cum succo fumiterre, & dimitte in umbra sicari. postea iterum terantur, atq; iterum sicatę & in puluerem redactę ter uel quater, demum conficiatur massa pil. cum succo fumiterre.

Pillulę morbi gallici purgant phlegma falsum, & choleram adustam secum mixtam, à iuncturis & locis remotis, curant scabiem, & ulcera cutis, & sedant dolores iuncturarum, R. trochiscorum colocynthę, myrabolanorum nigrorum, citrinorum, serapini, bdelij, sarcocollę añ. un. s. mastichis, diagridij añ. drag. 5.

drag. 5. nigellæ, cymini, origani, nasturtij añ. drag. 2. spicæ, ellebori nigri, euphorbij, cornu cerui adusti, salis gemmæ añ. drag. s. aloës un. i. dissolue gummi cum succo porri, & fac pillularum massam, & da drag. 1.

Pillulæ inde inuentę sunt contra melancholicos humores, adustos, & phlegmaticos falsos, qui producunt scabiem malignam, cancrum, lepram, ulcera, fistulas, febres quartanas, dolores, tumoresq; splenis, icteritiam splenicam, & conferunt ijs, qui ex innata melancholia tristantur, R. epithymi, stichados añ. drag. 6. myrabolanorum nigrorum, ellebori nigri, polypodij añ. drag. 5. agarici, lapidis lazuli loti, colocynthæ, salis indi añ. un. s. succi eupatorij drag. 2. spicæ, gariophylorum añ. drag. 1. hieræ simp. un. 1. fac massam pillularem cum succo apij.

Pillulæ contra quartanam efficacissimæ, quarum sumitur scrupulus unus, tertia quaq; nocte maioris quietis, hoc est, quaq; nocte præcedete paroxysmū capiatur pillula una, R. serapini gummosi, trochiscorum colocynthæ añ. drag. 1. diagridij scrup. 2. salis gemmæ scrup. 1. fiant pillulę cum sirupo splenicorum uel uino.

Pillulę ex lapide lazuli sunt peculiare remedium melancholicorum morborum, subducunt enim melancholiam phlegmaticam crudam, & cholericam adustam, quę faciunt quartanam & ulcera maligna, & cancrum, & sunt faciles & salubres, R. epithymi, polypodij, agarici añ. un. 1. lapidis lazuli abluti drag. 6. diagridij, ellebori nigri, salis indi añ. drag. 2. s. gariophylorum, anisi añ. drag. 1. s. hierę picrę simp. un. 2. fac massam pil. cum succo endiuie.

Pillulæ benedicte potenter euacuant à longinquis partibus choleram, & phlegma mixtum, sedant dolores iuncturarum, sunt ualde aperitiuæ, & plurimum mingere faciunt, dissoluunt arenulam, & omnem materiam in uessica coniectam, & coterunt calculos, R. turbith, esulę añ. drag. 2. diagridij, hermodactyli añ. drag. 1. rosarum, gariophylorum, spicæ, zingiberis, croci, mastichis, saxifragiæ, piperis longi, amomi, salis gemmę, galangę, macis, polypodij, cardamomi, seminis apij, cardui fœniculi, asparagi, ameos, granorum solis añ. scrup. 1. faceretem massam pil. cum succo fœniculi.

Pillulæ foetide attrahunt & purgāt humores crudos & corruptos, crassos & phlegmaticos, & choleram secum mixtam, sedant dolores stomachi, colicæ & podagrę, scabiosasq; & maculose cutis infectiones delet, R. serapini, opoponaci, bdelij, colocynthę trochiscate, aloës, epithymi, rutę syluestris añ. drag. 5. turbith un. s. diagridij drag. 5. hermodactylorum, esulæ añ. drag. 2. zingiberis drag. 1. s. cinnamomi, spicæ, croci, castorei añ. drag. 1. euphorbij scrup. 2. dissoluantur gummi cum aqua porri, & fac pil. massam.

Pillulæ de euphorbio purgant frigidos humores, phlegmaticos uiscosos, & tenaces, qui nocent neruis, & sanant paralysem, mollificationem, & spasmodum, R. euphorbij, colocynthæ, agarici, bdelij, serapini añ. drag. 2. aloës drag. 5. fac

pillulas cum succo porri uel caulis.

Pillulæ ex colocyntha soluunt malos humores phlegmaticos in propinquis & remotis corporis partibus constitutos, ceu in iuncturis, cerebro, neruis, & conferunt ægritudinibus eorum, R. trochiscorum colocynthæ drag. 6. laudani un. s. salis gemmæ drag. s. fac pillulas cum oleo rosato.

Pillulæ ex serapino euacuant phlegma crudum, & choleram acutam mixtam, ualent contra podagras, & sedant dolores iuncturarum, prouocant menstrua, purgant matricas, & sanant uitia earum, R. trochiscorum colocynthæ drag. 5. serapini harmoniaci, opoponaci, bdelij añ. dra. 2. s. feminis apij, ameos, anisi, feminis rutæ añ. drag. 1. acori, cassiæ lignæ, calamenti, macis, centaureæ, pullegij, costi, salis gemmæ añ. drag. s. aloës drag. 6. fac pillulas cum succo uel aqua matricariæ.

Pillulæ ex opoponaco euacuant materiam phlegmaticam neruorū & iuncturarum, & sanant paralysem, spasmus, torturam oris, podagram, inueteratos dolores capitis, dorsi, & omnium iuncturarum, R. opoponaci, hermodactyli, serapini, bdelij, harmoniaci, trochiscorū colocynthæ añ. drag. 5. turbith un. s. diagridij drag. 2. croci, castorei, myrrhæ, zingiberis, piperis, macropiperis, cassiæ lignæ, myrabolanorum, citrinorum, bellirycorum, emblicorū añ. drag. 1. aloës un. 1. s. infundantur gummi in succo caulium, & fiant pillulæ.

Pillulæ ex hermodactylis sunt utiles, qui patiuntur podagras, purgant enim frigidos humores iuncturarum, & sedant dolores & podagras, R. hermodactyli, aloës, myrabolanorum citrinorum, turbith, trochiscorum colocynthæ, bdelij, serapini añ. dra. 6. castorei, sarcacolæ, euphorbij, opoponaci, rutæ, apij añ. drag. 3. croci drag. 1. fac pillulas cum succo caulium.

Pillulæ arthetice soluunt humores phlegmaticos & cholericos, aquosos & acutos mixtos, qui penetrant in iuncturas, & sanant podagras & artheticas, R. hermodactyli, turbith, agarici añ. un. s. cassiæ lignæ, spicæ, gariophylorū, xylobalsami, zingib. mastichis, rosarum, sceniculi, anisi, saxifragiæ, feminis asparagi, granorū solis, salis gemmæ añ. drag. s. aloës un. 2. s. fac pil. cū succo sceniculi.

Pillulæ mezereon sunt inuentæ cōtra hydropisim, subducunt enim flauam aquam cholericam, & sanant asclytem hydropisim, R. foliorum mezereon, quæ est laureola un. 1. & infundantur biduum in aceto, postea in umbra exsiccantur, R. horū foliorū siccorū dra. 5. myrabolanorū citrinorū un. s. chebulorum drag. 5. fac pil. cum tamarindis uel manna dissoluta cum aqua endiuie.

Pillulæ ex bdelio compescunt profluvia hemorrhoidarum & menstruorū, curant & sanant ulcera intestinorum, leuiter soluunt, & post solutionem constringunt, R. bdelij un. 1. s. ameos drag. 3. myrabolanorum, chebulorum, indorum, bellirycorum, emblicorum, auellanarum adustarum, carabe añ. dra. 2. s. dissoluatur bdelium cum succo porri, & fac pillulas.

Pillulæ de cynoglosa non sunt solutiue, sed opiate, sedant enim dolores, & compescunt

cōpescunt materiā furiosam, & acutū catarrhū, qui grauissima mala, suffocationē, uel mortis terrorem minas, R. myrrhē drag. 6. olibani drag. 5. opij, hyoscyami, radice herbe, quę dicitur lingua canis añ. un. s. croci drag. 1. s. fac pil. cū succo lingue canis, & da scrup. 1. s. sed post 6. mēses fermētatae sunt meliores.

Pillule papaueris opiatę sedant destillationem calidā, acutā, & tussim siccam, quę die ac nocte infestat, & competunt pueris, qui patiuntur tussim, uomitum, uel non possunt dormire, prouocant enim somnum, & sedant dolores, sed parce & cum cautela exhibeantur, quia sunt opiatę, R. opij, amyli, gummi arabici, succi liquiritię añ. drag. 1. croci scrup. s. papaueris albi drag. 2. fac pillulas quāmparuas cum sirupo papaueris uel liquiritię, & da drag. s.

Pillulę liquiritię lambendę profunt his qui patiuntur tussim callidam & siccam, remouent asperitatem gutturis, leniunt pectus, & faciunt sputū: ponuntur enim sub lingua, uel in ore, & paulatim lambuntur, R. succi liquiritię, sacchari albi añ. un. s. amyli, draganti, amygdalarum dulcium añ. drag. 2. fac pillulas sicut lupinos, cum mucilagine seminum citoniorum.

Pillulę lambendę ex semine portulacę, refrigerāt ardorem gutturis & stomachi, & mirū in modum sedant sitim, R. seminis portulacę, citrulli añ. drag. 1. draganti drag. s. fac pillulas cum albumine oui uel mucilagine seminum citoniorum, & teneantur sub lingua, & paulatim deglutiantur.

De electuarijs solutiuis.

Cap. III.

Diamanna facile soluit sine læsione, nec est ingrati, sed boni saporis, educitq; choleram simplicem & mixtam, & earum morbis medetur, R. mannae electę lib. 1. diagridij un. 1. dissoluatur manna cum lib. 1. succi rosarū, & coquat unā cū diagridio, lēto & claro igne, donec inspisset, postea adde mastichis drag. 3. & sumat in quātitate drag. 6. parū ante diē.

Electuarium ex tamarindis mitigat febres acutas, & sedat earum faces, & sitim, refrigerat epar calefactum & præcordia inflammata, clarificat sanguinē, compescit, & soluit choleram, melancholiam, & omnes humores calidos, R. quatuor seminum communium frigidorum mundatorum añ. un. 1. prunorū 10. passularū un. 1. s. bulliant in ijs aquis, R. aquarum capilli ueneris, scolopendrię, epaticę, lupulorū añ. un. 4. & in eorū colatura dissoluantur cassię fistule, manng, sacchari, uiol. añ. un. 3. tamarindorum, sacchari rosati añ. drag. 6. coquant: & cū incipiunt inspissari, infundant hęc subtiliter trita, R. quatuor seminum cōmunium frigidorum, seminum scariolę, lactuce, portulacę añ. un. 1. rheubarbari, folliculorum sene añ. un. s. anisi, mastichis añ. drag. 3. florum uiolarum añ. drag. 2. sandalorum alborum, rub. citrinorum, cinnamomi, gariophylorum añ. drag. 1. s. misce, & da un. 1. Si uero magis solutium facere uoles, adde cuiuslibet uncia diagridij scrupulum medium.

Electuarium facile solutium lenit asperitatem intestinorum, remouet stipticitatem, & uentris onus subducit, & morbis cholericis & melancholicis au

xilia præbet, R. passularū un. 2. iuiubarū, prunorum añ. 15. sebesten 10. hordei excorticati un. 1. tamaricum drag. 6. liquiritiæ un. s. polypodij drag. 5. capilli ueneris, uiolearum, folliculorum sene añ. drag. 2. coquatur cū sufficienti aqua ad consumptionem tertie partis, & addatur deinde mercurialis manip. unū, & post mediocrem concoctionē coletur, & in colatura dissoluat pulpæ cassiæ, tamarindorū, sacchari uiolati, sacchari albi añ. lib. s. & coquantur lento & claro igne, semper agitando cum spatula, & in fine adde folliculorum sene un. 1. Si uero uis ut fortius soluat, adde diagridij un. 1.

Electuariū cōmune lenitiuum, quo frequenter utebar in febribus humoralibus & pleuresi, lenit enim & mollit intestina & delet eorum stipticitatem, facile soluit sine molestia & læsione choleram phlegmaticam & melancholicā, R. passularum un. 1. s. prunorum 10. iuiubarum 5. hordei excorticati, anisi añ. un. s. cartami, polypodij, fœniculi añ. drag. 2. s. cinnamomi, liquiritiæ rasæ, seminis malug, seminis portulacæ añ. drag. 2. capilli ueneris, uiolearū, thymi optimi añ. drag. 1. s. contundantur grosso modo, & rite bulliat lento & claro igne in lib. 12. aquæ ad consumptionem medietatis, & colent & fortiter exprimantur, & cum eorum colatura dissoluantur nouiter extractæ cassiæ lib. 2. tamarindorum, diagridij añ. un. 1. & cum sufficienti saccharo, fiat electuarium.

Catholicū est medicina uniuersalis, quæ digerit & facile soluit omnes malos humores, cholericos, phlegmaticos, & melancholicos, lenit intestina, confortat membra principalia, & sanat epaticos, spleneticos, & febres acutas. sed leuiter purgat, R. folliculorū sene, medullæ cassiæ, tamarindorū añ. un. 2. rheū barbari, uiolearū, polypodij añ. 1. liquiritiæ rasæ, penidiorū, sacchari cādidi, quatuor seminum cōmuniū frigidorū añ. drag. 2. sed prius fiat hæc concoctio, R. polypodij recentis un. 4. s. fœniculi drag. 6. aquæ lib. 4. coquantur ad consumptionem tertie partis, & cum eorum colatura dissoluatur sacchari lib. 2. & coquatur ad spissitudinem sirupi, & cum eo dissoluantur cassia & tamarindi, & cum reliquis subtiliter tritis fiat electuarium.

Electuariū ex prunis suaue est, & boni saporis, sedat sitim & calorem febrilem, medetur synochæ, causoni, & febribus acutis incensiuus, lenit intestina, confortat & refrigerat præcordia, & utiliter miscetur cum saccharis cordialibus sine diagridio, quoniam plurimum confortat, & onus uentris leuiter subducit sed cum diagridio potenter soluit humores cholericos, & utroq; modo præparatur, R. prunorum damascenorum uiridium centum, bulliant in sufficienti aqua quousq; facile dissoluantur, & remoti ab igne quādo incipient infrigidari, ponantur in cribro raro super catino, & manibus comprimantur, & totius pulpæ substantia extrahatur, in ea autem aqua qua pruna fuerunt cocta bulliat uiol. un. 1. amotisq; uiolis, R. totam hanc concoctionem sacchari lib. 2. pulpæ prædictorum prunorum lib. 1. coquantur, & cum incipiunt spissari adde tamarindorum, pulpæ cassiæ añ. un. 1. & semper cum spatula agitentur, & consequenter

consequenter adde has species, R. sandalorum alborū, rubeorū, spodij, rheū barbari, cinnamomi añ. drag. 5. rosarum, uiolarum, seminum portulacæ, scariorolæ, berberis, succi liquiritiæ, draganti añ. drag. 2. quatuor seminum cōmuniū frigidorum añ. drag. 1. Si uero hoc electuarium solutiuum facere uoles cuilibet lib. huius electuarij, adde diagridij drag. 7.

Diacassia composita est pro delicatis, qui habent stipticum uentrem, non enim est ingrati saporis, nec molesta, sed salubris, lenit uiscera, subducit aluū, purgat cholera, & mitigat febres, R. prunorum damascenorum, uiolarum añ. lib. s. bulliant in aquæ lib. 5. ad cōsumptionem tertie partis, & colatura dissoluatur manne pulpe cassiæ añ. lib. s. tamarindorum un. 5. bulliant procul à fumo usq; ad spissitudinem, deinde addatur sacchari candidi un. 3. penidiorū un. 2. sacchari rubei lib. 1. sirupi uiolati un. 10. & quidam cuilibet lib. addunt drag. 2. diagridij.

Electuarium ex psyllio purgat cholera, & medetur febribus & morbis cholericis, remouet oppilationes, icteritiam, & uicia epatis corrigit, & refrigerat calores incensuos, R. psyllij lib. 1. bulliat in aqua sufficiens, & post ubi fuerit recte coctum triduum maneat in eadē aqua infusum, deinde abijciatur psylliū, & cum eius cōcoctione misceatur diagridij un. 1. sacchari lib. 1. & sic per duos dies maneat, postea coquatur, & ab igne remoto adde seminis portulacæ, scariorolæ añ. drag. 1. sandalorum alborum, rub. rosarū, rheubarbari, spodij, draganti, gummi arabici, uiolarum, berberis añ. scrup. 1. fiat electuarium.

Electuarium succi rosarum exploratum est contra guttam calidam, & malos humores calidos & furiosos, fortiter purgat, sanat tertianas simplices & duplas, & reliquas malorum humorū, in cōualescentibus exquisite euacuat, potenter soluit, & est calcar aliarum medicinarum, R. succi rosarum, sacchari añ. lib. 1. un. 4. fiat sirupus, cui adde diagridij un. 1. s. sandalorum omnium añ. drag. 6. spodij drag. 3. camphoræ scrup. 1. fiat electuarium.

Diaphœnicon est saluberrimum, & minime molestū sed facile purgat cholera, phlegma, & crudos humores, sanat dolores uentris, & cholicā, febres mixtas & longas, remouet oppilationes, & resoluit uentositatē & frigiditatē, R. dactylorum triduum in aceto infusorum partes centū, pinorū partes quinquaginta, amygdalarū dulcium partes triginta, turbith partes uiginti quinque, diagridij partes duodecim, zingiberis, piperis longi, foliorum rutæ siccorum, cinnamomi, macis, ligni aloës, anisi, fœniculi, dauci, galangæ añ. partes 2. s. fiat electuarium cum melle spumato.

Electuarium indum purgat malos humores phlegmaticos in stomacho & iuncturis constitutos, & sanat febres, & ægitudines eorum, mitigat dolores stomachi, & podagras, resoluit uentositates, remouet oppilationes, & frigiditatem: ad summum, est optima medicina & frequentata ad euacuandū phlegma & cholera secum mixtā in totius corporis partibus constitutā, R. turbith

facchari añ. lib. i. un. s. diagridij. un. i s. piperis zing. garioph. macis, cin-
namomi, cardamomi, nucis muscatæ añ. drag. 7. cōfice cum melle spumato,

Catharticū constructū est pro delicatis pinguibus & stipticis, quorū excre-
menta à propinquis & remotis corporis partibus sine læsione & displicētia fa-
cile purgat, sanat dolores illorū calefacit stomachū & intestina & potenter di-
scutit uentositates, R. diagridij, facchari añ. drag. 4. s. cinnamomi, spicæ saxi-
fragiæ, polypodij añ. drag. 2. garioph. zing. spicæ celticæ piperis longi piperis
nigri, cardamomi, amomi añ. drag. i. s. fiat electuariū cum melle spumato.

Electuariū damascenū à toto corpore educit omnem humorū superflui-
tatem, purgat renes, uessicam, & matricē, excitat uentrem, discutit oppilatio-
nes & uentositates, sedat laterū & iūcturarū dolores, R. diagridij, turbith añ.
drag. 6. zing. garioph. cinnamomi, myrabolanorum, emblicorum, nucis mu-
scatæ, polypodij añ. un. 2. s. facchari albi lib. s. confice cum melle spumato.

Electuariū hamechinū est medicina cholerae adustæ & phlegmatis falsi,
nam purgat humores, qui faciunt impetiginem, pruritū, scabiem, ulcera, can-
crum, lepram, & morbum gallicū, R. prunorū sexaginta, succi fumiterræ li-
bram unam, passularum lib. s. myrabolanorum citrinorum un. 4. chebulorū,
indorum, rheubarbari, epithymi, agarici trochiscati, colocynthæ tro-
chiscatæ, polypodij añ. un. 2. absinthij, sene, serpylli, uiolarum, rosarum, anisi,
fœniculi añ. drag. 6. infundantur hæc omnia in sufficienti aqua lactis, quæ di-
citur serum biscoctum, & mittatur in uas uitreum stricti orificij, & quinque dies
maneat obturatum, postea parumper bulliat & coletur, & colaturæ addat ta-
marindorum un. 5. medullæ cassiæ fistulæ un. 4. mannæ un. 2. fricentur mani-
bus & exprimantur, & in colatura dissoluat facchari albi lib. i. s. diagridij un.
i. s. coquantur usq; ad spissitudinem mellis, & secum misceantur hæc subtili-
ter trita, R. myrabolanorum citrinorum chebulorum, indorum añ. un. s. bel-
lilycorum, emblicorum, rheubarbari, seminis fumiterræ añ. drag. 3. anisi,
spicæ añ. drag. 2. fiat electuariū.

Benedicta calida est, purgat & sanat ægrotudines frigidas, renum & uessi-
cæ, & maxime medetur guttæ arthetice, podagræ, omnibusq; iuncturarū do-
loribus ex frigidis humorib. causatis, R. turbith, esule, facchari añ. un. i. drag.
2. diagridij, hermodactyli, rosarum añ. drag. 5. gariophylorum, spicæ, zingi-
beris, croci, piperis longi, amomi, cardamomi, saxifragiæ, granorum solis, sa-
lis gemmæ, galangæ, macis, cardui, fœniculi, seminum asparagi, petroselini,
apij añ. drag. i. & fiat electuariū cum melle spumato.

Confectio ex turbith ducit humores phlegmaticos, & purgat & calefacit,
datur pueris, mulieribus, senibus, & humidis, phlegmaticis, delicatis & ocio-
sis, R. turbith un. i. zingiberis, diagridij añ. drag. 5. cinnamomi, gariophylorū
añ. drag. 2. galange, piperis longi, macis añ. drag. i. facchari albi lib. 2. fiat cō-
fectio in forma solida cum uino citoniorum: & quidam addunt rheubarba-

ri un. i.

ri un. i. spicæ drag. s. sic soluit choleram & phlegma mixtum, & est medicina preciosa & saluberrima.

Solutium hydropicorum, quod potenter educit aquam citrinam, & sanat hydropicos, R. succi ireos, mellis, aquæ añ. un. s. coquantur parumper simul, & bibatur parū ante diem. Sed ireos uis est magis solutua in uno loco quàm in alio nascentis.

Tartharū cum terebenthina resina lota, & utrūq; seorsum tarthari drag. 2. terebenthine lotę un. i. sæpius egerere faciunt, & corriguntur cum melle rosato, & modico mastiche. Item soluit aluum sine lęsione, & interficit uermes oleum commune potum in quantitate un. 2.

Electuariū pullegij parum & lente soluit, sed mollit, attenuat, digerit, & resoluit crassos humores, frigidos & tenaces, crudos, putridos, & saniosos pectoris, phlegma uitreum capitis & stomachi, & melancholiam frigidam, aperit oppilationes, & ualde calefacit, & maximo præsidio est senibus & ægritudinibus matricum, & bibitur cum decoctione rutę, sed cum decoctione roris marini medetur febribus quotidianis, phlegmaticis, R. pullegij, calamenthi, hyssopi, piperis, sileris montani, petroselini añ. un. s. libistici drag. i. ameos, serpylli, seminis anethi, cinnamomi, zingiberis, diagridij añ. drag. s. euphorbij, cornu cerui adusti an. scrup. s. fiat electuarium cum melle rosato, & damane & sero drag. 2. uel. 5.

Memphytum est ingratum gustui, sed maximum affert iuuamentū mente captis, & qui impeditam habet loquelam: nam purgat malignos humores phlegmaticos & melancholicos cerebri, neruorum, & iuncturarum, & restituit pristinam uocem, raucis, blesis, balbutientibus, & mentis discursum & rationem reddit mentecaptis, & qui uidetur à spiritibus diabolicis uexari, & resipere facit melancholicos, qui alienant & ab re secum tanquam cum alijs loquuntur. Amplius iuuat epilepticos, apoplecticos, tremulam paralytim, uertiginem, stomachicos, spleneticos, & artheticos. Hoc autem electuariū confert eiusmodi malis recentibus & nouis, sed inueteratis, & quę accidunt propter apostema cerebri, & febres acutas minime iuuat, R. trochiscorum colocynthæ, polypodij añ. un. 2. euphorbij, polij, seminis mezereon añ. drag. i. s. grana 6. absinthij, myrrhæ an. drag. i. grana 12. centaureæ, agarici, harmoniaci, styracis, rubeg, macis, spicę, scyllæ, diagridij an. drag. i. aloës, serpylli, cassiæ lignę, chamedreos, bdellij, prassij, cinnamomi, opoponacis, castorei, aristolochiæ longæ, piperum nigrorum, alborum, longorum, croci, serapini, petroselini an. drag. s. ellebori albi & nigri an. grana 6. cõfice cum melle spumato, & da un. s. cum aqua florum croci, quę faciunt ad recuperandam uocem.

Cassia fistula extracta, quę ponitur in clysteribus ad euacuandā & leniendam aluum, sic fit, R. prunorum uiridium lib. 4. tamarindorum lib. 2. passularum lib. s. liquiritiæ uncias duas, uiolarum, capilli ueneris, bliti, centaureæ

minoris, mercurialis, maluæ añ. manip. 2. s. hordei lib. 1. aquæ lib. 16. coquantur ad cōsumptionem medietatis, & cum colatura dissolue cassiæ extractæ lib. 6. mellis spumati lib. 12. & coquantur ad spissitudinem mellis.

Hiera picra propter eius amaritudinē & gustus displicentiã ponit̃ in clysterijs, & attrahit à superioribus cholera & phlegma, & fortius subducit aluū, & calefacit, R. aloës un. 4. cinnamomi, mastichis, azari, spice, carpobalsami, croci, ligni aloës, cassiæ lignæ añ. drag. 2. mellis spumati quantum sufficit.

De electuarijs & confectionibus. Cap. V.

Saccharum rosatum cōfortat stomachum, cor, intestina, & omnia prolaxa corroborat, refrigerat, & præbet optimum nutrimentum, & præsertim phthysicos iuuat, R. folia conglobata, rosarum purpurarum, dum incipiunt aperiri, & dicunt̃ roselli, & super tabulas expansa exponantur in umbra diebus 15. uel circa. postea terantur in mortariolapideo, & contusis triplum sacchari albi secum terendo misceatur & mittatur in uas terreum uitreatum, & cooperiatur orificium cum charta pergamena, & exponatur soli tribus mensibus, & quotidie agitur.

Saccharum uiolatum refrigerat cholera, & febres extinguit, sitim lenit, & humectat pectus, mollit uentrem, & ualet contra pleuresim R. uiolas quæ super tabulam expansæ dimittantur in umbra exiccari, & cum triplo sacchari albi cōfundantur, & ponantur in uase obtusi orificij, & exponantur soli, & quotidie tribus mensibus agitur.

Saccharum buglossatum refrigerat & confortat cor, cerebrum, & præcordia, remouet melancholiam & phrenesim, prohibet syncopim, trepidum cordis dispulsum & mœstitiã, & fit cum floribus buglossæ sicut saccharum uiolatum. Saccharum boraginatū proximū est saccharo buglossato, & habet cōsimiles uirtutes: sed illud cordi, & hoc epati conferre exploratum est, refrigerat enim & mundificat sanguinem, & facit spiritum clariorem & meliorem, & fit sicut saccharū rosatum. Saccharum cum floribus rosmarini conditū, similiter fit sicut saccharum rosatum, sed est calidius, & confert egritudinibus frigidis cerebri & cordis, resistit humori melancholico, & resouit uentositatē.

Flores sambuci in umbra exiccati, & cū saccharo similiter conditi sunt efficares cōtra omnia uitia epatis, & præcipue cōtra eius oppilationes. Pruna cōdita refrigerat ardorē præcordiorū, & febres, mitigat sitim, & molliūt uentrē, R. prunorū Damascenorū uel Augustinorum sine ossibus lib. 2. s. coquant̃ in aqua in qua prius fuerit cocta portulaca, & R. pulparū prædictorū prunorum lib. 2. sacchari albi lib. 1. aquæ uiolatæ lib. 2. rite coquant̃ ad spissitudinem.

Poma condita sunt suauiã, excitant gustum, cōfortant cor, stomachū, & digestiua, R. malorū apiorum, uel pirorū, aut aliorum meliorū, mundatorum, & incisorum lib. 3. coquantur in aqua, & remota aqua misceatur cum pomis, sacchari lib. 1. aquæ rosatæ lib. 5. & simul contusa coquantur ad spissitudinem.

Sed

Sed cum his speciebus condita sunt meliora, R. ligni aloës drag. 2. sandali citrini drag. 1. s. gariophylorum, cinnamomi añ. drag. 1.

Perfica condita mitigat calorem febrilem, inquietudinem, sitim, dolores, & confortant stomachum, cor, & potenter emendant fetorem oris & anhelitus, R. persicorum mundatorum sine ossibus, & succi eorum añ. lib. 5. coquantur & conterantur cum saccharo lib. 2. & iterum coquantur ad spissitudinem, demum addatur hæc species, R. cinnamomi, muscatæ, macis añ. drag. 1. s. ligni aloës, sandali citrini añ. drag. 1. & quandoque loco sacchari ponit tantumdem mellis.

Nuces condite confortant precordia, excitant gustum, & sunt cibi delectabiles & cordiales. Collige nuces mense Julio, antequam indurescat cortex interior, & ponant in infusione circiter 15 dies, & quotidie mutet infusio cum aqua tepida, quousque dulcescat, postea coquantur cum aqua, et abiecta concoctione per duos uel tres dies dimittant super tabulam expansam, postea coquantur cum sufficiente melle, & remoto melle, post triduum iterum coquantur, cum alio melle, & post tres alios dies cum eodem melle uel plures ad spissitudinem coquantur, & condantur cum supradictis speciebus. Consimiliter condunt cortices citri, limonum rancidorum, melonum, & cucurbitæ: sed hæc infra decem dies cum infusione aque tepide quotidie mutata purgant & coquantur cum melle, ut supra.

Sorbæ & corneæ condite confortant stomachum, excitant gustum, & frequenter cõpescunt fluxum & uomitum, R. sorbarum uel cornearum prope maturationem sine corticibus & ossibus lib. 4. & coquantur in sufficiente aqua in qua bullierint rosæ & balaustricæ, & remota concoctione, R. pulparum predictarum lib. 5. mellis uel sacchari lib. 1. s. coquantur ad spissitudinem.

Diacitonium peculiare remedium est fluxus uel uomitus, quoniam stipticat & corroborat membra colapsa, debilia, confortat stomachum, uirtutem retentiuam & digestiuam, & summopere excitat gustum, sed ad fluxum datur ante cibum, & ad uomitum cõpescendum post cibum, R. cotonea uel citonia sine corticibus, & duritie interiori, & coquantur in aqua, & cocta conterantur in mortario, & per setaceum expressa transmittantur, R. huius pulpæ partes tres, sacchari uel mellis partem unam, & coquantur lento & claro igne semper cum spatula agitando usque ad spissitudinem, & conseruetur, & quandoque conditur cum his speciebus, sed est calidius & melius ad ea quæ diximus, resoluit uentositates, remouet fetorem corporis, restituit pristinum colorem, & magis restaurat, R. cinnamomi, piperis, zingiberis añ. drag. 1. s. galangæ, gariophylorum, nucis muscatæ añ. drag. 1. spicæ, ligni aloës, macis, cardamomi, liquiritiæ añ. scrup. 1. zedoriæ scrup. s. cum istis autem speciebus condantur sex libræ diacotonij uel circa.

Electuarium scenoris cõpescit fluxum menstruorum hæmorrhoidarum, uentris, & cuiuscumque generis, fluxui efficacissime medet, desiccaturque profusas humiditates diuersorum colorum, quæ quibusdam tanquam menstrua continue ex matrice destillant, remouet aquositate, & lubricitatem stomachi, digerit crudos humores,

resistit putredini, & corroborat mēbra debilia, adiuuat digestiuā, cōfortat uesficā, & colorē facit pulchriorē, R. limaturę chalybis decem dies in aceto positę un. 2. myrabolānorū chebulorū, indorū, bellirycorū, emblicorū, nucis musc. añ. drag. 5. nasturtij, azari, origani, piperis, zingib. ameos, fructus tamarisci, spicę, squināti, cyperi añ. drag. 5. assent myrabolani cū butyro, & reliqua cōdantur cū oleo amygdalarum dulciū, & fiat electuarium cum melle spumato.

Limatura chalybis sic præparatur subtilissime, teritur in mortario gneo, & setaceo cribratur, & decem dies in aceto infundit, & remoto aceto aduritur & conferuet, R. limaturę chalybis sic præparatę drag. s. sacchari ros. un. s. misce, & capiat quotidie ieiuno stomacho, & prohibebit generationē malorū humorū, putredinem eorū, & desiccet aquositatē stomachi, excitat appetitū, corroborat præcordia lapsa, & epar infirmū, & remouet dolorē præcordiorū, & facit pulchrū colorē, præsertim si cū speciebus aromaticis sumit. Squamę etiā ferri, quę excutiunt quando ferrū ignitū maleis concutit, habent consimilem uirtutem in aceto impositę, sed limatura chalybis est aliquid utilior.

Electuarium limaturę chalybis peculiariter medet profluuijs hæmorrhoidarum & matricis, & sedat dolores earū, confortat stomachū & digestiuam, & prohibet lubricitatem, & non permittit malos humores generari, R. spicę, squināti, cyperi, zingiberis, piperis, ameos, thuris añ. drag. 2. myrabolānorū omniū añ. drag. s. limaturę chalybis præparatę un. 2. cōfice cū melle spumato.

Electuarium myrabolānorum calefacit, stipticat & confortat stomachū, & matricem resoluit, & desiccet lubricitatem & aquosam eorū humiditatem, omnem fluxū constringit, præsertim hæmorrhoidarū & matricis, discutit uentositatem, cōfortat præcordia & uesficā, prohibet generationē malorū humorum, remouet pallorem faciei, & excitat uenerem, R. myrabolānorū omniū añ. un. 1. dra. 2. zingiberis, mastichis, cinnamomi, gariophylorū añ. drag. 7. galage, sceniculi, anisi, apij, ameos spicę, azari, croci añ. un. s. been albi, rub. piperis albi, cyperi añ. dra. 3. s. piperis nigri & lōgi, costi, cassię lignę añ. dra. 5. nuc. musc. macis, cardamomi, nasturtij, calami aromatici, ligni aloës añ. dra. 2. ambre drag. 1. musci scrup. 1. fricent aut myrabolani cū oleo amygdal. dulcium, & parūper adurent, & condant omnia cū melle spumato: & longe salubrius erit si addideris libram mediā limaturę chalybis præparatę, ut diximus.

Diacodiū cōpositū quā stipticū est, & potenter retinet catarrhū, uomitum, & fluxū uentris: quinetiā sistit sanguinē undecunq; fluit, & quāprimū somnū inducit, R. trochiscorum ramicis un. s. acatię, rubeę tinctoris, croci, myrrhæ, balauistię añ. drag. 1. confice cum decoctione papaueris albi, quā diacodiū simplex uocant, & fit hoc modo, R. decem capita papaueris albi, quę si fuerint sicca biduum, sed recentia diem unum infundantur in aquę pluuialis lib. 2. s. & coquantur ad consumptionem duarum tertiarum, & cum hac decoctione conuenienter diluitur sirupus papaueris ad prouocandum somnum,

num, & ad prohibendum catarrhum: qui si fuerit acutus, & in principio, recte compescitur cum hac potione, R. prædictæ concoctionis de papauere partes duas, sape partem unam, & rite coquatur ne sapiat fumosum, & capiat de eo un. 4.s. quando itur dormitū, & continuetur. Si uero uelles abstergere materiam iam in pectore fluxam, loco sape ponas tātundem mellis uel sacchari, quod est magis cōfortatiuū, & minus absterfuiū, sed ad sedandā tussim ponas penidia. Rursus si catarrhus esset ualde calidus & acutus, facias cōcoctionē cū papauere nigro, quod est longe frigidius, & magis dormire facit. Item si uelles magis cohibere catarrhum, loco sape ponas mel myrtinū, quod sic fit, R. mellis lib. 2. succi myrti lib. 1.s. coquantur ad consumptionem succi.

Mydeta quā stiptica est & explorata contra omnem fluxum, præter epaticum & oppilatiuum, & maxime ualet contra fluxum hæmorrhoidarum, cōfortat stomachum, digestiuam, & omnia membra debilia, sedat uomitum, torsiones uentris, & rugitum intestinorum, qui fit propter lubricitatem & indigestionem, R. myrabolanorum citrinorum, chebulorum, indorum adustorū añ. drag. 2.s. bellirycorum, emblicorum adustorum, nasturtij añ. drag. 2. cymini, anisi, ameos, cardui añ. drag. 1.s. infundatur in aceto die ac nocte, & torrefiant & conterantur, postea, R. spodij, balaustie, sumac, mastichis, gummi arabici añ. drag. 1. grana quindecim fricentur omnia cum oleo ros. & conficet electuarium cum sirupo myrtino uel sapa.

Electuarium myrtinum, stipticum, & frigidum cōpescit & refrigerat acuitatem cholere, constringit uomitū & fluxum, & uiolentiā medicinarū, excitat appetitū, confortat uiscera, & omnia membra debilia, R. granorū myrti un. 1.s. granorū punicorū, granatorū adustorum añ. drag. 7. coriandri infusi in aceto & adusti un. s. seminis acetosæ, seminis plantaginis, seminis ros. añ. drag. 2. rosarum, spodij, sumac, piperis albi, nigri, & longi, sandali, balaustie, gummi arabici añ. drag. 1.s. terantur & abluantur cum agresta, uel succo myrtino uel aceto, & exiccant, & fiat electuariū cū miua cotoniorū, uel syrupo myrtino.

Electuariū ex semine nasturtij calidū & stipticū, sistit fluxum uentris, & uomitum & profluvia menstruorū, & hæmorrhoidarū que proueniunt à frigiditytate & medicinis solutiuis, curat lubricitatem stomachi & uiscerum, confortat præcordia & uirtutem digestiuam, calefacit & resoluit uentositates, R. granorum myrti tritorum un. 3. seminis nasturtij adusti drag. 6. granorū punicorū, passularū drag. 5. sileris mōtani die ac nocte in aceto infusi & adusti, ameos añ. drag. 3. myrab. emb. bellir. infusorū in succo cotoniorū & adustorū, balaustie fructus tamarisci, nucis musc. añ. drag. 2. s. ligni aloës, spice, gallie musc. ciperi, calami aromatici añ. drag. 2. seminis porri torrefacti añ. drag. 1.s. cōtere omnia, & misce cum uino optimo, & dimittantur exiccari. Rursus abluantur cū succo cotoniorū, aut succo granorū myrti, & in aliquo uase uitreo siccant: & iterum subtilissime cōterantur, & conficiatur electuariū cū miua cotoniorū.

Electuarium thurinum constringit uomitum & fluxum, calefacit & confortat omnia membra & uirtutes naturales, reducit gustum, & resoluit uentositatem, R. granorum myrti un. ʒ. florum roris marini drag. 2. myrabolanorū indorum, embl. bellirycorum adustorum añ. drag. 1. s. thuris, ros. costi, spice, nucis muscate, calami aromatici, gariophylorum, macis, cardomomi, nasturtij, balauſtig, corticū citri, fructus tamarisci añ. drag. 1. zingiberis drag. s. bulliant parum in optimo uino, & exiccentur, & postea bulliant cum succo citoniorum in olla uitreata, & exiccentur, & subtilissime terantur, & conficeantur cum miua citoniorum uel sapa, & dentur drag. ʒ. cum aqua chalybeata.

Electuarium ex semine acetosæ ualde refrigerat febrem & calorem stomachi, ardorem gutturis & præcordiorum, sedat æstum, inquietudinem, sitim, dolores, tremorem, & pulsus cordis, syncopim, & ebrietatem, R. seminum acetosæ, cucumeris, melonis, citrulli, cucurbite, ligni aloës, cubebæ añ. un. s. spodiij, carabæ, draganti, seminis portulacæ, buglossæ añ. drag. ʒ. ros. corallorū rubeorum, margaritarum, sandali citrini, berberis, nucis muscate añ. drag. 2. boli armeni drag. 1. s. camphoræ drag. 1. facelectuarium cum sirupo de agresta uel endiuia.

Opifera restaurat humiditatem radicalem, lenit, humectat, nutrit, & confortat, aperit poros, obsistit cholerae, sedat febrem, tussim, & sitim, restituit integras uires, & pristinam sanitatem extenuatis, consumptis, & hecticis, R. succi liquiritiæ, rosarum, sacchari, penidiorū añ. un. 1. papaueris albi drag. 6. draganti, gummi arabici, amygdalarum, pinearum, berberis, uiolarum, seminis maluæ un. s. sandali albi, citrini añ. drag. ʒ. amyli, seminis portulacæ, scariole, spodiij, gariophylorum, florum uuarum agrestium, quæ dicitur labrusca, seminum citrulli, cucumeris, melonis, cucurbite añ. drag. 2. seminum citoniorum añ. drag. 1. s. styracis, calaminthæ, zingiberis, cinnamomi, croci añ. drag. s. mellis rosati quod sufficit: sed melior est, si fiat confectio in morsellis cū amygdalarum dulcium, sacchari añ. lib. ʒ. olei amygdalarum dulcium, aque rosate añ. lib. s.

Restauratiuum ex pinis multum reficit debiles, extenuatos, & cōualescentes, & confortat membra principalia, R. pinorum lib. s. amygdalarum dulciū un. 4. sacchari albi drag. ʒ. aque rosate lib. 1. s. coquantur, & addatur ros. rub. un. 1. s. sandalorum citrinorum drag. ʒ. s. & fiat confectio in morsellis.

Saunia est confectio lenis & suavis, sicut massa panis, delectabilis, plurimū restaurat & nutrit, & maxime confert qui patiuntur tussim & pleuresim, R. amygdalarum dulcium, sacchari añ. lib. 1. amyli lib. s. olei amygd. dul. un. 1. s. aquæ uiol. quantum sufficit, & fiat eodem modo, sicut massa panis, sed in formis quadratis, oblongis, singulis un. 1.

Tragea cum margaritis, quæ dicitur Manus Christi cum perlis sic fit, R. sacchari albi lib. 1. margaritarum subtiliter tritarum un. s. aquæ ros. quantum sufficit.

sufficit. Loco autem margaritarum potes ponere un. i. Specierum cuiuscunq; electuarij & facies confectionem in forma solida.

Confectio Abbatis est saluberrima, & optima cōtra febres acutas, & morbos æstiuos: nam refrigerat caliditatem & siccitatem, inquietudinem, & dolores mitigat, reducit gustum, confortat digestiuam, à calore debilitatem, remouet oppilationes, subuenit defectiōibus animi, reficit extenuatos, consumptos, & sanat ictericos, R. sandalorum alb. rub. añ. drag. 2. s. dragātī, gummi arabici, spodij añ. scrup. 2. azari, spicę, mastichis, croci, cardamomi, ligni aloes, gariophylorum, galliæ mus. anisi, fœniculi, berberis, cinnamomi, succi liquiritiæ, rheubarbari, seminis basiliconis, scariolę, portulacę, maluę, lactucę, papaueris albi, seminis citoniorum, citrulli, melonis, cucurbitę, cucumeris añ. scrup. 2. margaritarum, ossis de corde cerui añ. scrup. s. camphorę grana 7. sacchari candidi, rosati un. i. s. sacchari albi lib. 2. fiat confectio, & quidā addunt musci grana 5.

Diarhodon est confectio ex rosis, quę refrigerat præcordia inflammata, & faces febrium æstiuarum & acutorum morborum sedat dolores, confortat calorem naturalem, & gustum restaurat, membra debilia reficit, remouet oppilationes, & inflammationem epatis & est confectio utilis, & suauis, R. ros. rub. drag. 5. trochiscorum diarhodon, trochiscorum ex spodio, liquiritiæ añ. scrup. 2. gariophylorum, gallię mus. trium sandalorum añ. drag. s. spodij, croci, mastichis, berberis, ligni aloës añ. scrup. 1. azari, spicę, macis, cardamomi, seminum portulacę, lactucę, scariolę, citrulli, melonis, cucumeris, cucurbitę, seminis ocimi, gariophylati, margaritarum albarum, rasurę eboris, draganti, gummi arabici añ. scrup. s. camphorę grana 15. musci grana 5. sacchari lib. 1. s. fiat confectio solida in rotulis.

Confectio trium sandalorum inuenta est contra morbos epatis calidos, poros aperit, adiuuat calorem naturalem & digestiuam, concoquit sanguinem, & discutit eius excrementa, confert ægritudinibus pectoris, refrigerat ardorem febris, & sitim mitigat, dolores sedat & inquietudinem, & sanat febres æstiuas acutas, R. singulorum sandalorū, ros. añ. drag. 2. rheubarbari, spodij, succi liquiritię, seminis portulacę añ. drag. 1. s. amyli, gummi arabici, draganti, seminum melonis, citrulli, cucumeris, cucurbitę, scariolę añ. drag. 1. cāphorę scrup. 1. sacchari lib. 3. fiat confectio solida.

Cōfectio saccharina refrigerat febres incensiuas, & compescit acuitatem cholere, mitigat dolores, inquietudinem, & sitim, & restaurat debiles & extenuatos, R. sandalorum alborum & rubeorum añ. drag. 1. s. spodij berberis, seminis portulacę, scariolę, melonis, succi liquiritię, ros. uiol. nenufaris añ. dra. 1. sacchari lib. 1. s. fac confectionem cum aqua rosata.

Confectio excubelis sanat epaticos, & febres oppilationū, quę minantur hydropisim, refrigerat præcordia inflammata, & sitim, & suauiter confortat,

R. cubabarum un. s. seminum citrulli, melonis, cucurbitę cucumeris, sandalorum rubeorum, alborum citrinorum añ. drag. 2. spodij, ocimi, rasurę eboris drag. i. s. seminis endiuę, portulacę añ. drag. i. ligni aloës, nucis muscatę añ. drag. s. sacchari lib. 3. fac confectioem cum aqua endiuę.

Aromaticū rosatum est confectio suavis & saluberrima, in qua miscet utile dulci, & ob eius bonitatem & excellentiã ceteris præponenda est, confortat stomachum, cor, cerebrum, & epar, letos & claros spiritus gignit, excitat appetitiuã, munit digestiuã, nutritiuã, et uirtutes omnes naturales corroborat, resoluit aquosam humiditatē stomachi, & emendat malas qualitates, quę generant malos humores & putredinē, & cõualescentibus & debilibus integras uires & pristinã sanitatē restituit R. ros. un. i. drag. 7. liquiritię rasę un. 7. cinnamomi dra. 5. ligni aloës, sandali citrini, añ. dra. 5. gũmi arabici, dragati añ. dra. 2. scrup. 2. macis, garioph. añ. dra. 2. s. spice dra. 2. nucis musc. cardamomi, galę añ. dra. i. ambre scrup. 2. musci scrup. i. sacch. lib. 6. fiat cõfectio cū aqua ros.

Confectio ex rosis aromatica calefacit & confortat stomachum, iecur & præcordia omnia, frigiditatē repellit, phlegma prohibet & eius ægritudines, uentositates & inflationes discutit, nauseam, acidis ruētus tollit, & omnē stomachi cruditatem emendat, gustum reuocat, renes calefacit, coitum excitat, & facit pulchrum colorem, & odorem anhelitus & sudoris, R. rosarum, ligni aloës añ. drag. 3. calami aromatici drag. i. scrup. i. galliæ musc. macis, piperis longi, nucis muscatę, mentę siccę, cassiæ lignę, mastichis, azari, cinnamomi, gariophylorum añ. drag. i. croci, cardamomi, trium sandalorum, rheumbarbari, spice, costi, cubebę, zingiberis, fœniculi, anisi, libistici añ. scrup. 2. sacchari lib. 3. fac confectioem cum aqua rosata.

Rosata nouella frigiditatem propulsat, nauseam & uomitum compescit, superfluum sudorem cohibet, confortat calorem naturalem, digestiuam & uirtutem retentiuam corroborat, & cõualescentibus & debilibus integras uires citius restituit, R. ros. liquiritię añ. un. i. drag. i. scrup. 2. s. cinnamomi drag. 2. scrup. 2. gariophylorum, spice, zingiberis, galangę, nucis muscatę, zedoarię, styracis, cardamomi, apij añ. drag. 5. sacchari lib. 5. aquę rosatę quod sufficit, coquatur saccharum cum aqua rosata ad spissitudinem sufficientem, & cõmiscuantur in eis species prædictę.

Confectio odorifera calefacit stomachum & intestina, confortat calorem naturalem, digestiuam, & membra principalia, & propulsat uentositatem & colicam, R. cinnamomi, zingiberis añ. drag. 2. gariophylorum, galangę añ. drag. i. nucis muscatę, spice, macis, ligni aloës, mastichis, cardamomi, fœniculi, anisi añ. drag. s. sacchari lib. i. un. 5. confice confect. cum aqua rosata.

Confectio alexandrina plurimum iuuat stomachos frigidos & debiles, confortat stomachum, cor, epar, & digestiuam, sedat tussim sine febre, à frigore genitam, resoluit uentositatem, & maximo præsidio est colicę, & morbis frigidis.

gidis, R. cymini die ac nocte in aceto infusi & exiccati un. s. cinnamomi, cardamomi, galangæ añ. drag. 2. gariophyloꝝ, piperis longi, macis, spicæ añ. drag. 1. sacchari lib. 2. confice cum aqua rosata.

Diacyminum calefacit stomachum, resoluit uentositatem, & dolores frigidos, adiuuat digestionem, sedat tussim frigidam, & prodest phlegmaticis & quartanarijs, R. cymini die ac nocte in aceto infusi & exiccati un. 1. cinnamomi, gariophyloꝝ añ. drag. 1. s. zingiberis, piperis nigri, galangæ, saturiæ, calamenthi añ. drag. 1. scrup. 2. ameos libistici añ. drag. 1. grana 18. piperis longi drag. 1. spicæ, nucis muscatæ, anisi, mastichis, cardui añ. scrup. 2. sacchari albi lib. 3. aque quod sufficit.

Dianisum efficacissimum est cōtra omnem uentositatem & eius dolores, & plurimum ualet contra frigiditatem stomachi & phlegma, digerit crudos humores, aperit poros, & medetur tussi frigide, R. anisi un. 2. s. liquiritiæ, mastichis añ. un. 1. cardui, macis, galangæ, zingiberis, fœniculi, cinnamomi añ. drag. 5. piperis albi, nigri, longi, calamenthi, pyrethri, cassiæ lignæ añ. drag. 2. cardamomi, gariophyloꝝ, cubebæ, croci, spicæ añ. drag. 1. s. sacchari un. 2. mellis spumati lib. 4. confice electuarium.

Diagalanga explorata est cōtra frigidas et humidas stomachi & epatis egritudines, auget calorem naturalem, concoquit cibum, remouet oppilationes, resoluit uentositates, sedat acidus ructus & nauseam, & mitigat dolores, R. galangæ, ligni aloës añ. drag. 6. gariophyloꝝ, macis, libistici añ. drag. 2. piperis longi, cinnamomi, piperis albi, calami aromatici añ. drag. 1. s. calamenthi, mentæ, cardamomi, spicæ, seminis apij, fœniculi, cardui, anisi añ. un. 1. sacchari lib. 4. s. fiat confectio solida cum aqua.

Electuarium ex gemmis plurimum confert ægri tudinibus cerebri, cordis, stomachi, iecoris, matricis, & splenis: potissimum autem confortat cor, sedat tremorem eius & defectionem animi, quam syncopim uocāt, delet pallidam deformitatem, abigit fœtorem corporis & oris, clarificat spiritum, acuit sensum & ingeniū, propulsat pusillanimitatem, tristitiam, & melancholiā, & inducit spem, gaudium, hilaritatem, & bonos mores, & penè defunctos sanat, R. trochiscorum diarhodon drag. 1. s. ligni aloës, macis añ. drag. 1. margaritarum, zedoariæ, corticum citri, seminis ocymi, gariophyloꝝ añ. scrup. 2. fragmentorum preciosorum, cinnamomi, spicæ, galangæ añ. drag. 5. been albi, rub. gariophyloꝝ, zingiberis, piperis longi, croci, cardamomi añ. scrup. 1. coralloꝝ rub. carabæ, limaturæ eboris añ. grana 14. ambre scrup. s. musci grana 6. folioꝝ auri & argenti añ. 10. mellis ros. quod sufficit, fiat electuarium.

Electuariū lætificans, confortat omnia membra principalia, ex quibus uirtutes manant naturales & animales, iuuat calorem naturalem & spiritum uiuificat, compescit malas cogitationes, & bonos mores, lætitiā & gaudium gignit, R. melissæ corticum citri, gariophyloꝝ, galliæ musc, mastichis, croci,

cinnamomi, nucis muscatae, cardamomi, been utriusque, zedoarie, seminis pœoniæ, seminis basiliconis utriusq; añ. drag. i. musci grana 6. mellis ros. quod sufficit, fiat electuarium.

Electuarium ex gariophyllis sedat singultum, nauseam, uomitum, & ructus acetosos, aperit oppilationes, resoluit fumosos uapores, calefacit frigida, adiuuat degestionem, & reducit gustum, R. gariophylorum, cinnamomi, zingib. liquiritiæ, ros. añ. drag. 2. ligni aloës, galangæ, nucis musc. zedoariæ, uiol. añ. dra. i. rheubarbari, macis, croci, costi, cyperi, cardamomi, seminis ocymi, garioph. anisi, libistici, limaturæ eboris añ. drag. s. spice scrup. i. mellis ros. lib. i.

Electuarium ex ligno aloës confortat stomachum, epar, cor, cerebrum, & debiles eorum uirtutes, & præcipue digestiuam corroborat, gustum excitat, remouet trepidum cordis pulsum, præseruat à syncopi, fouet calorem naturalem & spiritum, fugat melancholiam & tristitiam, & reducit lætitiã, calefacit complexionem, palloremq; & fœtorem corporis abigit, R. ligni aloës, ros. añ. drag. 2. gariophylorum, spice, macis, nucis musc. galliæ musc. cubebæ, cardamomi, mastichis, cinnamomi, cyperi, squinanti, zedoariæ, been utriusq;, margaritarum, corallorum rub. carabæ, corticum citri, seminis ocymi, gariophylati, maioranæ, sisymbrij, mentæ, piperis longi, zingiberis añ. drag. i. ambre scrup. i. musci grana 5. mellis ros. lib. i. un. 4. uel facias confectionem solidam cum sacchari albi lib. 3. s. & aquæ ros. quod sufficit.

Electuarium ex musco compositum est ad cauendã syncopim, & ledendũ tremorem cordis, & eius labores, spem, animumq; pusillanimitas restituit, solatur tristes, medetur uertigini epilepsiæ, obliquæ oris torturæ, paralyti, & reliquis ægri tudinibus cerebri, & anhelitum faciliat, R. margaritarum, setæ crudæ, quæ ut facilius teratur, parumper aduretur, carabæ, corallorum rub. galliæ musc. melissæ añ. drag. 2. s. croci, zedoariæ, ligni aloës, macis añ. drag. 2. zingiberis, cubebæ, piperis longi añ. drag. i. s. been utriusq;, spice, gariophylorum añ. drag. i. musci scrup. s. mellis ros. lib. i. s. fiat electuarium.

Electuarium excitro calefacit stomachum, & præcordia frigida, & confortat membra debilia, restaurat calorem naturalem, resoluit uentositates, emendat fœtorem oris, prohibet putredinem, & est efficax cõtra passiones cordis, & præseruat à peste hyemali, R. corticum citri un. i. gariophylorũ, ligni aloës, cinnamomi, macis, galangæ añ. drag. i. cardamomi, zingiberis, boli armeni, dictamni, mastichis añ. drag. s. musci grana 4. fac electuariũ cum melle ros.

Ambrosinũ ualde cõfortat stomachũ, cor, cerebrũ, epar, & omnia intestinalia, & uirtutẽ digestiuã, excitat lætitiã, & cõfert senibus, mulierib. & cõplexionibus frigidis, sed potissimũ ualet contra frigiditas matricis ægri tudines, R. cinnamomi, doronigi, garioph. mastichis, nucis musc. macis, galangæ añ. drag. 3. sandalorũ citrinorũ, ligni aloës, piperis lōgi añ. drag. 2. zing. ambre añ. dra. i. s. spice, cardamomi añ. drag. i. musci scrup. s. fac electuarium cum iuleb ros.

Electuariũ

Electuarium ex cinnamomo desiccatur humiditatem stomachi, & prohibet humorū putredinem & cruditatem, digerit phlegma, confortat stomachum, & iecur, excitat gustum, & remouet fœtorem oris, R. cinnamomi un. i. drag. 7. galange drag. 7. rosarum, cymini, enulæ añ. un. s. gariophylorum, piperis longi, cardamomi, zingiberis, macis, muscatę, ligni aloës añ. drag. 4. croci drag. i. sacchari albi un. 5. confice cum melle spumato.

Electuarium Sp̄rtanum aperit oppilationes uenarum, sanat febres inueteratas, emendat complexionem frigidam, resistit putredini, prouocat urinam, & adiuuat digestionem, R. cinnamomi, mastichis, anisi añ. un. s. acori drag. 3. ligni aloës drag. i. s. spice, gariophylorum añ. drag. i. mellis ros. quantū sufficit, & da ieiuno stomacho un. s. dissolutam cum decoctione anisi uel fœniculi, aut camomille, quę ex innata proprietate sedat dolores uentris.

Albanum iuuat stomachicos, & sedat dolores eorum, prouocat gustum, digerit nutrimenta, corroborat expulsiuam, cōpescit fluxus stomachicos & epaticos, & stomachum ad meliorem complexionem reducit, R. corallorum alborum, rub. añ. un. s. mastichis, anisi añ. drag. 2. cinnamomi, ligni aloës añ. drag. i. s. myrrhæ, euphragię añ. drag. i. gariophylorum, nucis muscatę añ. drag. s. spice scrup. i. confice cum saccharo uel melle rosato.

Dianthos confortat cor & medetur passionibus eius, sedat trepidum cordis pulsus, & syncopim arcet, tristitiã & melancholiam propulsat, & restaurat conualescentes, R. florum roris marini un. i. rosarum, uiolarum, liquiritię añ. drag. 6. gariophylorum, spice, nucis muscatę, galange, cinnamomi, zingiberis, zedoarię, macis, ligni aloës, cardamomi, anisi, anethi añ. drag. i. scrup. i. mellis spumati quod sufficit.

Diasene complexionem corrigit melancholicam, sanat spleneticos, & febrem quartanam, propulsat passiones cordis, & egritudines melancholicas, R. sene un. i. s. cinnamomi un. s. lapidis lazuli drag. i. s. auellanarum adustarū 25. setę adustę, gariophylorum, galange, piperis, spice, ocymi, zingiberis, cardamomi, croci, zedoarię, florum roris marini, piperis longi añ. drag. i. boli armeni, macis añ. drag. s. sacchari lib. s. mellis spum. quod sufficit, & da dra. 5.

Electuarium completum constructum est ad repellendam malam complexionem melancholicam, & generat mentis tranquillitatem & corporis sanitatem, curat debilitatem stomachi, & fouet calorem naturalem, & uires cordis corroborat, & cerebri cauet syncopim & epilepsiam, clarificat spiritum, acuit ingeniū, memoriã, & omnes sensus, R. cinnamomi, garioph. ligni aloës, galange, spice, nucis musc. zingib. spodiij, squinanti, cyperi, ros. uiol. añ. drag. i. grana 15. macis, liquiritię, mastichis, styracis, maioranę, mētę aquaticę, id est, balsamitę, corticum citri, cardamomi, piperis nigri & albi, myrtilorū añ. scrup. 2. gra. 5. margaritarū, been utriusq; corallorum, setę cōbustę añ. scrup. i. gra. 2. musci gran. 7. camphorę gran. 5. cōfice cū sirupo ros. uel iuleb, & da drag. 2.

Pigamum est optimum remedium colicæ & ægritudinum frigidarū, calefacit complexionem, resoluit uentositatem, & opilationes, & sedat dolores intrinsecos, R. foliorum rutæ. un. i. drag. 2. serapini. un. s. opoponaci. drag. 5. ameos, cymini, nigelle libistici origani, cardui macedonici alexandrini, amygdalarum amararum, piperis nigri, & longi, mentastri, dauci, acori, baccarū lauri, castorei añ, drag. 2. fiat electuarium cum melle ros.

Diacorus est cibus optimus & suauis, & mirum in modum confert ægritudinibus neruorum, acuit omnes sensus & ingenium, sedat dolores capitis, est peculiare remediū frigidarū ægritudinum, senum, & maxime catarrhi, R. acori secacul. i. irrigui añ. lib. i. s. coquantur & exprimantur, & cōtundantur iterum cum mellis spumati lib. decem coquantur ad spissitudinem, & remotis ab igne, misce in illis pinorum lib. i. s. piperis nigri un. i. piperis longi, garioph. zing. macis añ. un. s. nucis mus. galangæ cardamomi añ, drag. 5. misce & da. un. s. quando itur dormitum.

Zingiberata est cibus delectabilis, aromaticus, qui calefacit complexionē & confortat totum corpus, & uirtutes naturales, potissimum autem confert pectori, stomacho & renibus frigidis & debilibus, & excitat libidinem, R. radices acori terfas & lotas & recte coctas, & extractis intrinsecis medullis duris, exprime & cōtere teneras cortices, postea tribus libris harū radicum adde mellis libras decem, & coquantur donec rubescant, & remotis ab igne secum misceantur pinorum. un. 5. zing. tantundem, galangæ garioph. cinnamomi, nucis mus. zedoariæ, piperis añ, un. s. sic etiam pastinacæ & carotæ possunt condiri.

Electuarium impotentium augmentat sperma, excitat libidinem, & facit arrigere aures Pamphilo, R. semen pastinacæ, naporū, raphani, asparagi, erucæ, nasturtij, been albi, rub. costi dulcis, zing. satyrionis. i. testiculorū uulpis añ, drag. i. piperis, pinorum añ. drag. 2. confice cum melle spumato.

Diacalamentum, calefacit, & sedat rigores, & frigora, digerit humores phlegmaticos, uiscosos, & tenaces, resoluit difficiles uentositates, adiuuat digestiua, & uirtutes oēs naturales, delet opilationes, & facit penetrare nutrimenta, remouet singultum repletionis, paralytim, spasmus & medetur tussi, frigorebus, ægritudinibus pectoris, matricis, & prouocat urinā & menstrua, R. calamēthi montani & fluuialis, sileris montani, petrosel. libistici añ. dra. 6. piperis. un. i. s. zing. drag. 3. s. apij, serpilli añ, drag. 2. mellis spumati lib. 2.

Electuariū trium piperū plurimum calefacit, & peculiariter medetur morbis frigidissimis, & eorum doloribus, obsistit phlegmati crudo, & difficili & tollit acidus ructus, R. trium pip. añ. drag. 5. zing. anisi, thymi añ. drag. 2. spicæ, cardamomi añ. drag. i. cassiæ lignæ, seminis apij, sileris montani, azari, enulæ añ. drag. s. mellis spum. lib. i. un. 2.

Pyrrhenū quàm calidum est, & datur contra gelidos rigores, & frigidissimos

mos morbos, medetur quartanis & quotidianis febribus, attenuat, digerit & resoluit crassos humores, calefacit complexionem, & sanat morbos hybernos. Accipe foliorum rutæ un. i. s. dactylorum, .12. cymini adusti, piperis albi añ. un. s. piperis nigri, zing. salis nitri, pyrtherian. dra. 2. gariophylorū. dra. 1. grana 7. s. piperis longi, ameos, petroselini, dauci, anisi, radicis enulæ, spicæ, cyperi, apij, sileris montani, costi an. drag. s. confice electuariū cum melle spumato, & da un. duas.

Anacardinum est calidissimum & potentissimū contra frigidissimas ægritudines neruorum & cerebri, ualet contra spasnum, paralytim, mollificationem, torturam oris obliquam, & colicam, potenter resoluit & desiccatur humiditates cerebri, acuit ingenium, & confirmat memoriā, sed qui sumunt ipsum caueant ab ira, coitu, ebrietate & à laboriosis exercitijs, quoniū facile inducit febrem, R. costi, cubebæ, baccarū laurian. drag. 6. cyperi un. s. piperis longi, nigri, myrabol. chebulorum, indorū, emblicorū, testiculi castorei añ. drag. 2. tere omnia & confice cum butyro uaccino, & tantundem mellis, ut diutius conseruetur, & da drag. 2.

Electuarium singulare frigide tussis quæ paulo añ. ex frigore sine febre fuit concepta, hoc inquam electuariū nulli unquā remedio cōtra frigidam tussim postponatur, quia mirū in modum iuuat, R. electuarij trium piperū un. 3. cymini triti un. s. mellis spumati, uel sirupi de liquiritia, qd̄ sufficit, & da drag. 2. ter uel quater in die simplex uel dissolutum cum uino. Diaris calefacit & munit pectus & precordia, sanat tussim, raucedinem, difficultatem anhelitus, R. ireos. un. i. pullegij, hyssopi, liquiritiæ añ. drag. 6. draganti, amygdalarū dulcium, pinorum, cinnamomi, zing. piperis añ. drag. 3. carycarū, dactylorum añ. drag. 5. passularum un. s. styracis, rubeæ. drag. 2. s. confice cum melle.

Diahyssopum medetur tussi phlegmaticæ & frigidis pectoribus, excreare facit, & educit materias phlegmaticas & saniosas, faciliat sputum, & anhelitum, & confert phthificis, R. hyssopi, ireos, thymi, piperis añ. drag. 6. abrotani, saturæ, rutæ, cymini añ. un. s. dactylorum, passularum, carycarum, feniculi añ. drag. 2. zing. anisi, cardui, libistici añ. drag. 1. confice cum melle.

Electuarium ex serpyllo mundificat pectus ab excrementis uiscosis, & sanie, abstergit & cōsolidat ulcera pulmonis, R. hyssopi, ireos, serpylli añ. un. i. confice cū melle ros. uel sacch. ros. aut loco serpylli ponat hyssopus syluestris.

Electuarium asmaticorum quod faciliat sputum, & anhelitū, sedat tussim frigidam, & sanat epilepsiā, R. hyssopi, ireos, myrrhæ, piperis nigri & longi, cardamomi, cardui, feminis peoniæ añ. drag. 2. spicæ, costi, ameos añ. dra. 1. confice cum melle & da drag. 2. uel 3. cum decoctione pectorali uel peoniæ contra epilepsiam.

Electuariū salutiferum quod contra pestem plurimum ualet, tutatur corpus ne lædatur à pestifero aëre, & præseruat humores à corruptione, R.

tormentillæ, sigilli sanctæ Mariæ añ. un. unā, seminis citri drag. 6. boli armeni, dictamni albi, myrrhæ, pimpinellæ, zedoariæ añ. un. s. theriacæ drag. 2. smaragdi drag. 1. s. croci scrup. s. confice cum sirupo de acetositate citri, & da quotidie ieiuno stomacho un. s. dissolutum cum aqua rosata, in qua fuerit infusum bolum armenum.

Confectio corallina quam Vincentiæ composui, interimit enim uermes, & qui eis laborant, apprime sanat, R. corallinæ un. s. cinnamomi, seminis macdonici alexandrini añ. drag. 2. centonici 1. seminis sancti drag. 1. s. dictamni, cornu cerui adusti, balauftiarum, rheubarbari, gariophylorum añ. drag. s. croci scrup. 1. sacchari lib. 1. s. fac confectionem solidam cum aqua absinthij uel graminis.

Electuarium ex euphragia optimum est, nam conseruat & restituit sanitatem oculorum, acuit & clarificat spiritum & uisum, R. eupragiæ un. 2. macis, cubebæ, cinnamomi, piperis longi, gariophylorum añ. drag. 1. fœniculi drag. s. mellis spumati lib. 1. succi fœniculi depurati un. 1. succi chelidoniæ depurati un. s. coquantur succi cum melle, & fiat electuarium.

Electuarium cum fœniculo cōseruat uisum, & debilem restaurat & acuit, caligantes oculos clarificat, & in pristinā sanitatem reducit, oppilationes aperit, uentositates discutit, urinam prouocat, renes & uessicam purgat, R. fœniculi, sileris montani añ. un. 1. eupragiæ, chamedreos, radicis chelidoniæ, seminis apij añ. un. s. seminum anethi, petroselini, pullegij, hyssopi, florum boraginis, granorum iuniperi, saxifragiæ añ. drag. 1. confice, cum melle rosato, & da unc. s. post cœnam dissolutum cum aqua rutæ.

Confectio ex margaritis prohibet abortum, conseruat fœtum, tutatur matricem ne ledatur à nocuis causis, munit & confortat stomachum & præcordia, & non sinit generari malos humores, ad summum proficua est masculis & fœminis frigidis: nam confortat, restaurat, & calefacit complexionem, R. cinnamomi drag. 5. mastichis, zingiberis añ. un. s. been albi rub. piperis longi & nigri añ. drag. 3. zedoariæ, doronigi, cassiæ lignæ, macis, nucis musc. seminis apij, cymini, cardamomi añ. drag. 2. pyrethri, margaritarum non perforatarum añ. drag. 1. confice cum saccharo albo & aqua rosata.

Electuarium passularum sanat epar infirmum, remouet oppilationes & fluxum epaticum, icteritiā inchoantem hydropisim, & omnem malā epatis qualitatem emendat, R. passularum un. 5. myrrhæ, terebinthing añ. un. s. bdellij, squinanti añ. drag. 2. s. balauftiarum, cassiæ, cinnamomi, spicæ, croci, calami aromatici añ. drag. 1. mellis spumati, uini añ. lib. 1. fiat electuarium.

Electuarium ex seminibus quod penetralia aperit, & præcipue oppilationes epatis delet, sanat fluxum epaticum, & omnem lubricitatem stomachi & intestinorum stipticat, corroborat membra collapsa, & uirtutem retentiuam, potenter expellit uentositates, & sedat dolores earum, R. seminum pastinacæ, cymini,

cymini, anisi, fœnogræci, cardui, ameos añ. un. s. die ac nocte infundantur in aceto, & parum adurantur, & recipe fileris montani similiter in aceto infusi & adusti drag. 2. s. zingiberis, cinnamomi, gariophylorum, piperis, galangæ, añ. drag. 2. mellis spumati quod sufficit, fiat electuarium.

Electuarium maritimorū aperitiuum, oppilationes apprime remouet, pallidam faciem, & tumidam in pristinam dispositionem & sanitatem reducit, efficaciter sanat febres longas mixtas & diuturnas phlegmaticas, icteritiã, malum corporis habitum, & principium hydropisis, R. gariophylorum, piperis, anisi, cymini, fœnogræci, cardamomi, ros. seminum melonis, citrulli, cucumeris, cucurbitę añ. drag. 2. cinnamomi, seminis apij, ameos, sandalorum alborum, rub. citrinorum, zingiberis añ. drag. 1. sene, epithymi, squinanti, galange, macis añ. scrup. 2. spice, croci añ. scrup. 1. fiat electuarium cum melle ros.

Diacurcuma præseruat & liberat egros ab hydropisi atq; icteritiã, & qui incidūt in eas nihil utilius capere possunt, aperit enim oppilationes potenter, & discutit duritiem epatis & tumores splenis, resoluit uentositates, prohibet humiditatem stomachi & putredinem humorum, digerit crudos humores, calefacit intestina, sanat morbos cronicos, confert doloribus renum & uessicæ, & prouocat urinam, R. rheubarbari, spice, anethi syluestris añ. drag. 6. croci, azari, seminū petroselinij, dauci, anisi añ. un. s. costi, myrrhæ, cassiæ lignæ, squinanti, carpobalsami, rubeg. tinctorum, succi absinthij, succi eupatorij, olei balsami añ. drag. 2. calami aromatici, cinnamomi añ. drag. 1. s. allei syluestris, scolopendrię, succi liquiritię añ. drag. 2. s. draganti drag. 1. confice cum melle spumato, & da drag. 2. cum uino calido dissoluto.

Dialacca peculiariter medetur icteritiæ & hydropisi & morbis qui minantur eas, aperit poros, resoluit humiditates & uentositates, & prohibet ortū earum, discutit pallorem faciei, duritiē epatis & splenis, sanat ægri tudines & dolores eorum, & frigidos & cronicos morbos, confortat stomachum, & digestiuam, cōtundit lapides uessicę, expellit arenulas renum, & mingere facit, R. laccæ ablute, rheubarbari añ. drag. 3. spice, mastichis, succi eupatorij, absinthij, amygdalarum amararum costi, myrrhæ, rubeg. tinctorum, saluię, seminū apij, ameos, fœniculi, anisi, azari, gentianę, aristolochię, croci, cinnamomi, hyssopi, cassiæ lignæ, squinanti, bdellij añ. dra. 1. s. p. peris, zingib. añ. dra. 1. infunde myrrhã & bdelliū in uino, & cetera tere, & fiat elect. cū melle spumato.

Electuarium ex squinanto datur contra hydropisim, remouet ægri tudines epatis, splenis, eorum oppilationes, tumores & dolores, sanat febres lōgas & morbos phlegmaticos, & restituit pristinum colorem naturalem, R. squinanti, cinnamomi, costi, myrrhæ, spice, cassiæ, croci añ. drag. 1. mellis spumati un. 3. s. & da drag. 2. cum uino calido.

Electuariū ex myrrha sanat ueteres morbos stomachi, epatis, splenis, remouet oppilationes, resoluit uentositates & humores aquosos, phibet putredinē,

digerit crassos humores, & sedat dolores intestinorū, R. myrrhæ drag. 3. croci, acori, baccarum lauri añ. drag. 2. feminis dauci, apij, ameos, sceniculi, sile ris mōtani, carpobalsami, triū piperū, cinnamomi, cassiæ, squināti, costi, spicæ, mētē, marrubij añ. dra. 1. cōfice cū melle spumato, & da dra. 2. cū uino calido.

Electuariū ex chelidonia, corrigit malas complexionēs stomachi, & totius corporis frigiditas, sanat uitia epatis, splenis, icteritiā, hydropisim, febres inueteratas, & oppilationum morbos, R. radicū chelidonię minoris, cinnamomi, spicę, azari, cassię añ. un. 1. costi, myrrhę, squinanti añ. drag. 1. cōfice cum melle spumato, & da quolibet mane ieiuno stomacho drag. 2. cū uino calido.

Electuariū ex eupatorio est ualde aperitiuū, ualet cōtra oppilationes, febres phlegmaticas diuturnas, remouet pallorē faciei, icteritiā, & prohibet hydropisim, R. succi eupatoriij drag. 1. s. succi absinthij, rheubarbari, myrrhę, croci añ. dra. 1. sumiterre, spicę, anisi, squināti, feminis apij, azari, cassię, amygdalarū amararū añ. dra. s. cōfice cū melle spumato, & da drag. 2. cū uino tepido.

Electuarium ex costo medetur febribus repletionis inueteratis, spleneticis, epaticis, doloribus intestinorum, uentositati, & præcipue oppilationibus, R. costi amari, cassię, cinnamomi añ. drag. 5. azari un. s. feminis anisi, apij, squinanti, rheubarbari añ. drag. 3. croci, aristolochię, myrrhę añ. drag. 2. cōfice cū melle spumato, & da drag. 2. ieiuno stomacho, cū decoctione capparum.

Electuarium ex ruta est optimum cōtra inflationes & tumores stomachi & uentris, resoluit uentositatem, aperit oppilationes, sedat dolores laterum, & detumescere facit tympanites, R. foliorum rutę siccorū un. 1. s. cymini diem & noctem in aceto infusi, piperis añ. un. s. salis nitri drag. 2. confice cum melle spumato.

Electuarium oppilatorum digerit crassos humores, & aperit omnes uenarum uias & poros, medet febribus repletionū & oppilationum longis, curat ægrotudines stomachi, epatis, & splenis, & eorum tumores discutit, confortat calorem naturalem & uirtutem digestiuam, restaurat debiles uires, calculos frangit, urinam prouocat, & arenulas deijcit, R. rheubarbari drag. 3. aristolochię longæ, liquiritiæ, lacæ ablutæ, croci, costi, squinanti rubeæ tinctorū, piperis añ. drag. 1. s. myrrhæ, bdelliij añ. drag. 1. infunde myrrham & bdelliū in uino, & reliqua terantur, & fiat electuarium cum melle cocto.

Electuarium uitale mirū in modū calculos attenuat & dissoluit, & per urinam expellit, plurimum mingere facit, discutit tumidas durities epatis & splenis, & sedat dolores iliorū, R. squinanti, cyperi, azari, euphorbij, thymi, feminis macedonici alexandrini, anethi añ. drag. 2. s. cinnamomi, calami aromati ci, polypodij, filipēdulę, piperis nigri, feminis libistici, petroselini, urticę, feminis citri, gran. solis, macis, gūmi, hederę an. scrup. 2. galange, spicę, zedoarię, betonicę, ualerianę, anethi agrestis, asparagi, cardamomi, apij, sceniculi, feminis erucę, sinapis, orobi albi & rub. añ. drag. s. garioph. zingib. cassię lignę, pyrethri,

pyrethri, costi, spicæ celticæ, myrabolanorum, chebulorum, piperis albi, carpobalsami, cardui, cymini, baccarū lauri, sileris montani añ. scrup. i. olei nardini un. s. confice cum melle.

Iustinum optimum est contra calculos, & dissoluit omnem materiam in renibus & uessica congestam, & per urinam expellit humores phlegmaticos, mucosos, flauos uel albos, similes spermati, qui interdum ex uirga inuoluntarie fluunt, & dolores uiscerum sedat, R. cinnamomi, macis, costi, spicæ, cassie aristolochiæ longæ & rotundæ, enulæ, hyssopi, pullegij, artemisiæ, quinque folij, piperis albi, orobi, petroselini, libistici, seminis macedonici alexandrinii, seminis urticæ, granorum solis, saxifragiæ, iuniperi, asparagi, sileris montani, apij, anethi, rutæ, seminis citri, fœniculi, anisi, baccarum lauri añ. drag. i. s. cōfice cum melle spumato.

Lichontripū ualde attenuat, conterit, & per urinam expellit arenulas & lapides, & non sinit generari eorū materias in renib. & uessica, prouocat urinā & sedat colicā, R. spicæ, zingiberis, xylobalсами, acori, cinnamomi, peucedani, anethi syluestris, trium piperū, saxifragiæ añ. drag. 2. s. seminis balsami, garioph. costi rheupontici, liquiritiæ, cyperi, draganti, seminis macedonici, chamædreos, seminis apij, asparagi, basiliconis gariophylati, seminis urticæ, seminis citri dra. i. gr. 15. macis, croci, squinatī, cassiæ lignæ bdelij, mastichis, ireos, amomi, libistici gra. solis, petroselini, cardamomi, nasturtij, anethi ameos, euphorb. scrup. i. g. 4. olei nard. dr. i. cōfice cū melle spum. & da dra. 2. cū ui. tep.

Electuariū ex cineribus est efficacissimum contra lapides renum & uessicæ, eosq; penitus dissoluit, & mingere facit, R. cineris uitri, cineris scorpionum, cineris radicū caulium, cineris leporis, lapidis inuenti in spongia sanguinis hirci exiccati, cineris corticū ouorum, quibus pullus egressus est, lapidis iudaici, gummi arboris nucum, acori añ. drag. 2. petroselini, dauci, pullegij, gummi arabici, seminis althææ, piperis añ. drag. 5. confice cum melle spumato.

Cinis uitri sic fit, accipe uitrum, & toties ignitū in pice extinguitur, quousq; in cinerem facile conuertatur.

Cinis scorpionum sic fit, R. decem scorpiones uel circa, & mittantur in ollam coopertam, & ponatur in furno, uel super ignem factum ex sarmentis uel uitibus.

Cinis radicū caulium fit, R. radices caulium terfas, & incidantur in frustra, & ponantur in ollam cum coopertorio perforato, unde fumus exeat, & maneant in furno calido, donec fiant sicut carbones nigri.

Cinis leporis, R. leporem decollatum, non excorticatum, & pone eum in ollam nouam, & combure in furno donec fiat cinis & teratur. Si quis autem sumpserit de eo drag. 2. minget lapides quos habet in uessica.

Cinis corticum ouorum sic fit, cōterantur subtiliter cortices ouorū in quibus sunt nati pulli, & ponant in ollam nouā, & obstruetur os eius, & mittatur

in furnum per unum uel duos dies quousq; in cineres conuertantur.

Sanguis hirci incredibili uirtute lapides frangit, non solum uessicæ, sed saxa & adamantæ. Si nutriatur hircus pluribus mensibus folijs hederæ, & iuguletur mense Augusto, & remoto sanguine qui primo exit, sumatur sanguis medius uel postremus, & ponatur in amphiala, uel alio uase uitreo, & obturatur orificium eius, & exponatur soli donec exiccetur.

Prouocatiuum menstrui, quo nihil potentius reperitur ad educenda menstrua, & sanguinem hemorrhoidarum, fœtum mortuum, & secundinã eijcit, apprime sedat dolores post partum, & qui ex retentione menstruorum proueniunt, plurimum mingere facit, lapides uessicæ disrumpit, tumores splenis & uentositates resoluit, colicam quàm primum sanat, poros & uenas aperit, complexionem calefacit, stomachum & digestiuam confortat, R. farine lupinorũ drag. 2. piperis drag. 1. scrup. 2. grana 7. liquiritiæ drag. 1. scrup. 1. aristolochiæ longe, artemisiæ, calliæ fistulæ, myrrhæ, seminis macedonici alexandrini, seminis rutæ, apij, sauinæ, pyrethri, spicæ añ. scrup. 2. grana quatuordecim anisi, centaureæ maioris, seminis pastinacæ, nigellæ, aluminis, gariophylorum, betonicæ añ. scrup. 2. foliorum lauri, pullegij, squinanti, xylobalsami añ. scrup. 1. grana 13. azari, acori, amomi, seminis atriplicis, marathri, pœoniæ, centaureæ minoris añ. scrup. 1. grana 6. enulæ, orobi, cyperi, radicis capparis, cymini, zingiberis añ. scrup. 1. confice cum melle spumato, & da ad potandum drag. 1. s. cum uino calido dissolutum, & fiat etiam nastale uel pensagium ex bombice uel petijs lini cum hoc medicamine linitis, & submitatur in uuluam. Prouocat etiam menstrua, & abortire facit cyclamen, id est, panis porcinus in uulua retentus. Hypericon græce, latine perforata, cum sapa confecta, sedat iuncturarum dolores.

Electuarium ex aristolochia ualet cõtra uenenum, sicut theriaca & mithridaticũ: resistit enim uenenis, & non sinit inficere corpus, sanat egritudines frigidas cerebri & neruorum, ceu epilepsiam, paralytim, & spasimum: iuuat stomachum, epar, & digestionem, discutit inflationes, uentositates, & dolores, aperit oppilationes, curat malum corporis habitum & hydropisim, sed potissimum medetur uenenis, R. aristolochiæ rotundæ, gentianæ, baccarum lauri, myrrhæ, singulorum partes equales, confice cum melle spumato, & da drag. 5. cum uino tepido dissolutum. Collyrium ex felle restaurat debilem uisum, delet caliginem & maculas oculorum, R. succi rutæ un. s. fellis apri, lupi, uel tauri drag. 1. serapini drag. s. Quod si propter acuitatem coquere uideretur, contemperetur cum aqua rosarum.

De medicinis opiatis.

Cap. VI.

Medicines opiate statim sedant dolores, sed non sunt exhibende, nisi urgente necessitate, & cum cautela, quoniam sunt periculose: nam hebetant sensus, & compescunt spiritum sensitiuum, ne diffundat

in

in corpus, & sic somnum inducunt, stupefaciunt neruos, sopitur sensus, & occultantur dolores & morbi: & propterea curæ quæ fiunt cum medicinis opiatas sunt mendosæ, & blanditiæ, & non remouët causas, sed impediunt digestionem, quapropter prius purgetur corpus, & ieiunet quatuor uel sex horas ante, & totidem post: & caue debili uirtuti, quia calor naturalis debilis facilitatione à frigiditate opij extinguitur. Omnino quando sumitur opium, debet esse recte fermentatum saltem per sex menses, & optime correctum cum croco, castoreo, uel alijs simplicibus, quæ emendant malitiam opij. Qui igit hæc diligenter obseruat & cauet, omnis dolor cum medicinis opiatas facile sedat.

Theriaca famosa est & salubris cōtra genera egritudinum plurima, & præsertim contra uenena, ex innataq; proprietate sanitatem cōseruat, & amissam recuperat, confortat enim calorem naturalem, & spiritum, & resistit putredini, qualitatibus pestiferis & uenenosis, sed ante sex menses est stupefactiua, uenosa, & minime sumenda, postea crescit in calore & uirtute continue usq; ad uigesimum annum, & tunc incipit paulatim decrescere, sicut senescit, adeo quod post trigessimum quintum annum nihil penitus ualet, sed inter primum & trigessimum annum bibita, & super morsus uenenosorum animalium posita uenenis medetur, pestiferisq; febribus phlegmaticis, melancholicis, & rigidis earum frigoribus, lepræ, paralyti, obliquæ oris torturæ, epilepsiæ, apoplexiæ, demetiæ melacholicæ, furori, & omnibus ferè capitis doloribus, & iuuat cerebrū & omnes sensus cum aqua saluiæ, maioranæ, uel uino, aut aqua mellis, uel sirupo stichados bibita. Amplius, cum aqua mellis, uel concoctione pectorali, sedat tussim, & faciliat anhelitum & sputum. Sed cum aceto aque mixto sistit sputum sanguinis, cum concoctione anisi, camomillæ, uel fœniculi sedat dolores stomachi, intestinorum, colicam, & resoluit uentositates & inflationes cum concoctione azari, tumores & durties epatis, splenis, & eorum oppilationes discutit, & sanat hydropisim.

Item theriaca cum uino bibita sedat cordis pulsū & tremorem, & reducit gustum amissum & cum aqua mellis medetur renibus, uessicæ disrumpit lapides, expellit arenulas, & prouocat urinam: sed cum cōcoctione balaustriarum uel gallarum constringit fluxum, & consolidat ulcera intestinorum, ad summum confortat cor, cerebrum, stomachum, epar, & omnia membra, & malas qualitates remittit, & innatam complexionem munit, prohibet ortum malorum humorum, & putredinem, & præseruat & liberat homines à peste, & à uenenis: & eius inuentor fuit Andromachus. R. trochiscorum squille un. 6. trochiscorum tyri, trochiscorum halicarontis, piperis nigri, opij añ. un. 3. cinnamomi, rosarum, seminis napi syluestris rotundi, allei agrestis, ireos, agari-ci, succi liquiritiæ, olei balsami añ. un. 1. s. myrrhæ, croci, zingiberis, rheubarbari, calamenti montani, quinq; folij, prassij, petroselini, stichados, costi, piperis albi & longi, pullegij, polij, thuris, squinanti, terebenthine, cassiæ lignæ,

spicæ añ. drag. 6. styracis liquide, feminis apij, sileris montani, ameos, chamaedreos, chamæpites, succi hypocistidos, spicæ celticæ, sandonici, id est, feminis sancti, gentianæ, macis, fœniculi, terræ sigillatæ, uitrioli combusti, amomi, aco-ri, nasturtij, carpobalsami, hypericon, ualerianæ, gūmi arabici, libistici, anisi, acatiæ, castorei, dauci, serapini, bdellij añ. un. s. galbani, asphalti, id est, bitumi- nis iudaici, opoponacis, centaureæ minoris, aristolochiæ rotundæ añ. drag. 2, mellis spumati libras decem, uini optimi ueteris lib. 3. Et in primis sume opiū, myrrham, hypocistida, serapinum, succū liquiritiæ, styracem liquidam, aca- tiam, opoponacum, & tere in mortario cum modico melle donec mollescāt, & modicum uini infundatur, & dimittatur tres dies in uase uitreo, postea ad- datur spica, cinnamomum, zingiber, cassia, pullegium, nasturtium, casto- reum, terra sigillata, uitriolum, asphaltum, amomum, & reliqua quæ possunt teri, & trita uino conspergantur. Deinde dissolue in cazola mel, gummi ara- bicū, terebenthinam, galbanum, & oleum balsami, & simul cum alijs miscean- tur, & cōficiatur theriaca, quæ in pyxidi argentea uel saltem plumbea aut stan- nea conseruetur, & uas sit magnum, & contineat plus quàm totam theriacā, & quàm bene cum corio coopertū ligetur, & quotidie mane & sero à primo die usq; ad uigesimum per horam agitetur cum spatula uel ligno in sole æsti- uo, & semper post cōmixtionem obstruatur, deinde semel in die per spacium unius horæ usq; ad trigésimum quintum diem commoueatur, postea alternis diebus usq; ad quinquagesimum diem concitetur, deinde usq; in finem duo- rum mensium tertio quoq; die media tantum hora misceatur, & sic in sequen- ti minus & rarius agitetur, ita quod inter sexagesimum & septuagesimū diem quarto quoq; die, & inter septuagesimum & octuagesimum bis dūtaxat & pa- rum moueatur, postea usq; in finem tertij mensis semel misceat, & sic in quar- to mense ter, & in quinto bis, & in sexto semel tantum modo agitetur, demū reponatur & diligenter conseruetur.

Trochisci de squilla sic fiunt, elige squillam mediocris magnitudinis, & in- uolue eam pasta fermentata, & in olla posita coquatur in furno, & pars mollis squillæ cocta contundatur cum tantundem panis adusti, & secum misceatur, & fac trochiscos inūctis prius manibus cū oleo rosato, et exicca eos in umbra.

Trochisci ex tyro, R. tyrū qui dicitur uipera, & abscinde caput uersus quanti- tatē trium digitorū, & tantundem caudæ, & mediū quod remanet excoria, & proijcias intestina, & quàm bene lauef cū aqua & sale, & coquat cū aqua dulci quousq; facile seperetur caro à spinis, & contundatur caro in mortario cū tan- tundem panis usti, & fiant trochisci, & siccant in umbra. Tyrus aut siue uipe- ra à uulgaribus scorzonis appellatur, qui habet caput planum, in cuius medio est cornu sicut granū frumenti, eius collū est subtile & cauda curua, & quādo serpit facit strepitū præter morē aliorū anguiū; & eligat flaua & fœmina quæ habet plures dentes, masculis aut utrinq; tantum dens est unus; & sit uelox, & præ

præ se ferat audaciã, & crebro uibret triplicẽ linguam & capiatur in locis aridis, & in principio æstatis, eodemq; die uerberibus irritata statim incidatur caput & cauda. Sed pleriq; adulterant theriacã propter penuriam uiperarum, uel maxime propter difficultatẽ capiendi eas, & loco trochiscorũ tyri ponunt hos, trochiscos uel similes, R. farine orobil. i. panis adusti un. 3. s. tormẽtille dictamni añ. dra. 3. fac trochiscos cũ uino in quo fuerit infusum gumi arabicũ.

Trochisci halicarontis, R. calami aromatici, costi, xylobalsami, azari, myrrhæ, amomi, polij montani añ. un. 3. aristolochie rotundę un. 2. s. spicæ, macis an. un. 2. squinanti, croci añ. un. 1. s. reubarbari, cassię, cinnamomi añ. un. 1. drag. 2. corticũ radicis maligranati syluestris spinosi, qui producit granatos acres, cum modica pulpa, mastichis, maioranę, ualerianę an. drag. 6. terantur & fiant trochisci cum uino ueteri optimo & exiccantur in umbra.

Mithridaticum proximũ est in qualitate, & uirtute theriacę & parũ differunt, nisi forte quòd theriaca est parũ calidior & potentior contra uenena serpentum. Omnino compertum est etiam quòd mithridaticũ plurimum ualet contra uenena & eis peculiariter medetur, quinetiam curat ægri tudines capitis frigidas, dolores sincipitis, superciliarum, temporũ, occipitis, & hemicraniam cum decoctione saluię, maioranę uel stichados & confert ijs qui tristitia & horrenda sæpe solent absq; ratione meditari, secumq; loquũtur, & frequenter sine causa contristantur, aut aliam insanie speciẽ ex augmento melancholię patiuntur, medetur lethargo cum concoctione uuæ epilepsie, cum concoctione peoniæ, paralyti spasmu, tetano, obliquo ori, & ægri tudinibus neruorum omnibus, cum tantundem electuarij anacardini, hydromelle dissolutũ.

Contra catarrhum qui fluit ad oculos in guttur, pectus uel pulmonem, R. mithridatici, olibani añ. drag s. fiant pillulæ & sumantur quando itur dormitum, aut gargarissetur mithridaticum cum concoctione olibani dissolutum, & contra omnem humorũ descensum, & dolores dentium ualet mithridaticũ cum decoctione sandarachæ, quæ dicitur uernix, si fauces abluantur cõtra dolorem & tinnitũ aurium sumitur cum concoctione amyg. amararũ, & discutit incohantem anginam cum concoctione olibani & rosarum gargarissatũ. Tussim & difficultatem anhelitus sedat sumptũ cum hydromelle uel concoctione pectorali, sed cum myrrha & gentiana, excreare facit saniam & abstergit ulcera pectoris, cum phylonio persico, consolidat uenas & sistit sanguinẽ. Contra dolores stomachi bibitur cũ concoctione mastichis, uel mentę & uino & concoctione tamaricis, resoluit tumores splenis. Sedat dolores renũ, frangit lapides ueslicę cũ concoctione saxifragiæ, & potenter prouocat menstrua cum uino uel aqua apij uitijsq; matricis omnibus ferẽ medetur, præterquàm fluxui menstruorum, sed cum concoctione balaustrarum constringit fluxum uentris, ferturq; prodesse patientibus febres phlegmaticas & melancholicas ante horam paroxysmi bibitũ cum uino tepido. Deniq; ægri tudines frigidas

ferè omnes iuuat, non modo bibitū, sed loco doloris linitū, premissa purgatione, quoniam repletis parum prodesset, & nulli detur nisi post sex menses, in quantitate drag. 2. ad summū, R. ualerianæ, acatiæ, seminis hypericonis añ. un. 5. drag. 5. myrrhæ, croci, agarici, zingiberis, cinnamomi, draganti añ. un. x. drag. 2. spice, olibani, nasturtij, squinanti, xylobalsami, stichados, sileris montani, costi chamæpiteos, galbani, terebenthinæ, piperis longi, succi barbæ hircinæ, castorei, opij, macis, styracis, opoponacis añ. un. 1. cassiæ, piperis nigri, albi, hermodactylorum, polij, allei syluestris, dauci, meliloti, gentianæ, olei balsami, carpobalsami, bdellij, trochiscorum cochion añ. 7. harmoniaci, spicæ celticæ, mastichis, gummi arabici, seminis petroselini, cardui agrestis, apij feniculi, ros. pullegij añ. drag. 5. anisi, acori radices, anethi syluestris, azari, serapini añ. dra. 3. rutæ dra. 2. uini ueteris optimi lib. 4. in quo prius infundantur quæ oportet, deinde cum sufficienti melle spumato conficiatur michridaticum.

Trochisci cochion sic fiunt, R. terebenthinæ resinæ. un. 3. squinanti myrrhæ añ. un. 1. s. calami aromatici un. 1. passularum un. s. cinnamomi, bdellij, lactæ bysantiæ, id est, purpuræ marinæ, spice celticæ, cassiæ, meliloti, cyperi, baccarum lauri añ. drag. 3. asphalti, id est, bituminis iudaici drag. 2. s. croci drag. 1. dissoluenda dissoluantur cū uino, & reliqua terantur, & fiant trochisci cum melle spumato, & exiccantur in umbra.

Triphera opiata mitigat omnes dolores, & inducit somnū, & plerunq; sumitur cum uino tepido. Ad capitis dolorem datur cum decoctione saluie uel maioranæ uel nucis muscatæ. Contra descensum catarrhi cum decoctione mastichis. Contra dolorem stomachi cum tribus granis uel baccis hederæ tritis, & concoctione anisi, feniculi, uel mastichis. Contra passiones cordis cū concoctione gariophylorum, contra colicam cum concoctione rutæ uel piperis. Contra uitia matricis sumatur cum uino cocto cum artemisia, & facit concipere cum decoctione mandragoræ uel florū sambuci, & prouocat menstrua, cum decoctione abrotani, præsertim sine opio cum decoctione matricariæ uel sauinæ, bibita & summissa in uulua. Datur autem infantibus & pueris qui die noctuq; plorant, ut dormiant, sed in minori quantitate quàm adultis, quibus dantur drag. 2. dissolutæ cum uino in quo fuerit coctum semen papaueris albi, ad prouocandum somnum, & fit cum opio & sine opio utroq; modo, sed sine opio securius sumitur in maiori quantitate, & confert omnibus ferè ægritudinibus frigidis, et præcipue matricis, R. opij drag. 2. cinnamomi, garioph. galangæ, spice, zedoariæ, zing. costi, styracis, calamenthi, calami aromatici, ireos peucedani, cyperi, acori, mandragoræ, spicæ celticæ, ros. piperis, anisi, apij, petroselini, feniculi macedonici alexandrini, seminis pastinacæ, hyoscyami, seminis ocimi, cymini añ. drag. 1. mellis quantū sufficit, & da drag. 2. post sex menses, sed sine opio recento est melior & utraq; conseruatur usque ad tres annos.

Phylonium

Phyloniū romanū mirum in modū mitigat dolores, præcipue stomachi, matricis, laterū, totius uentris, & colicā cū decoctione camomillę uel rutę, & statim prouocat somnum cū aqua lactucę uel sirupo papaueris, tollit dolorē capitis, cū decoctione stichados, prohibet catarrhū cū decoctione olibani uel spicę, cōtra spasmū & paralytim bibit cū decoctione nucis muscatę, faciliat anhelitū cū decoctione baccarū lauri uel hyssopi, & sedat tussim cū aqua mellis, prouocat urinā, faciliat mictū, & frangit lapides uessicę cū decoctione saxifragię uel aqua apij, cōpescit uomitū & fluxum sanguinis ex ore, cū succo plantaginis uel decoctione mastichis, & sedat præfociones & singultus, & uitia matricis, & potenter somnū inducit, R. piperis albi, seminis hyoscyami albi añ. un. 2. s. opij. un. 1. dra. 2. croci drag. 5. spicę pyrethri, castorei añ. drag. 1. mellis spumati lib. 2. s. confice electuariū quod potest conseruari quatuor annis. Sed Nicolaus addidit euphorbij drag. 1. zedoarię, margaritarū, papaueris albi añ. scrup. 2.

Phyloniū persicū inuentū est ad retinendū sanguinē menstruorū, hæmorrhoidarū, fluxū uentris, uomitū, et sputū sanguineū, præsertim sic cū succo plantaginis dissolutū bibat, & ad fluxū menstruorū mittat in uuluā, et ad fluxū sanguinis excoriatiuū clystari zet: cōsolidat fermē ulcera & uenas, & nihil est quod magis & tutius præseruet ab ortu pregnantē grauidā, R. piperis albi, hyoscyami añ. un. 2. s. opij, terrę sigillatę añ. un. 1. drag. 2. lapidis hæmatitis, croci añ. drag. 5. castorei, spicę, euphorbij, pyrethri, margaritarū nō perforatarū, carabę, zedoarię, trochiscorum ramichi añ. drag. 1. loco trochiscorū ramichi potest poni tantundē galleg, cāphorę scrup. 1. cōfice cū melle colato, & da drag. 2.

Musa febribus interpollatis prodesse comperta est quotidianis, quartanis, & tertianis ante horā accessionis sumpta, præmissa purgatione, nec debili existente uirtute: sic enim alleuiat rigidos tremores, & frigus, sedat inquietudines febrium acutarum, & sedat paroxysmos, præsertim si eger calefiat in thermis, aut sudauerit in balneis concoctionis foliorū lauri, saluię, anethi, camomille, serpylli, & similibus redolentium, aut hordei concoctione fomentatus, tectus undiq; pannis, & inungat sibi uenas pulsatiles, & tempora cum musa, & circiter drag. 1. s. sorbeat cū uino ueteri in febribus frigidis & in calidis cū aqua buglossę: quod si æger sudabit, euadet, secus plures moriuntur. Præterea musa inflationes stomachi & hydropisim detumescere facit, & cōfert splenetis & phthificis qui expuunt saniem, & sedat dolores & torsiones intestinorum, R. thuris, myrrhę, gentianę, hyoscyami añ. drag. 6. opij un. s. croci drag. 3. s. euphorbij, aristolochię longę & rotundę, mandragorę añ. drag. 1. piperis albi scrup. 1. confice cum melle spumato.

Electuarium archigenis opiatum præsidio est fluxibus uentris, præfocionibus matricis, paralyti, uessicę, rigidis frigoribus febrium, & ualet contra uenena; sed potissimum medetur tussi, ulceribus, & sputis sanguineis, & abster-

git putridas materias crassas, & sanioſas pectoris, & curat phthiſim, R. caſto-
rei, piperis longi & nigri, ſtyracis, ſpicæ, coſti, opij, galbani añ. drag. i. croci
un. s. confice cum melle ſpumato, & da drag. i. s. cum aqua mellis.

De trochiſcis.

Cap. VII.

Allia muſcata cor & cerebrum cōfortat, ſyncopim arcet, & in uul-
ua retenta reducit ſubleuatam matricem in priſtinum locum, & ſe-
dat præfocationem eius, ſed ore ſumpta corpus & anhelitū redo-
lere facit, & fit ex ea optimū ſuffumigiū, & ingredit̄ plures medicinas, R. ligni
aloës dra. 2. s. ambre dra. i. s. muſci drag. s. fac troch. cū dragāto & aqua roſ.

Trochiſci diarhodon conferunt febribus phlegmaticis longis & mixtis,
quæ non ſeruant ordinem in acceſſionibus, & remouent oppilationes & pal-
lorem faciei, abſtergunt humiditates ſtomachi, & ſedant dolores eius, R. roſa
rū rub. drag. 6. ſpicæ, ligni aloës añ. drag. 2. liquiritiæ drag. 3. maſtichis drag.
i. ſcrup. i. ſpodij drag. i. croci drag. s. fac troch. ſingulos drag. i. cū uino albo.

Trochiſci ex roſis iuuant ſtomachū & epar, & abſtergunt inteſtina, & mu-
niunt præcordia, prohibent ortum malorum humorū, & curant febres phle-
gmaticas, R. roſ. rub. un. i. liquiritiæ un. s. ſpicæ drag. 2. confice cum uino al-
bo: quod ſi ſolutiuos facere uoles, adde diagridij drag. s.

Trochiſci exeupatorio ſunt probati contra cronicas febres & mixtas, ape-
riunt oppilationes epatis, delent icteritiam, & ſedant dolores, R. ſucci eupato-
rij un. i. drag. 2. roſarum rub. un. i. rheubarbari un. s. liquiritiæ drag. 3. s. ſpi-
cæ drag. 3. ſpodij drag. i. s. fac trochiſcos cum manna & uino.

Trochiſci ramichi proſunt ſtomacho, epati, cordi, & inteſtinis debilibus, ſi
ſtunt fluxum uentris, uomitum cholericum, & ſanguinem fluentem ex naribus,
uulneribus, uiſceribus, & menſtruum, conſtipant lubrica inteſtina, corro-
borant membra debilia, & compescūt acutā cholera & furioſam, R. ſucci her-
bæ acetofæ lib. i. un. 4. bulliat cū granorū myrti un. 2. roſ. un. i. coletur, & cū
eo miſce gallarū recentium humidarum recte contuſarum un. 3. & iterū bul-
liant, & coletur, & colaturæ adde hæc ſubtiliter trita, R. ſucci granorum myr-
ti un. 4. gummi arabici un. i. s. ſandali citrini un. i. drag. 2. roſ. rub. ſpodij, ſu-
mac añ. drag. i. ſucci agreſtæ un. 7. ligni aloës, gariophylorum, macis, nucis
muſ. añ. un. s. miſce expanſa in patina, & ſiccantur in umbra. Rurſus ſubtili-
ter terantur & cum drag. i. s. camphoræ & ſufficienti aqua roſ. fac trochiſcos.

Trochiſci camphoræ refrigerāt ſtomachū & epar calefactū, ſitim, inflāma-
tionē cholere, febres incenſuas, & ſanguinem feruentē, & cōferunt ictericis,
phthiſicis, & hecticis, R. roſ. un. s. ſacchari albi, manne añ. drag. 3. ſandali citri-
ni dra. 2. s. ſpodij, liquiritiæ añ. drag. 2. croci, ſeminū melonis, citrulli, cucume-
ris, cucurbitæ, dragāti, gūmi arabici, ſpicæ añ. drag. i. ligni aloës, cardamomi,
amyli, cāphoræ añ. ſcrup. 2. cōfice cū mucilagine pſyllij & aqua roſ. & da dra. i.

Trochiſci ſpodij apprime mitigant febres ardentes, & inflāmationē ſto-
machi.

machi, epatis, & sitim, R. ros. rub. drag. 7. spodij un. s. seminis portulacę, succi liquiritię añ. dra. 2. feminū melonis, citrulli, cucumeris, cucurbitę, gūmi arab. dragāti, croci añ. dra. 1. s. cōfice cū mucilagine psyllij, & siccentur in umbra.

Trochisci ex semine acetosę, mitigant febres cholericas & sitim, refrigerant ardorem stomachi & epatis, & sistunt fluxum cholericum, R. rosarū rub. drag. 6. seminis acetosę, spody añ. un. s. seminis portulacę, choriandrōrū præparatorum, adustorū sumach añ. drag. 2. s. amyli, balauftiarum, berberis añ. dra. 2. gūmi arab. adusti drag. 1. s. cōfice cū sirupo agrestę uel sapa, & da dra. 1.

Trochisci berberis extinguunt ardores febrium & sitim, & mitigāt anxietatem, angustiam, & estum præcordiorum, R. ros. rub. drag. 6. berberis, succi liquiritię, spodij, feminum portulacę, citrulli añ. drag. 3. spice, croci, amyli, draganti añ. drag. 1. camphorę drag. s. confice cum manna & aqua ros. & exicentur in umbra, & da drag. 1. cum sirupo endiuie.

Trochisci sandalorū corrigunt cōplexionē calidā stomachi & epatis, refrigerant febres acutas, sitim, & tollunt oppilationes, R. trium sandalorū añ. un. s. rosarū drag. 3. berberis drag. 2. s. spodij, feminū cucumeris, cucurbitę, melonis citrulli, portulacę, boli armeni añ. drag. 2. confice cum aqua portulacę.

Trochisci uiolarū sunt solutiui, & purgant humores pectoris, phlegmaticos, uiscosos, & putridos, molliunt uentrem, & remittunt difficultatē anhelitus, R. uiolarū passarū, id est, in umbra mediocriter siccarū drag. 6. turbith un. s. succi liquiritię, māņę, diagridij añ. drag. 2. fac trochiscos cū sirupo uiolato.

Trochisci ex agnocasto conferunt ægritudinibus splenis, & resoluunt duritiem eius, desiccant sperma, & compescunt libidinem, R. seminis agnicasti, seminis tamariscis añ. drag. 5. seminis endiuie, portulacę, añ. drag. 2. s. fac trochiscos cum sirupo acetoso.

Trochisci ex carabæ opiatu inuenti sunt ad constringendum sanguinē undecunq; fluentem, menstrua, sputum, fluxum sanguineum & hæmorrhoidalem, & consolidat ulcera pectoris & pulmonis, R. carabę drag. 6. cornu cerui adusti, gummi arabici adusti, corallorum adustorum, draganti, acatię, hypocistidos, balauftiarum, mastichis, papaueris nigri adusti añ. drag. 2. thuris, croci, opij añ. drag. 1. s. fac trochiscos cum mucilagine psyllij.

Trochisci ex solatro refrigerant & mitigant ardorem urinę, abstergunt & consolidant ulcera renum, & uesicę, R. boli armeni, gummi arabici, thuris, sanguinis draconis, papaueris albi, amygdalarum amararum, succi liquiritię, draganti, amyli, granorum pini añ. drag. 6. feminum citrulli, melonis, cucumeris, cucurbitę añ. drag. 3. s. granorum rub. quę sicut cerasa nascuntur in solatro cum folliculis drag 3. seminis apij, carabę, hyoscyami, opij añ. drag. 2. fiant trochisci cum aqua mellis.

Tro. ex hyoscyamo opiatu plurimū ualēt cōtra colicā, calculos, et dolores uesicę, R. sem. hyoscyami, apij añ. un. s. sem. malugę, cardui, opij, croci añ. dra. 2.

feminis citrulli, auellanarū, amygdalarū amararū añ. dra. .i. fac trochiscos cū melle.

Trochisci ex rheubarbaro conferunt febribus longis, oppilationibus, apostematibus, doloribus epatis, & morbis eius inueteratis, icteritiæ, hydropisim, & ceruleo pallori, R. rheubarbari un. .i. drag. 2. ros. rub. amygdalarum amararum añ. un. s. succi eupatorij drag. 3. spice, anisi, rubeæ tinctorum, feminis apij, absinthij, azari añ. drag. .i. fac trochiscos cum succo eupatorij.

Trochisci ex absinthio inuenti sunt ad reducendum gustum, & confortandum stomachū, iecur, & digestiuam, sedant dolores, remouent oppilationes & febres phlegmaticas, R. absinthij, ros. anisi añ. drag. 2. succi eupatorij, rheubarbari, azari, apij, amygdalarum amararū, spice, mastichis, macis añ. drag. .i. fac trochiscos cum succo endiuia, & siccentur in umbra.

Trochisci ex manna exhibentur contra febres phlegmaticas, cronicas, & frigidos rigores, icteritiam, hydropisim, & oppilationes sanant, & plurimum conferunt epati infirmo, & spleni, R. manne, succi eupatorij añ. un. .i. rosarum un. s. spice, spodij añ. drag. 3. rheubarbari, azari, añ. drag. 2. s. fac trochiscos cum sirupo de radicibus.

Trochisci aloës sanant febres cronicas, oppilationes, & ægrotudines epatis, R. aloës, anisi, eupatorij añ. drag. 2. feminis apij, anethi, amygd. amararū, spice, mastichis, macis, absinthij, azari añ. drag. s. confice cū succo absinthij.

Trochisci ex aniso medentur febribus longæuis, quotidianis, continuis, & quartanis, remouent oppilationes icteritiam, & restituunt pristinum colorem & sanitatem, R. anisi, succi eupatorij añ. un. s. aloës drag. 2. amygdalarū amararum drag. .i. s. mastichis, spice, apij, absinthij, azari, macis añ. drag. .i. fac trochiscos cum succo absinthij.

Trochisci ex lacca sunt ualde aperitiui, & curant icteritiã, hydropisim, & omnem uitium epatis & splenis, R. laccae electæ, succi liquiritiæ, absinthij, berberis, succi eupatorij, rheubarbari, aristolochiæ longæ, costi, azari, amygd. amararum, rubeæ tinctorū, anisi, apij, squinanti, añ. drag. .i. fac trochif. cū succo apij.

Trochisci ex capparibus resoluunt tumorem & duritiem splenis, oppilationes, & uentositates, calefaciunt complexionem, & sanant febrem quartanam, R. corticū radicum capparū, feminis agnicasti añ. drag. 3. harmoniaci drag. 2. nigellæ, calamēthi, succi eupatorij, acori, amygd. amararū, nasturtij, foliorū rutæ, aristolochiæ rotundæ añ. drag. .i. cyperi, scolopendriæ añ. drag. s. dissolue harmonicū cū aceto, & fac troch. & da drag. .i. cum concoctione tamarisci.

Trochisci ex myrrha prouocant menstrua, & sedant passiones quæ ex retentione menstruorum proueniunt, R. myrrhæ drag. 3. farinæ lupinorū drag. 5. foliorum rutæ, mentastri, pullegij, cymini, rubeæ tinctorum, assæ foetida, serapini, opoponacis añ. drag. 2. fac trochiscos cum succo ciclamini, id est, panis porcini, & da drag. 2. cum concoctione feminis iuniperi.

Trochisci ex agarico ponuntur in medicinis pro agarico correcto, & purgant

gant ex cerebro & capite phlegma crassum cum cholera mixtū, & præcipue educunt ex pectore crassos humores, putridos, & uiscosos, R. agarici electi un. i. falis gēmae drag. 2. zingib. drag. i. infundant in oxymelle, & fac troch.

Trochisci colocynthæ corrigunt malitiam, & augent uirtutem colocynthæ in purgando à totius corporis partibus propinquis & remotis humores phlegmaticos, uiscosos: pro colocyntha ergo ponuntur in medicinis hi trochisci, R. pulpæ, colocynthæ albæ, lenis, sine granis un. 2. s. incidantur cū cunctello, & ungetur cum olei ros. drag. 2. deinde recipe dragati, gummi arabici, bdellij añ. drag. i. infundantur in aqua ros. dies 4. & ex his fac troch. qui exiccantur in umbra, postea conterantur iterum, & fiant trochisci iterum.

Trochisci autem cuiuscunq; generis prædicti debent in umbra exiccari, & possunt cum melle ad formam electuarij, & cum saccharo ad formam confectionis reduci, sed utilius cum aliquo liquore dissoluti capiuntur.

Pomum ex laudano aromaticum est, & suavis odoris, præseruat à peste, & eius odor resistit putredini, aëri pestifero, & malis qualitibus, ne obsint spiritui & cordi, R. florum buglossæ, florum nenufaris, rosarum, mastichis, gariophylorum añ. drag. i. sandalorum omnium, coralli utriusq; ligni aloës, nucis muscatæ, calami aromatici añ. drag. s. spodij, spice, boli armeni, styracis, calaminthæ, myrrhæ, thuris, camphoræ añ. scrup. i. gummi arabici dissoluti cū aceto un. s. laudani un. 2. terebenthinæ lotæ cum aqua ros. quod sufficit, & circū circa pomum gariophyli ponantur infixi.

Laudanum suavis odoris quod præseruat à peste & ab aëre nocuo odorantem, syncopim remouet, spiritus excitat, & cōfortat cerebrum & præcordia, R. gariophylorum drag. i. trium sandalorum, amborū corallorū, ligni aloës, nucis muscatæ, calami aromatici, corticum citri, myrrhæ, styracis liquidæ, camphoræ ambrae añ. scrup. i. laudani un. 2. aquæ rosatæ quod sufficit, uini parū.

De speciebus aromaticis, pulueribus, & epithimatis.

Cap. VII.

Species stomachica proficua est stomacho & uirtuti digestiue resoluit uentositates, & sedat dolores, R. anisi un. i. fœniculi drag. i. s. liquiritiæ, zingib. añ. dra. 2. garioph. macis, cinnamomi, galagæ añ. drag. i. scrup. i. lig. aloës, corticū citri añ. drag. i. musci gra. 5. sacchari un. 2. s.

Species aromatica delicata & suavis in ferculis, quæ cōfortat cor, spiritum, & digestiuam, R. cinnamomi, piperis añ. un. s. piperis longi, zingiberis, gariophylorū, nucis muscatæ, cardamomi, galangæ, cubebæ, liquiritiæ añ. drag. s. croci scrup. s. sacchari un. i. misce.

Species odoriferæ & suaues, quibus cōdunt fercula, & quæ cōfortat calorē naturalē, & uires cordis augēt, R. piperis un. s. garioph. zingib. añ. dra. 2. cinnamomi, ligni aloës, macis, añ. dra. i. nucis mus. dra. s. croci, spice añ. scrup. s.

Puluis cordialis restaurat debilem uirtutem, corroborat spiritum, confortat digestiuam, & omnes uirtutes naturales, R. cinnamomi drag. i. corallorū

alborum rub. lignis aloës, carabę, spodij añ. drag. s. quinq; lapidũ preciosorũ, margaritarum, limaturæ auri, argenti, ossis de corde cerui an scrup. 1. creci, scrup. s. sacch. albi. un. 1. & da. drag. 1. cum uino mane & sero. Aut recipe prædictorum puluerum sine sacch. drag. 2. s. saccharorum cordialium añ. drag. 6. misce & da. drag. 2. ter uel quater in die.

Farina fœnogræci cum modico pipere sumpta facit digerere cibum, resoluit uentositates, & excitat coitum, R. farinæ fœnogræci un. 1. s. piperis drag. 1. da drag. 3. mane & sero cum aliquo liquore.

Cyminum cum tepido uino potum ante, cibum cauet & curat colicã, resoluit uentositatem, & sedat dolores, qui mulieribus post partũ accidere solent. Puluis ex semine sclareę facit digerere, legumina pisces, cibos frigidos, et difficiles, discutit uentositates, aperit oppilationes, cõseruat & acuit uisum, & debilem restaurat, R. seminis sclareę, piperis, fœnogræci, liquiritię añ. un. s. fileris montani, euphragię añ. drag. 2. apij, cardui, ameos añ. drag. 1.

Cinis cancerorum contra morsum canis rabidi efficacissimus, R. cineris cancerorum fluuiialium un. 1. drag. 2. gentianę drag. 1. misce & da drag. 2. s. mane & sero cum uino. Aut, R. cineris cancerorum fluuiialium un. 1. radices gentianę, myrrhæ añ. un. s. & da drag. 2.

Puluis contra bocium qui in ore retentus & quotidie sepius & paulatim sumptus optime resoluit durum apostema extrinsecum gulę, quod bocium & nostri gauaccium appellant, R. spongię marine, ossis sepiaę, piperis longi, nigri, zingiberis, cinnamomi, salis gemmę, pyrethri, gallarum, spongię, quę nascitur in rubis, & quę dicitur spina rosarum añ. drag. 2. comburantur spongia & palea marina in olla in furno simul cũ spongia rubi, donec nigrescant. Est autem palea marina sicut borra globata leuis & rotunda, uel sicut pila quę in uentre hędi solet reperiri, & multi eam uocant spumam maris, sed spina rosarum nascitur in frutice qui dicitur rubus canis.

Puluis ex spongia contra bocium probatus, R. spongię adultę drag. 6. tur bith. drag. 3. zing. drag. 1. & da dra. 1. quotidie cum uino. Puluis optimus contra ardorẽ urine, R. succi liquiritię, draganti, gummi arabici, uiol. amyli, spodij, boli armeni añ. drag. 2. seminum cucumeris, citrulli, melonis, cucurbitæ, portulacæ, maluæ, papaueris albi añ. drag. 1. sacchari. 2.

Puluis ex menta datur contra inuoluntarium exitũ spermatis & phlegmatis paulatim mincti, R. mentæ siccę drag. 3. seminis agnicasti, seminis lactucæ añ. drag. 2. ireos, seminis rute añ. drag. 1. sacch. albi. un. 1.

Puluis ex silere calefacit, resoluit, aperit, & potenter prouocat menstrua, & confert omnibus ægri tudinibus, uentosis, & matricis frigidis, R. sileris montani drag. 2. calami aromatici, carpobalsami, cassię, serapini, zing. cymini, piperis, cardamomi, seis petroselini, seminis hyosc. seminis lini, seis rute, dauci, anethi syluestris, anisi, apij, fœniculi añ. drag. 1. pyrethri, castorei, anacardi, euphorbij

euphorbij, cornueerui adusti añ, scrup. i. da drag. s. cum uino albo, uel fac pilulas cum duplo aloës, aut fac electuarium cum melle spumato.

Puluis cassiæ, qui sedat dolores post partum, educit secūdinam, & liberat mulieres enixas, R. corticum cassiæ fistulæ, cassiæ lignæ, cinnamomi, capilli ueneris añ. drag. i. feminis apij, cymini añ. drag. i. s. da drag. 2. cum uino.

Puluis crystalli aperitiuus & prouocatiuus menstruorū, R. seminū pastinacæ, napi, raphani, anisi, fœniculi, apij, anethi añ. drag. 2. rutæ, farinæ cicerum, cinnamomi, sinapi albi añ. drag. i. crystalli un. s. salis gemmæ drag. 3. sacchari unciam unam.

Puluis sanguinis constrictiuis undecunq; emanantis, & maxime ex uulneribus, R. boli armeni, sanguinis draconis, thuris, mastichis, aloës, pilorum leporis adustorum, gallarum añ. drag. i. terantur subtiliter, & contra fluxū uentris sanguineum ponantur drag. 2. in clystere, sed ad constringendum sanguinem uulnerum, misceatur cum albumine oui uel succo plantaginis.

Puluis ex thure carnem gignit, & cooperit ossa denudata, post digestionē & abstersionem saniei, & maxime ualet in fractura cranei, R. thuris sarcocollæ, ireos, sanguinis draconis, myrrhæ, aristolochiæ longæ añ. drag. i.

Puluis ex sarcocolla proficiuus & saluberrimus cōtra uulnera & ulcera, qui constringit sanguinem, prohibet ortum saniei, restaurat ossa fracta, & gignit carnem super ipsa, & consolidat uulnera & ulcera, & sanat fracturam cranei, R. sarcocollæ, thuris, sanguinis draconis, myrrhæ añ. drag. i. mastichis, boli armeni, ireos, aristolochiæ longæ añ. drag. s. fiat puluis.

Sacculus uernicis, qui cōfortat cerebrum, & prohibet frigidum catarrhū, R. pullegij, calamenthi, corticum citri, maioranæ, stichados, betonicæ, sandarachæ, gariophylorum añ. drag. 2. terantur & mittantur in sacculum sericum, & feratur in uertice; aut fiat cerotum eiusmodi, R. prædicti pulueris drag. 2. mastichis drag. 6. olei nardini quod sufficit, & adæquetur cōmissuræ coronali.

Sacculus adusto cymino uel sale semiplenus calidus, confert capiti contuso & tumido, sine fractura, & resoluit sanguinem collisum. Itidem facit cera noua cum cymino trito mixta. Si uero sacculus prædictus salis, cymini aut milij applicetur occipiti, sedat dolores dentium, & curat spasmus, tetanum, torturam oris, paralytim, & neruorum ægri tudines.

Sacculus tapsi sedat premitū crebræ & difficilis egestionis mucosæ, & constringit fluxum, R. radicum tapsi barbati un. i. s. radicum mori un. i. balaustriarum, corticum granatorum, foliorum myrti, sumac, hypocistidos añ. un. s. origani, camomillæ añ. manip. s. seminis ros. drag. 2. bulliant in uino rubro, & mittantur in sacculum, super quem calidum sedeat infirmus, aut fomentetur anus cum eorum concoctione, aut cum eadem fiat clystere.

Puluis cōtra exitū intestini & matricis, R. mastichis, thuris, nūcis cypressi, balaustriarū, corticū granatorū, copularū gladiū añ. drag. i. fiat puluis, sed pri

mo cum concoctione pomorum pini uel balauftiarum, uel cypressi, tepida lau-
uetur intestinum uel matrix egressa, & exiccetur cum panno lini, postea con-
spargatur super ipsum puluis prædictus, & reducatur intus.

Epithima cordiale temperatum cōseruat sanum, & fouet cor & spiritum,
& reducit ad temperamentum qualitates accidentales, excessiuas, nocuasq;
& uenenosas corrigit, R. aque rosarum lib. s. aquarum buglossæ, melissæ, uini
optimi añ. un. 4. aceti un. s. sandalorum alb. rub. ros. florum boraginis, flori
roris marini, corticum citri añ. drag. i. spodij, corallorum rub. alborum, been
utriusq;, gariophylorum, cinnamomi, ligni aloës, ossis de corde cerui, serici
purpurei adusti añ. drag. s. croci, ambre añ. scrup. i. bulliant leuiter in olla no-
ua uitreata, & infundatur in eam lanæ purpureæ pannus tinctus, & exprimat,
& tepidus ponatur super mamillam sinistram, panno lineo subtili & raro in-
terposito ne infundatur caro, & sæpius reiteretur.

Epithima cordiale calidum quod confortat cor, facit fortiorem spiritum, &
repellit à corde, & discutit putridos uapores phlegmaticos, R. aquæ melissæ
un. 8. uini ueteris optimi lib. s. aquarum rosarum, buglossæ añ. un. 4. aceti un.
i. sandalorum citrinorum alb. rub. ros. corallorum alb. rub. spodij, foliorum
myrti, florum boraginis añ. drag. i. been alb. rub. corticum citri, nucis musca-
tæ, serici combusti, spicæ, rubeæ tinctorum, foliorum lauri, gariophylorum, ze-
doariæ, ligni aloës feminis basiliconis, gariophylati, florum roris marini, cu-
babarum, melissæ añ. drag. s. ossis de corde cerui, camphoræ añ. scrup. i. con-
tundantur & bulliant, & cum panno purpureo fiat epithima ad cor: aut pul-
ueres prædictarum rerum in sericum sacculum missi ponantur super cor.

Epithima cordiale frigidum quod refrigerat cor inflammatum, uapores
cholericos, & sedat inquietudinem, R. quatuor aquarum cordialiu, uini odo-
riferi añ. un. 4. aceti un. s. florum buglossæ & boraginis, rosarum añ. drag. 2.
s. corticum citri, foliorum myrti, amborum corallorum, coriandrorum præ-
paratorum, sandalorum alb. rub. añ. drag. i. s. camphoræ drag. s. fiat epithi-
ma, aut sine aquis ponantur in sacculum super cor.

Epithima quod refrigerat epar inflammatum, R. aque endiuie lib. i. aque
ros. un. 4. aceti un. i. sandalorum omnium añ. drag. 2. s. rosarum, corallorū,
spodij añ. dra. i. fiat epithima cū pāno purpureæ lanæ à parte dextra super epar.

De ungentis & cerotis.

Cap. IX.

Ungentum album refrigerat febres ardentes, calorem epatis, & se-
dat dolores capitis, circum tempora super epar & per spinam dorsi
linitum, R. ceræ albæ un. i. olei rosati un. 4. fiat ungentum ad ignē
quod sepissime lauatur cum aqua frigidissima, demum conquassetur cum mo-
dico aceto albo, & conseruetur.

Ungentum sandalinum mitigat estiuos calores & inflammationes, & se-
dat dolores, inquietudines, & febres super epar & stomachum linitū, & pro-
hibet

hibet ortum apostematum, R. rosarum un. i. s. sandalorum rub. un. i. drag. 2. boli armeni drag. 7. sandalorum alb. citrinorum añ. drag. 6. spodij un. s. camphorę drag. 2. cerę albę lotę un. 4. olei ros. loti lib. i. fiat unguentum.

Vnguentum populeum ualde refrigerat febres ardentes, epar & præcordia inflammata, sedat capitis dolores, & somnum inducit, repellit humores, qui concurrunt ad apostemandum, extinguit ardorem cholere, & mitigat dolores renum & uessicę calidos, R. oculorum seu gemmarum pullulantiũ arborum, quę dicuntur populi lib. i. s. foliorum papaueris rubei, foliorum mandragorę, cimarum rubi tenerarũ, foliorũ hyoscyami, solatri, uermicularis, lactucę, semperuiuę, uiolarum, umbilici ueneris, quę dicitur cymbalaria añ. un. 3. axungię recentis porcine sine sale lib. 3. Gemmę populi seorsum quã bene contundantur, & cum axungia amplius contusi in globum coaceruentur, & sic duos dies dimittantur, & tertio die collige suprascriptas herbas, & recte eas contunde, contusisq; misce prædictum globum, & simul omnia amplius contunde, & dimittantur globata nouem dies macerari, demum cum lib. 2. optimi uini in lebebe manibus dissoluta igni admoueantur, & bulliant ad consumptionem uini, postea in sacculum missa exprime torculari, & colaturam pro ungento referua.

Vnguentum rosatum plurimum ualet in principio apostematum, repercutit enim materiam, sedat dolores eorũ, & capitis febricitantis, & inquietudinem, refrigerat febres ardentes, epar, & stomachum calefactum, R. rosarum rub. recentium lib. i. & tantundem axungię porcine recentis cum aqua calida nouies, & toties cum aqua frigida optime lotę, & simul cõtundantur, & septem dies dimittantur macerari, postea leuiter coquantur & colentur, & cũ colatura rursus contundantur totidem rosę, & septem alios dies dimittantur: postea adde succi ros. lib. s. olei amygdalarum dulcium un. 2. s. coquantur ad succi consumptionem, & conseruetur. Si uero addatur opij cum aqua rosata dissoluti un. s. croci drag. 2. sedabit quoscunq; acerrimos dolores, & prouocabit somnum.

Vnguentum uiolatum proximum est ungento ros. sed tussi calidę & siccę & pleuresi est salubrius, & fit sicut unguentum ros. R. uiol. passarum, id est, in umbra per decem dies siccatarum, axungię, ut supra, lotę añ. lib. i. contundantur, macerentur, coquantur, & colentur, sicut supra diximus, & cum colatura tantundem uiol. contundat, & post septem dies adde succi uiol. lib. s. olei amygdalarum dulcium un. 2. s. coquantur ad succi consumptionem, & ad usum referuetur.

Vnguentum croceum pectorale mitigat dolores pectoris & tussim, digerit, maturat, & faciliat sputum, & resoluit pleuresim, R. pinguedinis anatis, gallinę añ. un. i. s. butyri recentis, olei, uiol. añ. un. i. mucilaginis, seminis lini, mucilaginis fœnogræci añ. un. s. croci drag. i. cerę albę quod sufficit, fiat ad

ignem ungentum.

Vngentum mucilaginum optimum est, & lenit pectus, faciliat sputum, & anhelicum, & curat tussim & pleuresim, R. mucilaginu, psyllij, draganti, gummi arabici, seminis lini, fœnogræci añ. un. i. pinguedinis galline, medullæ uittuli, butyri recentis loti, cum aqua uiol. añ. un. i. s. olei uiol. olei amygdalarum dulcium añ. un. i. ceræ albæ, quod sufficit.

Vngentum pinguedinum lenit pectus, digerit excrementa, faciliat sputum, mollit durities iuncturarum, maturat, aut citius resoluit frigida apostemata, R. pinguedinis anatis, gallinæ, medullæ cruris uaccæ, mucilaginum, seminis lini, fœnogræci, radicem maluæ, hyssopi humidæ añ. un. i. ceræ un. s. olei seminis lini quod sufficit. Sed contra dura apostemata adde uisci quercini dissoluti cum aceto un. 2. & fac ungentum.

Dialthea lenit, humectat, & calefacit pectus, & sedat eius dolores & tussim, resoluit durities & apostemata, & citius maturat, R. radicem maluauisci lib. 2. seminis lini, fœnogræci añ. lib. i. squillæ, resinæ pini, picis græcæ añ. un. 6. terebenthinæ resinæ, gummi, hederæ, galbani añ. un. 2. olei lib. 4. ceræ lib. i. primo radices bene absterse lauentur & cõtundantur cum semine lini, fœnogræci, & squilla, & triduum infundantur in aquæ lib. 7. & quarto die coquantur donec inspissentur, postea paulatim mittantur in sacculum, & cum exprimere uoles superinfunde modicam aquam feruentem, ut facilius exeat succus ille uiscosus; deinde, R. huius expressionis lib. 2. olei lib. 4. bulliant ad succi consumptionem, quod erit quando nihil succi supernabit, & tunc adde ceram, terebenthinam resinam, gummi hederæ contusum, galbanum, picem, & fac ungentum.

Vngentum stomachicum confortat stomachum & epar, & eorum digestiuam, reducit gustum, ualet contra febrem phlegmaticam, & sedat dolores stomachi, R. rosarum mastichis añ. un. 2. s. absinthij sicci un. i. drag. 7. spice un. i. drag. 2. ceræ nouæ un. 4. olei rosarum lib. i. s. sed primo sepissime lauetur, cum aqua ros. oleum cum cera mixtum, postea apud ignem dissoluantur, & cum uino ueteri & succo citoniorum & modico aceto lauentur, & cum rebus prædictis subtiliter tritis fiat ungentum.

Vngentū mastichis est maximo presidio stomacho, & uirtuti digestiue, calefacit, & sedat dolores stomachi, R. olei mastichis, olei ros. uini citoniorū añ. un. s. garioph. mastichis, cinnamomi, calami aromatici drag. i. aloës drag. s. ceræ quod sufficit.

Vngentū stipticū quod sedat uomitū, fluxū, & omnē lubricitatē, & munit uirtutē retentiuā & digestiuā, R. olei mastichini un. s. olei citoniorum myrtini añ. un. 2. acatiæ, mastichis, sanguinis draconis, boli armeni, corallorū rub. carabæ añ. drag. i. tunicarū intermediarū, castaneorum drag. 2. limaturæ chalybis præparatæ un. s. resinæ pini drag. 2. s. aceti parum, ceræ quod sufficit.

Vngentum

Vngentū seminis rosarū est ualde stipticū, & potenter cōstringit quoscūq; fluxus & uomitus, cōpescit & refrigerat acuitatē & furorē cholere, R. seminis rosarū, copularū, glandiū añ. drag. 6. sumac, acatię añ. drag. 5. carabę, seminis plātaginis, mastichis, balaustiarū, corticū granatorū, gallarū, nucis cypresis, ros. rub. gūmi arab. myrrhę, myrti, dragāti, terre sigillatę, coriandrorū præparatorū, boli armeni, sandalorū rub. añ. un. s. sanguinis dracōis, thuris, hypocistidos añ. dra. 3. bdellię, spodij, coral. rub. añ. dra. 2. cāphorę dra. 1. olei ros. lib. 1. olei citoniorū myrtini, mastichini añ. lib. s. cerę quod sufficit, fiat ungentū.

Vngentum hyssopi resoluit dura apostemata, & omnem duritiem, mollit frigidam phlegmaticam, & melancholicam stomachi, epatis, splenis, matricis, & iuncturarum, & sedat dolores eorū, R. hyssopi humidę lib. 1 s. cerę lib. 1. medullę cruris uaccę, adipis anseris añ. un. 2. terebenthinę resinę un. 1. s. mastichis, bdellię, harmoniaci, aloës, styracis liquidę añ. un. 1. croci, un. s. olei nardini, quantum sufficit, dissoluatur bdellium harmoniacum, & aloës cum aqua infusionis scenogręci, & camomillę, & fiat ungentum.

Hyssopus humida sic fit, R. lanę ouium succidę lib. 10. uel circa, & infundatur in aquam calidam sufficientem octo horas, postea parum bulliat, exprimat, & coletur, & colatura lento igne in uase æneo stannato bulliat usq; ad modicam spissitudinem, & semper cum cazeola lignea agitetur, ne residentia in fundo aduretur & conseruetur.

Vngentum irinum est resolutiuum sanguinis collisi, iuuatq; membris attritis & contusis in declinatione, citius maturat uel resoluit dura apostemata, & mollit duritię iuncturarum, lenit pectus, & confert doloribus splenis, epatis, renum, matricis, & tussi, R. olei irini un. 4. hyssopi humidę un. 2. terebenthinę resinę, cerę nouę añ. un. 1. s. fac ungentum.

Contra attritionem uero & cōtusionem membrorū in principio cęteris remedijs præponant balaustię uel cortices granatorū in uino rubeo coctę, & super membrum attritum positę, statim sedant dolores, & efficaciter iuuant.

Vngentum martium medetur omnibus doloribus frigidis, capitis, pectoris, stomachi, epatis, splenis, laterum, renum uentris, iuncturarum, podagrę, & confert paralyfi & spasmo in origine neruorum unctum, & discutit tumores & durities omnium membrorum, R. olei lib. 8. cerę albę lib. 2. florū saluię, roris marini, foliorū lauri añ. un. 8. rutę un. 7. maioranę, tamarisci añ. 6. saluinę, balsamitę, quę dicitur sisymbrium, seu menta aquatica, saluię, ocimi, gariophylati, polij, calamenthi, artemisię, enulę, betonicę, brançę ursinę, spargulę quę appellatur rubea tinctorū, parentarię, pimpinellę, agrimonię, absinthij, herbę paralyfis, quam uocant primulam ueris, herbę sanctę Marię, id est, persicarię, cimaram sambuci, herbę grassulę, millefolij, semperuiuę, chamedreos, plātaginis, centaureę, flagulę quę gignit flagra, quinq; folij, herbę iudaicę siue orobi añ. un. 4. s. radicum maluauisci, foliorum myrti añ. un. 3.

foenugreci un. i. s. butyri un. i. dra. 2. adipis galline, adipis ursi, mastichis an. un. i. urticæ, uiolę papaueris nigri, mentę romanę, mentę hortulanę odoriferę, polytrici, acetosę, cardui benedicti, matrissyluę, radicis ualerianę, herbę muscatę, quę gignit acus similes rostris ciconiarū, panis cuculi, scolopendrię, crispulę, camphorę, styracis, medullę cerui, thuris añ. un. s. olei nardini dra. 2. herbę colligantur mense maio & in optimo uino septem dies macerentur, postea lento igne aliquantulum coquantur, & addatur oleum quod diximus, & bulliant quousq; incipiunt minui, & ab igne seposita colentur, & abijciantur herbę, at colatura super ignem reponatur, & cum incipit bullire adde styracem, & paulo post butyrum & adipes, oleum nardinum, mastiche, thus, contusa, & ceram, & semper cum spatula agitentur, & fac unguentum.

Vnguentum aragoniū calidum est, & propest doloribus frigidis, spasmo, tetano, colicę, podagris, contusionibus, uerberibus, flagellisq; cęsis medetur, quin etiam mitigat frigidos rigores, quartanam quotidianamq; febrem, si spina dorsi per horam ante accessionem paroxysmi ungetur, R. mezereon, id est, laureolę un. 9. nepitę, quę appellatur calamentum montanum, foliorum cucumeris, asinini añ. un. 6. roris marini, maioranę, radicis draganteę, serpylli, rutę, radicis cucumeris asinini an. un. 4. s. satureię, hyssopi agrestis añ. un. 4. foliorum lauri, saluię, sauię, brionię añ. un. 3. pyrethri, euforbij, zing. piperis, petrolij añ. un. i. mastichis, thuris añ. drag. 7. olei musci un. s. adipis ursi, olei laurini añ. un. 3. colligantur herbę, atq; radices medio maio, & in mortario recte contendantur, & secū misceantur olei cōmunis lib. 5. & dimittantur septem dies macerari, octauo uero die coquantur ad perfectionem, & exprimantur & colatura super ignem ponatur, & cum incipit bullire adde butyri un. 4. cerę lib. i. petroleum, oleum musci, mastichen, thus zing. piper, euphorbium & pyrethrum.

Vnguentum agrippinum resouit omnē corporis tumorem, & maxime hydropisim, neruos atritos, & frigore lesos sanat, uentrem lubricum facit, urinam prouocat, & frigidos dolores mitigat, R. brionię quę est cucurbita agrestis lib. 2. radicis cucumeris asinini lib. i. squillę un. 6. ireos un. 3. radicum ebulorum, tribuli marini, radicum filicis añ. un. 2. Hę autem radices ter uel quater bene lauentur, & in pilo marmoreo contendantur, contusisq; adde olei uetustissimi albi lib. 4. & post tres uel quatuor dies sic macerata bulliant, quousque quinta pars consumetur, postea exprimatur, & cum colatura ad ignem dissolue cerę albę lib. i. un. 3. & fac unguentum.

Vnguentum ex baccis lauri medetur egritudinibus frigidis, & doloribus stomachi, renum, matricis, laterum & uentris, resouit uentositates, tumores, R. granorum lauri un. 2. olibani, mastichis, myrrhę añ. un. i. cyperi, costiañ. un. s. mellis colati quantum sufficit, & fiat sicut emplastrum durum, si uero addatur cyperi lib. i. s. & stercoris caprarū uel bouum sicci lib. 2. & fiat emplastrum

plastrum cum melle colato, optime resoluit hydropisim.

Vngentum arthenitū discutit duritiem splenis, apostemata frigida & dura, R. olei irini lib. 2. succi panis porcini scilicet ciclamini, mucilaginis radicū filicis añ. un. 8. succi cimarum tamarisci un. 2. corticum radicis capparum un. 1. hyssopi humidę drag. 5. spicę drag. 5. harmoniaci, bdellij, in aceto dissolutorum añ. drag. 1. s. cerę un. s. fac ungentum.

Vngentum solutiuum quod purgat sicut medicina, si uenter cum eo ungetur, & facit egerere aquam cholericam, flauam, & reliquos malos humores, & discutit hydropisim, & inuentum est pro ijs qui non possunt sumere nec retinere medicinas, & prouocat uomitum, si stomachus ungetur, R. succi arthenitę, id est, ciclamini lib. 5. olei irini lib. 2. succi cucumeris asinini, butyri uaccini añ. lib. 1. polypodij un. 6. colocynthę un. 5. euphorbij un. s. terenda tere, & simul cum succis & oleo mixta mitte in uas uitreum, & obtura orificium, & dimittatur octo dies, postea bulliant parumper, & colentur, & super colaturam mitte serapini dissoluti in aceto un. 1. myrrhę cum aceto dissolutę drag. 5. & iterum coquantur semper cum spatula agitando usq; ad consumptionem ferę succorum, & tunc adde cerę un. 5. fellis uaccini un. 1. & quando liquefacta fuerit cera, adde scamoneę, aloës, mezereon, colocynthę, turbith añ. un. 1. salis gemmę un. s. euphorbij, piperis longi, zingiberis, camomillę añ. drag. 5. & fac ungentum.

Vngentū Erasistrati ualde calefacit & resoluit omnes ægri tudines frigidas uentosas, durities, tumores, hydropisim, apostemata, & sedat frigidus dolores stomachi, epatis, splenis, & uentris, R. colophonię, quę est pix gręca un. 7. terebenthinę un. 6. axungię porcine recentis, adipis anseris, medullę cruris uacę añ. un. 4. harmoniaci un. 5. bdellij, myrrhę, olibani, styracis opoponacis, aloës, mastichis añ. un. 1. s. aluminis de pluma quę dicitur uulgo scagliola un. 1. macis calami aromatici, euphorbij granorū lauri añ. drag. 7. spicę drag. 6. cerę un. 2. olei irini lib. 1. olei nardini, uini optimi añ. quātū sufficit, & fiat ung.

Vngentum ex meliloto mollit & discutit tumores, & durities stomachi, epatis, splenis, & uentris, sedat eorum dolores & confortat, R. meliloti, quę est corona regia, lib. s. resinę pini un. 2. s. terebenthinę un. 1. s. carycarum 12. harmoniaci un. 1. styracis, calaminthę, bdellij añ. drag. 5. florum camomillę, fœnogręci, granorum lauri, radicum maluauisci, absinthij, maioranę añ. dra. 5. seminis apij, chordumeni, quod uocatur carda, seu libisticum campestre, ireos, cyperi, ameos, spicę, cassię añ. drag. 1. s. cerę lib. s. olei maioranę, nardini añ. quod sufficit, coquantur melilotum, camomilla, fœnogręcum in aqua sufficienti, & fiat ungentum.

Emplastrū phœnicū cōfortat uirtutem nutritiuā, digestiuā, & membra principalia, constringit fluxū stomachicū, epaticum, intestinale uomitū, cholericam passionem, & cuiusq; generis fluxū, & iuuat præcordia & intestina debi-

lia, R. dactylorum sine nucleis un. 5. citrinorum in uino coctorum un. 1. s. panis adusti un. 1. styracis, calamitę, mastichis, laudani, acatię, succi agrestę, florum lambruscę, quę dicitur uua agrestis, rosarum, sandalorum citrinorū, myrrhę, ligni aloës, trochiscorū, ramichi añ. un. s. cerę. un. 4. olei ros. lib. 1. un. 3. uini acris quod sufficit, extendatur super pannum lineum, & calidum uentri supponatur.

Vnguentum maturatiuū lenit & mollit durities, & tumores, & partim resouit, citiusq; maturat dolentia apostemata calida, R. mucilaginis, althę, mucilaginis scenogręci, mucilaginis seminis lini añ. un. 3. lithargyrii auri lib. 1. terebenthinę, resinę, medullę cruris uaccę añ. un. 1. s. cerę un. 2. ireos un. 6. olei seminis lini lib. 1. fiat unguentum.

Diaquilonium citius maturat apostemata & mollit durities, partim resouit & partim digerit, abstergitq; sanię ruptorum apostematū, & sanat phlegmones, R. lithargyrii lib. 1. olei, ireos, camomillini, anethini añ. un. 8. terebenthinę un. 3. resinę pini, cerę añ. un. 2. mucilaginum, seminis lini, mucilaginum carycarum, mucilaginis scenogręci, mucilaginis passularum, hyssopi humidę, succi ireos, succi squillę, uisci quercini añ. un. 1. s. & pro uisco potest poni tantundem colle piscium. Si uero uelles resoluere uel saltem citius maturare apostemata, phlegmatica uel melancholica, uel mixta ex humoribus calidis & frigidis, adde predicto ceroto harmoniaci, serapini, bdellij triduo in aceto infusorum añ. lib. s. & habebis diaquilonium cum gummis.

Cerotum ex harmoniaco potentissime resouit quodcunq; apostema durum, inueteratum, phlegmaticum uel melancholicū, uel saltem maturat, nec ullum aliud præstantius reperitur, R. harmoniaci un. s. bdellij, galbani, serapini añ. drag. 2. triduo uel diutius in aceto infusa mollescant, & super corio extendantur, & si addideris sulphuris drag. s. delebit scrophulas.

Cerotum ausonium quod cerebrum & mentem confortat, remouet frigidum catarrhū, sensus acuit, & neruis motiuis opitulat, R. resinę pini un. 1. galbani, mastichis, sandarachę añ. un. s. laudani drag. 2. gariophylorum drag. 1. s. thuris, nucis mus. macis añ. drag. s. rosarum, maioranę, stichados, pullegij añ. scrup. 1. fiat massa cū oleo nardino, & quando oportet extendat in quantitate dra. 2. uel circa, super coriū, et applicet commissurę coronali, abrafo capite.

Cerotum Eugenij contra frigidum catarrhū, quod sanos conseruatur qui à catarrhis solent infestari, R. sandarachę, id est, uernicis, thuris, pullegij, nucis mus. maioranę, ros. añ. scrup. 1. spicę scrup. s. mastichis un. 1. olei nardini quod sufficit extendatur super corium & applicetur commissurę coronali.

Cerotum sandarachę quod sistit calidum catarrhum, R. sandarachę, uernicis scriptorum, thuris, myrti, sandali, rosarū, salis añ. scrup. 1. spicę scrup. s. resinę pini, picis uel mastichis un. 1. olei nardini quod sufficit, fiat cerotum: aut res predictę perter resinam, picem, mastichem & oleū, tritę in sacco serico misce

missæ, & triplicatæ ferantur super commissuram.

Cerotum pro capite cōtuso & fracto, R. laudani, gummi arabici uernicis, olibani, styracis liquidæ, calamitæ, resinæ pini, myrrhæ an. drag. 2. olei rosarū quod sufficit, fiat cerotum.

Cerotū elemi, quod cōsolidat craneū fractū, R. gummi elemi, resinæ pini, terebēthine, olei ros. añ. un. s. harmoniaci dra. 2. cerę quātū sufficit, fiat cerot.

Oxycroceū maximū p̄sidiū, p̄stat membris contusis & ossibus fractis, resoluit dura apostemata, & sanguinem collisum, qui cōcurrit ad partem lesam apostemandā: sed peculiariter medetur ossibus fractis & contusis, sedat enim dolores, & citius restaurat, R. croci, picis naualis, picis gręę, cerę añ. un. cias 4. terebenthinæ, galbani, harmoniaci, myrrhæ, olibani, mastichis añ. un. 1. drag. 5. infunde galbanū & harmoniacū in aceto, & sequenti die ad ignem liquefacta colentur, & iterum coquant ad consumptionē aceti: postea addat pix naualis colata, cera, pix gręca, terebenthina, & paulo post mastiche, olibanum, & successiue myrrha semper cū spatula agitādo, deinde cū fuerit coctū infundat in aquā frigidā, & extractū exprimat, & sup marmor oleo laurino linitum cū croco trito malexet, & fac pastillos teretes, singulos un. 2. uel circa.

Cerotū piceū attrahit, resoluit, & sedat dolores pectoris, & dorsi frigidos, resoluit & mollit duritiem splenis, epatis, & quæq; apostemata dura, tollit dolores laterum & uentris uentosos & frigidos, hydropisimq; optime discutit, & sanat frigidas matricis egritudines submissum in uuluā & super pecten ad equatū: sed prius digesta materia purgetur, ne tenuis resoluatur, & crassa indurescat, R. picis naualis colatę, cerę añ. un. 2. s. serapini un. 2. harmoniaci, terebenthine, croci añ. un. 1. opoponacis galbani, styracis, calamitæ, mastichis, scœnogręci, aluminis añ. drag. 6. colophonię, id est, picis gręę, bdellij añ. un. s. olibani, myrrhæ, aloës añ. un. 5. lithargyrj drag. 1. s. infunde serapinum, galbanum, harmoniacum & opoponacem cōtusa in sufficienti uino, quanto cooperiuntur, & post duodecim horas bulliant ad cōsumptionē medietatis uini, & addat pix colata, deinde cera, cōsequēter colophonia, nec unquā aliud mitas quin p̄missum sit dissolutū, & cū alijs mixtū, deinde in cacabū stanneatū paulatim projicias styracem cum pistello calido contusam, postea mastiche, olibanum, myrrham, & bdelliū, & paulo post terebenthinā, alumen, & lithargyrjū, demū scœnogręcū: & cū fuerit recte coctū, cōspergat aqua, & manib; exprimat & ducat super marmor oleo laurino unctum, & cū aloë trito, & postea cum croco malaxetur, & conseruetur in pastillis singulis un. 2. uel circa.

Cerotū attractiuū quod habet uim extrahendi spinas, astellas, clauos, sagittas, & similia corpori infixā, discutit tumores & inflationes, & citius maturat apostemata, attenuat & rumpit cutim, attrahit & abstergit saniem, & delet cicatrices, sedat dolores renū capitis cōtusi, et neruorū, R. lithargyrj, harmoniaci, calamitę añ. lib. s. cerę rub. colophonię añ. un. 2. cerę, uisciquercini añ. un. 1.

masticis, olibani, mummię añ. un. s. terebenthine, galbani, bdellij, myrrhę, æris usti, squamarū eris, sarcocolle, dictamni, aristolochię, rotundę, prassij uiridis, opoponacis añ. drag. 3. Contunde aliquantulum opoponacem, harmoniacū, & galbanū, quę 12. horas infundantur in tanto uino quanto cooperiuntur, postea apud ignem dissoluant, & cum cazola colentur, & coquantur ad uini consumptionem, & addatur lithargyriū cum sufficienti oleo dissolutum, postea cera, deinde colophonia, mastiche, mummia, olibanū, & myrrha: & paulo post bdellium, uiscus, & terebenthina resina, quę quam primū fuerint liquefacta, remoueantur ab igne, & paulatim supradietę gummi cum illis misceantur, postea igni admoueantur iterum, & cum spatula semper agitando aliquantulum bulliant, & immittat sarcocolla, calamita, & paulo post æs ustū, squamę eris bene trite, & biduo in aceto infuse, & continue simul omnia misceantur, donec rubescant, addito dictamno & aristolochia, postremo infundantur in aqua frigida, & manibus expressa fiant pastilli teretes.

Emplastrū ex fermento extrahit spinas, sagittas, frustra cranei, & fractorū ossium, & quęq; corpori infixas, R. ueteris fermenti, mellis añ. un. 3. uisci quercini un. s. harmoniaci dissoluti in cōcoctione fœnogręci dra. 3. fiat emplastrū.

Emplastrum ex sinapi ualde attrahit, rubefacit, & resoluit malos humores, uentositatē, hydropisim, & duritiem splenis, sedat dolores profundos, & confert doloribus iuncturarum & morbis frigidis, R. sinapi un. 2. s. granorū lauri un. 1. s. feminis nasturtij un. s. carycarum 2. stercoreis caprarū lib. s. mellis lib. 1. contere sinapi nasturtium, & grana lauri quām bene cum aceto, & postea carycas pridie in aqua tepida infusas, & expressas, deinde cum illis stercus caprinum cum melle misce, & fac emplastrum cum reliquis supradietis.

Ungentū lenitiuū quod resoluit & mollit duritiem, uel saltem mollit dura apostemata, & præcipue quę auribus adiacēt, & sedat dolores, tussim, & faciliat sputum, R. adipis caprini, pinguedinis gallinę, butyri loti, olei liliorū, hyssopi humidę, mellis, cere, singulorum partes equales, & fiat unguentum.

Emplastra quę maturāt apostemata, & sedant dolores eorum, sunt eiusmodi, R. farinę hordei un. 1. maluę manip. 1. radicū liliorum un. s. coquantur, & fiat emplastrum cum oleo rosato uel axungia.

Aliud, R. farinę hordei, fœnogręci, feminis lini, florum camomillę añ. manip. 1. coquātur, & cum pinguedine gallinę uel oleo camomillino, aut anethino fiat emplastrum.

Aliud recipe radicū maluauisci, radicū liliorum añ. un. 1. s. coquantur & contundantur cum axungia, & fiat emplastrum.

Crocus autem inter apostema & emplastrum positus sedat dolorem. Lentes cum aceto coctę emplastratę resoluunt apostemata frigida.

Poma granata siue punica cū granis & corticibus cocta cum uino, & cōtusa & super neruos & membra attrita posita, apprime cōferunt, & sedant dolo-

res eorum, & nihil est quod citius & melius iuuet cōbustionem ignis uel aquæ feruidæ quàm poma granata, eius cortices, uel balauitig, in aceto cocta, & super combustionem posita: quin etiam optime refrigerant & extinguunt ardorem & inflammationem acutorum humorum corrodentium, qui ulcerat & faciunt ignem persicum uel sacrum, & mitigant seuos dolores apostematum & ulcerum quæ comburere uidentur.

Rupteriorum plura sunt genera siue cauteriorum potentialium, quæ frangunt & aperiunt apostemata saniosa, & quæ mortificant carbunculos, & consumunt carnem ulcerum mortuam & excrescentem, & corroduunt labia fistularum callosa, & quandoquæ cū eis ulceramus partem sanā, ut aliunde diuertamus humores. Fiunt autē ruptoria cum alleo cōtuso, uite alba, sapone, semine urticæ cum flore eius, cum sale trito, & modica axungia mixta.

Item fit cauterium cum farina hordei, cum stercore columbino, & terebenthina resina simul mixta, aut, R. fimi colūbini drag. 2. sinapis triti drag. 1. olei ros. drag. 3. aceti drag. 1. misce. Fortius autem & citius rumpunt cantharides cum axungia uel resina pini mixtæ. Sed alumen rocchi adustū, carnem ulcerū superantē cōsumit, & fortius aqua mercurij sublimati quæ dicitur ardens, & quæ ulcerosam morbi gallici scabiem apprime delet, & integerrime sanat, sed acutissime dolet, R. aluminis rocchi un. 1. arsenici sublimati un. s. aquæ rosatæ un. 6. bulliant & utere.

Item cinis uitis cum oleo coctus, mortificat carbunculos. Vel, R. cinerem cerri, & fac cum aqua lixiuium, & bulliat quousque penitus exiccet, & conseruetur in uase obtusi orificij, ne exhalet. Sed acutissimum ruptorium, quod cōburit sicut ignis sic fit, R. aquæ saponis uel lixiuij, quo fit sapo, uel alterius acuti lixiuij lib. 15. uel circa, & bulliat usque ad spissitudinem donec eruptiones ebullitionis crepitent, & tunc super ipsum projice salis harmoniaci, uitrioli, aluminis rocchi, salis alcali quo fit uitrū añ. un. 1. & dimittat bullire donec condensetur, & sup marmor frigidū positū fiat magis durū, & ponat in furno ad exiccādū, ut amplius indurescat, & fiet sicut sal uel lapis, & cōseruet in uase quàm bene obtusi orificij nē exhalet, & habebis potētissimū cauteriū. Rursus mortificat carbunculus cū cera ignita fluenti ex accensa candela, uel cereo precipiti cōuerso, & abstergat caro cōbusta cū butyro biduo uel triduo linito, uel cum axungia, malua, uel apio concoctis & emplastratis, aut cum solo succo apij.

Fæx ueteris uini ualde combusta & subtiliter trita, comburit carnem superfluam & mortuam ulcerum, & detegit uiuam, & eius acuitas contemperatur cum albumine oui, & sanat difficillima ulcera.

Psylotrū quod pilos euellit, sume calcis uiuæ un. 4. aquæ lib. 3. bulliant, postea adde auripigmenti un. 1. & simul iterū coquantur tamdiu donec penna immissa leuiter digitis expiletur. Sed si uis ut euulsi pili non amplius renascantur, ungelocum auripigmento, cum succo hyoscyami dissoluto,

Mel autem ad lambelicū destillatum, & in cute capitis ad solem linitum, facit capillos longos & flauos, imò facit renasci capillos in capite expilato & caluo, & super cicatrices.

Cerotum contra morsum canis rabidi, lupi, asini, uel aliorum animalū, R. picis un. i. opoponacis dissoluti cum aceto drag. i. fiat cerotum cum aceto. Si uero morsus esset animalis non rabidi ungetur cū hoc ungento, R. lithargyrii un. s. aceti un. i. s. olei ros. un. i. cere quod sufficit, aut his moribus supponatur faba masticata.

Digestiuum uulnerum quod in primis septem diebus uulneratis cōducit, & prohibet putredinem, abstergit saniem, & consolidat, R. mellis ros. terebenthinae añ un. i. uitelli oui quartam partem, farinae hordei drag. i. s. myrrhae drag. i. misce: sed alij addunt farine fœnogræci drag. i. s. olei ros. añ. un. i.

Ungentum resinum optime sanat uulnera & ulcera recentia, citius generat carnem & consolidat, R. terebenthine resine, olei communis añ. lib. s. cere noue, resinæ pini añ. un. 4. gummi elemi. un. s. fac ungentum.

Ungentū salubre quod incarnat & sanat quęcūq; uulnera & ulcera putrida, inueterata & difficilia, R. olibani, masticis, sarcocollę, lithargyrii, cerussę añ. drag. 2. resinę pini, picis gręcę terebenthine añ. un. s. cere un. i. olei quod sufficit.

Ungentū basilicū inuentū est ad uulnera & ulcera neruorū calefacta, nā refrigerat, abstergit, incarnat, & consolidat ea, R. cerę albę, resinę pini, adipis uaccini, picis naualis, terebenthine, olibani, myrrhę añ. un. s. olei quod sufficit.

Ungentū ex cerussa simplex opitulatur ulceratis combustis, & coctis aqua feruida uel igne, & excoriatis à calciamentis, scalpellatione, uel ab alia causa, R. cerussę un. s. olei ros. un. 2. cerę quod sufficit. Si uero conficiatur cum aceto, & tantundē olei rosati, longe melius & citius confert in principio combustionis & ardoribus inchoantium apostematum: nam refrigerat, & obstitit ne mali humores concurrant ad apostemandum.

Ungentū ex cerussa cōpositū sanat uulnera & ulcera magna & profunda, inflammata, & refrigerat ardorem & dolorē eorū, R. cerussę drag. 5 lithargyrii drag. 2. scorię argēti. drag. i. s. draganti drag. i. cere albę un. i. olei ros. un. 3. liquefiat cera cū oleo rosato, postea in mortario fiat ungentum.

Ungentum ex myrrha prohibet saniem & putredinem, generat carnem, & cito consolidat plagas, R. myrrhę, aloës, thuris, sarcocollę añ. un. s. mellis spumati un. 4. uini albi boni un. 2. coquantur cum facilitate usq; ad spissitudinem: sed si uelles consumere carnem superfluam eminentem uel mortuam, adde uitrioli drag. 2.

Ungentum ex lithargyrio simplex apprime sanat plagas, contere lithargyrium alternis uicibus, modo modico aceto, & modo cū modico olei uetustioris usque ad spissitudinem ungenti. Sed ungentum ex lithargyrio compositum optime sanat uulnera & ulcera, & sedat dolorem & inflammationem eorum

eorū, R. lithargyrj un. i. ceruffe drag. 2. uel un. s. aceti, olei ros. añ. qđ sufficit.

Vngentū phœnicum sanat ulcera difficilia, sanguinolenta, quę fiunt à phlegmate falso, & à diuersis humoribus mixtis, uirulentis, & pestiferis, ceu anguinam, antraces, & fistulas, R. lithargyrj un. 2. myrrhę, aloës añ. un. s. uitrioli drag. 2. recte conterantur seorsum, deinde diutius cum olei uetusti un. 3. similiter malexentur, postea adde ueteris axungię colatę, adipis uituli colati añ. un. i. s. & fiat unguentum.

Vngentum gratū inuentum est ad uulnera & ulcera sananda, & mollit duritiem eorum circumstantem, labia fistularum callosa, & resoluit apostemata dura, uel saltem maturat, R. lithargyrj, olei communis añ. lib. i. s. terebenthinę lib. s. harmoniaci, bdellij añ. un. 2. galbani, opoponacis, uiridis æris, thuris, aristolochiæ longę, mastichis, myrrhæ añ. un. i. gummi abietis un. s. adamantis, calamitæ, lapidis hematidis añ. drag. i. cerę un. 2. harmoniacum, bdellium, galbanum, & opoponax triduo in aceto infusa dissoluantur, & unà cum alijs fiat unguentum.

Vngentum sulphureum quàm primū sanat ulcerosam scabiem, saniosam, & siccam, duris amplisq; crustis obductam, & consolidat quęq; ulcera, facit ad phlegma salsum in tibijs & reliquis corporis partibus, R. terebenthinæ un. 3. sulphuris triti drag. i. s. misce. Sed sicca scabies alternis uicibus modo cū hoc ungento, modo cum malua & axungia simul contusa ungatur, uel sepius laetur concoctione axungię & maluę. Pręterea aqua sulphurea uel sulphur cum oleo ros. dissolutum statim desiccatur aquosas uomicas, quę in capitibus infantium quandoq; nascuntur.

Vngentū scabiei quo bis uel ter scabies linita deletur, sed premittatur corporis purgatio, ne materia scabiei repulsa uomicam concipiat, R. lithargyrj un. i. s. ceruffe un. i. sulphuris argenti uiui extincti añ. drag. i. succi plantaginis, succi lapatij añ. un. 2. terebenthinę lotę cum aqua rosata, axungię, porcinq; añ. un. 3. aceti parum, olei ros. quod sufficit, fiat unguentum.

Vngentum ex elleboro est peculiare tinearum remedium, capite prius ad rubedinem & sanguinem perfricato cum panno aspero, atq; omnem capitis scabiem crustosam & ulcerosam delet, R. butyri, terebenthinę añ. un. i. ellebori albi, lithargyrj añ. drag. i. myrrhę drag. s. cerę drag. 2. olei laurini quod sufficit.

Vngentum ex staphisagria optime remouet squamosam capitū scabiem, humidam, & tineam siccam, si singulis hebdomadis bis caput lauetur cū concoctione maluę & axungię, & continuetur pluribus mensibus. Atque idem unguentum perimit pediculos, lininos, pulices, & potissimum fugat piactolas seu rodulas, quę inguinibus & palpebris sordidorum hominum solent inhærere, R. pinguedinis gallinę, olei uiolati añ. un. i. ellebori albi drag. i. staphisagrię, argenti uiui extincti añ. drag. s. cerę parum, fac unguentum,

Item argentum uiuum cum axungia, uel potius cum pomis flaccidis mixtum fugat cimices, si thorum seu lectica circumcirca tanquam linea circularis ex eo liniatur.

Vngentum argentinum sanat ulcera tiliarum, & scabiem amplam, squamosam, quae fiunt à phlegmate falso, R. cerussae, lithargyrii añ. drag. 6. plumbi adusti, scoriae argenti añ. un. s. mastichis, olibani añ. drag. 2. s. olei rosarum, aceti añ. quantum sufficit, fiat ungentum in mortario, & quidam addunt uiridis aëris drag. 2.

Vngentum apostolorum est efficax contra uulnera & ulcera difficilia & fistulas, consumit carnem mortuam, & consumptam restaurat, duram mollit, & plagas sanat, R. harmoniaci, terebenthinae resinae, pini, cerae albae añ. un. 1. drag. 6. lithargyrii un. 1. drag. 1. aristolochiae longae, thuris, bdellii añ. drag. 6. myrrhae, galbani añ. un. s. opoponacis, uiridis aëris añ. drag. 2. infundantur harmoniacum, galbanum, bdellium, opoponax, triduo in aceto & ad ignem rite fiat ungentum in aestate cum duobus, & in hyeme cum tribus libris olei.

Vngentum Aegyptiacum medetur uulneribus & ulceribus inueteratis, & fistulis, consumit carnem mortuam & callosam, abstergit saniem, & in breui sanat, R. uiridis aëris drag. 2. s. olibani drag. 1. aceti un. s. mellis drag. 7. coque ad spissitudinem.

Vngentum ex minio ualde desiccatur & curat uulnera & ulcera, & prohibet abundantiam saniei, R. minij un. 1. olei myrtini uel rosarum un. 2. coquantur lento igne semper cum spatula agitando donec inspissetur.

Vngentum opiferum desiccatur & minuit saniem, & consolidat ulcera putrida, R. minij un. 5. lithargyrii un. 2. cerussae un. 1. s. camphorae drag. 1. s. cerae un. 1. aceti un. s. olei rosarum quod sufficit, fac ungentum cum pistillo & mortario plumbeo.

Vngentum ex uitriolo corrodit & consumit carnem superantem & superfluam, duram & putridam, corruptam, & sanat ulcera antiqua, maligna, & fistulas, R. uitrioli, lithargyrii albi añ. un. 2. uiridis aëris un. 1. terantur subtiliter, postea addas modicum acetum, & conteras quousque exiccetur. Rursus infundas parum aceti alternis uicibus tota die sub sole aestiuo, conteras continue quousque exiccetur, postea paulatim addas acetum, demum in sero mittatur in uas uitreum, & cooperiatur os eius & quadraginta dies dimittatur sub fimo sepultum, deinde extrahatur, & ad usum referuetur.

Vngentum ex clymia medetur fistulis & ulceribus profundis, grauibus, & uirulentis, R. clymiae adustae uel uitrioli adusti un. 1. cerussae, lithargyrii añ. un. 2. terantur subtiliter, & fiat ungentum cum oleo myrtino, & tantum aceti.

Vngentum ex plumbo medetur apostematibus & ulceribus uirulentis, malignis, melancholicis, cholericis, corrosiuis, ambulatiuis, serpentibus, cancris, & fistulis, R. plumbi adusti cum sulphure un. 2. lithargyrii tantundem, cerussae,

ruffæ, anthonij añ. un. i. olei ros. quod sufficit & fac ung. molle.

Vnguentū uernicis restaurat & gignit carnem in plagis & consolidat, R. uernicis. ʒ. i. sandarachæ, sarcocollæ, thuris añ un. i. mastichis un. s. ceræ albæ un. ʒ. terbenthinæ, resinæ, lotæ un. ʒ. tere subtiliter, & cū aceto acri diutius teratur, & fiat unguentum.

Vnguentum ex draganto conglutinatum est, & gignit deficientem carnem in concavitatibus ulcerū, & cito sanat, R. draganti cum aqua calida dissoluti un. i. thuris drag. 2. sarcocollæ, mastichis añ. dra. i. s. terebenthinæ quod sufficit, fiat unguentum.

Vnguentum ex centaurea ad uulnera & ulcera noua & uetera corrosiua, profunda, uel uirulenta cuiusq; generis, & in quacunq; corporis parte fuerint orta, secundum Galenum, ualet. Coque centauream minorem in sufficienti aqua, & coctam exprime & cum eadem concoctione aliam centauream similiter minorem coque, & post expressionem, R. huius concoctionis lib. ʒ. sapa i. rob. uini lib. i. coque ad spissitudinem & serua in uase, obstructo orificio, aut loco concoctionis ponas tantundē succi centaureæ, & erit longe melius. Verum quia nō inueni eam uirtutem in hoc unguento quam Galenus asserit in libro de centaurea, ideo addidi, lithargyrii, sarcocollæ añ. dra. 2. thuris, cerussæ añ. drag. i. terebenthinæ quod sufficit, & est optimum unguentum.

Vnguentum aloës quod perimit uermes, & præseruat pueros à uermibus, R. olei absinthij, olei amygdalarū amararum añ. un. i. succi foliorum persici, succi absinthij añ. un. s. aloës drag. 2. fellis tauri drag. i. s. ros. corallorum, farina lupinorum, cornu cerui adulti añ. drag. i. aceti parum, ceræ quod sufficit, & ungatur uenter.

Vnguentum quod corrodit & paulatim cadere facit hæmorrhoides exterius eminentes & pendentis, cristis gallorum similes. Recipe aluminis rochi, aluminis saccharini uel uitrioli añ. un. i. olei ros. drag. ʒ. uitelli oui quod sufficit, & cum eo ungantur hæmorrhoides, sed alternis uicibus ponatur super eas dimidium cepe, cum media uncia theriacæ coctum, & sepe sæpius itidem renouetur.

Vnguentum quod sedat dolores hæmorrhoidarum, R. sumach, carbonis quercini añ. drag. 2. adipis hirci castrati un. i. olei anethini quod sufficit.

Item concoctio camomille, anethi, scænogreci & meliloti, sedat dolores hæmorrhoidarum & quoscunque dolores, si fiat balneum tepidum.

De Oleis. Cap. X.

Qleum ex amygdalis dulcibus contusis & parum calefactis extrahitur cum torculari, & lenit asperitates pectoris, gutturis, & pulmonis, duritiem & siccitatem iuncturarum, est suaue in cibis & confert hecticis & phthificis, impinguat, auget sperma, sedat tussim, & ardorē urinæ uessicæ & uulug excoriatae, cum fistula iniectum.

Q

Oleum ex amygdalis amaris, contusis & calefactis exprimitur cū torculari, & aperit oppilationes, & discutit uentositates & uapores, sed potissimum medetur surditati, sibillo & dolori aurium, lenit duritiem neruorum, & delet maculas faciei.

Oleum ex amygdalis persicorum proximum est oleo ex amygdalis amaris, atq; eodem modo fit, & est calidum aperitiuum, & opitulatur auribus surdis, perimit uermes, & sedat dolores uentris, ani & hæmorrhoidarū, linitum, sed sunt magis efficaces amygdalę persicorū commestę contra dolorem uentris & uermes.

Oleū carthami fit sicut oleum ex amygdalis, sed est calidius, magis aperitiuum & resolutiuū, remouet oppilationes pectoris, faciliat anhelitum, medetur icteritię, & sedat dolorem stomachi & colicam.

Oleum quod exprimitur ex semine lini probatū est plurimum ualere contra ægitudines ani, hæmorrhoides ragadios, apostemata & dolores eorum, medetur spasmō, & lenit asperitates neruorum & iuncturarum.

Oleum sesaminū impinguat, auget sperma, lenit guttur, & omnem asperitatem & duritiem, & clarificat uocem, R. sesamum syncerum electū, & rotetur desuper aqua cum modico sale, & manibus fricetur, rursus perfricando lauetur, & postea dimittatur expansus exiccari, deinde parum torrefiat & cum panno aspero à corticibus excorietur, & teratur cū mola, & extrahatur oleum sicut ex amygdalis.

Oleum laurinum calidum est & aperitiuum mittigat colicam, & frigidos dolores uentris, stomachi, capitis, epatis, splenis, renū, matricis, neruorum, iuncturarum deniq; omnibus ægitudinibus frigidis cōfert, collige grana lauri matura, & post quatuor uel quinque dies ubi fuerint aliquantulum passa bulliant, in cacabo cum aqua & exprimantur cum torculari, & collige oleū quod supernat in aqua.

Oleum rosatum plurimum confortat membra debilia, digestiuam & calorem naturalem, & refrigerat calorem accidentalem, febrilem & acuitatem cholere stipticat lubrica intestina, & corroborat retentiua, & in principio repellit malos humores, qui concurrunt ad apostemandum, & mitigat dolores capitis, & prohibet phrenesim. Fit autem oleum rosatum pluribus modis, sed melius sic fit. Collige rosas priusquam complicita folia penitus expandantur, & ponantur in umbra sex uel octo dies, quousq; fiant modicum passę, et euelantur folia rosarum à suis stirpis, & contundantur, postea habeas oleum ex oliuis immaturis quod dicitur omphacinum, quod cum aqua fontium frigida sepius lauetur & in qualibet eius libra pone rosarum drag. 8. in uasę uitreo obtuso ore & soli quotidie in hebdomoda exponat, deinde in balneo Marię tres horas bulliat ad summum. Est autē balneum Marię cacabum feruidę aquę
in cuius

in cuius medio est amphiala uel aliud uas uitreū, in quo coquit pullus & queuis destillare. Prædictas ergo rosas sic coctas exprime, & expressas abijce, & cum eodem oleo alias rosas cōmisce, & soli septem alijs diebus expone, & postea iterum coque in balneo Mariæ, & permuta iterum rosas, & adde infusionis rosarum un. 3. & quā bene cooperiatur orificium uasis, & exponatur soli quadraginta diebus. Deinde oleū extractis rosis quotidie ad solis radios ponatur. Infusionem autem rosarum habes in primo capite, ubi docuimus iulebros. sed pleriq; oleum rosarum sic faciunt in qualibet libra olei sepius loti ponunt rosarum recentium contusarum un. 9. & coquunt in balneo Mariæ ad consumptionem duarum partium, & cum torculari exprimitur.

Oleū camomille est saluberrimū, & ad plurima ualet, aperit poros, resoluit uapores, sistit fluentes humores, corrigit malas qualitates, sed potissimum confert neruis & membris neruosis, & apprime mitigat dolores, fit autem sicut oleum rosatum, sed cum oleo maturarum oliuarum.

Oleum uiolatum refrigerat, humectat, & lenit pectus & pulmonem, sedat tussim, & febres puerorum, & plurimum ualet contra pleuresim & hecticam, & iuuat apostemata, & fit sicut oleum rosatum cum oleo communi.

Oleum anethinum est ualde proficuum ad sedādos dolores, aperit poros, & resoluit uapores & apostemata, tumores & durities, mitigat dolores & rigores febrium, prouocat somnum & sudorem, & fit cum oleo communi sicut oleum camomillinum.

Oleum papaueris facit dormire, refrigerat febres & inflammationem, sedat dolores capitis, humectat & in frigidat, & pleriq; extrahunt hoc oleum ex semine papaueris cum torculari, sed plures mittunt in uas uitreum seminū papaueris, foliorum & florum eius añ. un. 1. olei communis loti un. 5. & exponunt soli hebdomada, postea coquunt, & expressa reijciunt papauera cocta, & admittunt recentia: & sicut antea soli exponunt, coquunt, & iterum permittant, sicut oleum rosatum.

Oleū flauę uiolę est calidum resolutiuum, & sedat dolores iuncturarū, neruorum, pectoris, renum, & uessicę, & fit sicut oleum camomille & uiolarum.

Oleū nenupharis frigidū est, & refrigerat febres ardentes, & calidos dolores, et inducit somnū, R. florū nenupharis cōtusorū un. 3. olei omphacini lib. 1. exponantē soli octo uel decem diebus, & cōmutentur flores, & exponantur soli quadraginta diebus, aut fiat sicut oleum ros. quod erit melius.

Oleum liliorum alborum sedat frigidos dolores pectoris, renum, matricis, uessicę, & colicam, est enim calidum, resolutiuum, mitigat tussim, & efficaciter resoluit, uel citius maturat apostemata: simplex autē sic fit, R. olei cōmunis lib. 3. liliorū alb. un. 2. s. dimittantē simul donēc oleū uirtutem liliorum excipiat, postea colet. Sed oleū liliorū compositū est longe calidius & magis resolutiuum, R. florum liliorum un. 9. mastichis, calami aromatici, costi, carpo-

balsami añ. un. i. garioph. cinnamomi añ. un. s. croci dra. 3. infundant omnia præter flores liliorum in sufficienti aqua, & sequenti die mediocriter coquantur, & cocta mittantur in uas uitreum unà cum prædictis lilijs, & olei communis lib. 2. & post dies quadraginta coletur & conseruetur.

Oleum irinū proximum est oleo liliorum alborum, sed est calidius & magis resolutiuum, attenuat, resoluit, maturat, & digerit malos humores, phlegmaticos pectoris & pulmonis, faciliat sputum & anhelitum, sedat tussim & frigidos dolores epatis, splenis, & maxime matricis, resoluit dura apostemata, & mollit durities, & confert spasmō, doloribus iuncturarum, aurium, & feotori narium, Hoc autem lilium purpureum fuscum, dicitur iris, ad similitudinem iris cœlestis arcus, qui mille trahit uarios aduerso sole colores, R. radicū ireos un. 2. florum eius un. 4. aquæ concoctæ cum eius radicibus lib. 1. olei cōmunis lib. 5. coquantur in duabus ollis, hoc est, in balneo Mariæ, & commuta flores & radices cum recentibus, sicut diximus de oleo ros.

Oleum citoniorum est optimum contra debilitatem stomachi, uomitū, & fluxum, sistit sudorem, restaurat resolutionē, lapsas uires, corroborat neruos & uires, confortat digestiuam, & reducit gustum, R. citoniorum incisorum cum cortice & succi eorum añ. lib. 1. olei omphacini lib. 2. mittantur in uas uitreum, & quindecim diebus exponantur soli, postea coquantur in balneo Mariæ quatuor horas, & permuta citonia, & coque, sicut fecisti, bis uel ter, & colaturam serua.

Oleum myrtinum frigidum est & stipticum, & ualde cōfortat stomachū, cor, & neruos, sistit uomitum & fluxum, & fit sicut oleum citoniorum.

Oleum rutę est calidum aperitiuum, resolutiuum, & mitigatiuum dolorū, calefacit renes, uessicam, matricem, & sedat dolores eorum, & maxime colicam, si uenter ungetur, & fiat ex eo solo clystere: præterea opitulatur neruis, confert spasmō, & expellit frigidos rigores, & fit sicut oleum cotoniorum, R. foliorum rutę & succi eius añ. lib. 1. olei communis quod sufficit, mittantur in uas uitreum cooperto ore quindecim diebus ad solem, postea bulliant quatuor horas in balneo Marię, & permuta succum & folia: & sic iterum atque iterum facias, & colaturam serua.

Oleum nardinum siue de spica nardi est optimum & salutiferum, & cōfortat calorem naturalem & membra debilia, & maxime stomachum & eius digestiuam, & cōfert epati, spleni, renibus, matrici, & uessicę, & medetur hemi craneę, & reliquis capitis doloribus, si nuca ungetur & tempora: sed si fiat caput purgium, confert surditati & uentositati aurium, & facit pulchrum colorem, & bonū odorem, & habet quàm plures alias uirtutes, R. spicæ nardi un. 3. uini & aq. uę añ. un. 2. s. olei sesamini, uel olei communis lib. s. coquatur in balneo Marię, lento igne quatuor horas, & continue moueatur.

Oleum mastichinum proximum est nardino, quod est parum calidius, sed mastichinū

inasticchinum est magis stipticum & ualde confortat stomachū & uirtutem digestiuā, neruos, epar, iuncturas & membra lapsa, debilia, sedat dolores, & lenit dura apostemata, R. mastichis un. 3. olei ros. lib. 1. uini un. 8. coque in duplici uase ad consumptionem uini & ad usum conserua.

Oleum costinum utilissimum est contra frigiditatem, nam calefacit, resoluit malos humores, aperit oppilationes, opitulatur neruis infirmis & lacertis, & maxime stomacho & epati, & apprime sedat dolores frigidi catarrhi & iuncturarum, tardat canitiem, confirmat casuros capillos, facit pulchrum colorem, & bonum odorem, R. costi amari un. 2. cassiæ lignæ un. 1. maioranæ un. 2. infundantur in sufficienti uino duos dies ad macerandum, postea cum olei cōmunis lib. 5. coquantur in duplici uase sex horis, sicut oleum nardinū.

Oleum euphorbij est calidissimum & peculiariter medetur paralyti, spasmus, ægitudinibus & doloribus neruorum, & iuncturarum frigidis, & confert epati, spleni, & oppilationibus eorum, & caputpurgium ex eo factum curat hemicraniam, lethargum, & reliquos capitis dolores frigidos: fit autem dupliciter, sed simplex est huiusmodi, R. euphorbij un. 1. olei cheiri, uini añ. un. 5. coque ad uini consumptionem. At compositum est longe calidius, & fit sic, R. calamenti montani un. 1. s. costi drag. 1. un. 2. pyrethri drag. 6. castorei drag. 5. staphis agriæ, ellebori nigri añ. un. s. infundantur duos dies in boni uini lib. 5. s. & coquantur ad consumptionem medietatis uini, & fortiter manibus perficientur & colentur, & cum colatura misce olei cheiri lib. 1. s. & iterū coque ad consumptionem residui uini postmodum adde euphorbij subtiliter triti un. 4. & coquantur simul & construentur.

Oleum uulpinum compertum est mirabilem habere uirtutē contra dolores dorsi, dolores genuum, podagræ, & omnium iuncturarū, R. uulpem excoriatā & euisceratam, hoc est, sine intestinis & sine capite, aquæ fontis, aquæ marinæ añ. lib. 5. un. 4. olei ueteris lib. 4. un. 2. salis un. 5. & lento igne coquantur ad cōsumptionē aquæ, deinde, R. anethi, hyssopi syluestris añ. manipulū 1. & coquantur cum aquæ lib. 12. R. huius concoctionis lib. 10. hyssopi syluestris, anethi añ. lib. 1. bulliant cum uulpe & oleo prædicto ad consumptionē aquæ, coletur oleum quod remanet & conseruetur. Quidam autē pro hyssopo syluestri ponunt serpyllū, id est, thymū. Præterea si fiat balneū cum simili concoctione uulpis, anethi & thymi, maximo præsidio est his morbis quos diximus.

Oleum scorpionum attenuat & dissoluit arenulas & calculos cōgestos in renibus & uessica: & dissolutos cum urina expellit, super femur inunctum, & cum fistula per mentulam iniectum. Mitte in ampullam uel amphyalam quot scorpiones uolueris, & totidē uncias olei amygdalarum amararū, & triginta diebus soli exponatur, postea coletur, & oleum conseruetur. Sed plures recipiunt aristolochiæ rotundæ gentianæ, cyperi, corticum radice capparidis añ. un. 1. olei amygdalarum amararū lib. 1. s. & ponunt ad solem uiginti diebus;

deinde addunt circiter duodecim scorpiones, & triginta diebus soli exponunt cooperto orificio, postea colant & ad usum reseruant.

Oleum quod manat ex frumento duabus lameis ferreis parum ignitis compresso, lenit cutim & faciem quàm pulchram facit.

Oleum ex sinapi multi cum torculari exprimunt, sicut oleum ex amygdalis, sed plures sicut frumentum exprimunt sinapi cum duabus lameis ferè ignitis, & oleum quod emanat confert lethargo, obliuioni, paralyfi, spasmo, & ceteris capitis malis.

Oleum iuniperi delet omnes cutis infectiones, pruritum, serpiginem, & sanat ulcera tiliarum maligna, & quæ carne mortua teguntur & cancrum. Imple urnam seu urceolum quàm paruis frustis incisorum lignorum uiridiū, iuniperi, & habeas ollam cuius os sit æquale ori urnæ, & ponas ollam in fundo foueæ & cooperi os eius cum lamea subtili ferrea, paruis foraminibus densis, ut cribrum, perforata, & coniunge utrunq; orificium, scilicet ollæ & urne inuersæ, & obstrue quàm bene circum circa coniuncta orificia cum terra figuli, quæ dicitur creta, ne possit exhalare, & in prædicta fouea cooperi inuersum urceolum usq; ad summum, & desuper in superficie terre duas horas accende ardentem ignem; & ex illis lignis iuniperi quæ sunt in urceolo emanabit oleum in ollam, & lamea intermedia retinebit adustos carbones. Similiter fit oleum fraxini, quod confert tumido & duro spleni.

Oleum philosophorum ualde commendat in egritudinibus frigidis, est enim calidum penetratiuum, resolutiuum, mollit dura, & discutit tumida, opitulatur qui patiuntur epilepsiam, uertiginem, obliuionem, paralyfim, spasmodum, dolorem dorsi, genuum, podagram, uel alios iuncturarum & neruorum morbos medetur spleni, uessicæ, renibus, & omnibus denique morbis frigidis confert, R. lateres uetustissimos, uel saltem nouos, qui nunquam fuerint alluti, & comminue eos in frustra singula unius uncie uel minora, & adurant quousque candescant, & extinguantur in oleo ueteri; & postquam fuerint imbuti, extrahantur & dimittantur exiccati, & conterant, & puluis mittat in bocciam, & sublimetur uel destilletur ad lambelicum, secundum artem archimistarum, cum igne prunarum. Consimilis uirtutis perhibetur esse oleum de saxo appellatum napta, quod manat ex quibusdam saxis, & maxime ex scopulis insularum, quorum alterum est flauum, clarum, odoriferum & alterum nigrum, crassum, foetidissimum, quod appellatur oleum petroleum.

Oleum balsami non portatur in Italiam, sed pro eo ponit hoc, R. terebenthinae lib. i. thuris albi, granorum lauri añ. un. 4. mastichis, galange, garioph. cinnamomi, zedoarie, nucis musc. cubebe, ligni aloës añ. un. i. gummi elemi drag. 6. terantur, & ad lambelicum destillentur, sicut aqua ros.

Terebenthina destillata proxima est oleo balsami, uel parum calidior, & confert omnibus egritudinibus frigidis, & maxime neruorum.

Oleum capparum ex innata proprietate resoluit & mollit duritiem splenis, & iuuat

& iuuat spleneticos, R. corticum radicum capparum un. i. ireos, agnicasti, tamarisci añ. un. s. olei communis lib. 2. uini un. 4. bulliant ad consumptionem uini, & coletur, & oleum conserua.

Oleum hypericonis siue perforatę calidū est & siccū, stipticū, & cōsolidat uulnera incisorū neruorū, & cōbustionē ignis, sedat dolores femoris, & uessicę, & prouocat urinā, R. cimarū hypericonis un. 3. macerent tres dies in sufficienti uino, deinde bulliant in duplici uase, scilicet balneo Marię, & coctum exprimatur, & in eius colatura ponatur tantundē hypericonis recentis contusi, & dimittatur tres dies, postea addatur terebenthinę un. 3. olei ueteris un. 6. croci scrup. i. misce & coque in balneo Marię ad consumptionem uini, demū cola & serua in uase uitreo obtusi orificij.

Oleum ex sulphure ualde desiccatur omnem humiditatem aquosam & saniem, delet pruritem & scabiem, & quā primum sanat ulcera phlegmatis falsi, R. sulphuris, terebenthinę añ. un. 3. uini un. 2. olei rosarum lib. 1. bulliant ad consumptionem uini, lento igne, & est optimum contra scabiem.

Oleum castorei calidissimum est, & optimum contra omnes egritudines frigidas, præfertim neruorum & iuncturarū, medetur paralyfi, spasmo, tetano, oblique oris torture, & sedat acerrimos rigores, & frigora febrium, si spina dorsi liniatur, R. cyperi, squinanti, piperis longi, sauię, pyrethri, piperis nigri añ. drag. 2. s. castorei, styracis, calamitę, cassię lignę, croci, galbani, euphorbij, opoponacis, carpobalsami, spice, costi añ. drag. 2. olei communis lib. 4. uini lib. 2. bulliant ad cōsumptionem uini, exprimat, coletur, & conseruet.

Oleū sambuci lenit, abstergit, & mūdificat cutim, medet icteritę, & maxime epati infirmo, oppilato, & plurimū cōfert dolorib. iuncturarū: & fit cū floribus sambuci, sicut oleum ros. Aut, R. florū sambuci un. 2. olei lib. 1. exponat soli quinq; diebus, postea coquatur lento igne, & colatum serua.

Oleum tartari est fucandis puellis aptum, facit enim pulcherrimā faciem, R. tartari lib. 1. uel quantū uis, & tritum infundatur in aceto & coletur in panno liniligatum, & circumuoluatur stuppa abluta, & coquatur sub cineribus calidis, postea amota stuppa, globus ille tres dies suspendatur, & colligatur liquor ruffus qui ex eo emanabit.

Oleum styracis quod optime sedat dolorem uentris puerorū, R. olei anethi, olei camomillę añ. un. 3. olei rutę, styracis liquidę añ. un. 1. s. pulueris cymini un. 1. bulliant parum, & utere.

Oleū camomillę cū cymino & ruta coctū & clysterizatū mitigat omnes dolores ex uentositate & crasso phlegmate genitos. Clystere cū decoctione camomillę sedat dolores uentris. Item clystere cum decoctione centaureę minoris, sedat dolores iuncturarum & uentris. Itē clystere cum decoctione perforatę, sedat dolores ancarum. Et podagras. clystere cum decoctione rutę, uel maxime cum solo oleo rutę sedat.